

ARKEOL. OS. 181 / 11.9.2007

M

HAMINA

Osa I

Esihistoriallisten muinaisjäännösten inventointi

15.5.–9.6. 2006

FM Johanna Enqvist

Museovirasto, arkeologian osasto

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	2
Abstrakti	3
1. Johdanto	4
2. Inventoidun alueen yleispiirteet ja tutkimushistoria	4
2.1. Luonnonympäristö	5
2.2. Rannansiirtyminen	6
2.3. Suomen esihistoriaa	10
2.4. Kymenlaakson ja Haminan esihistorialliset muinaisjäännökset	12
3. Yhteenvedo inventoinnin tuloksista	16
4. Ennen vuoden 2006 inventointia tunnetut esihistorialliset muinaisjäännökset	17
4.1. Kiinteät muinaisjäännökset	20
4.2. Mahdolliset muinaisjäännökset	52
5. Vuoden 2006 inventoinnissa löydetyt esihistorialliset muinaisjäännökset	53
5.1. Kiinteät muinaisjäännökset	54
5.2. Mahdolliset muinaisjäännökset	73
Lähteet	79
Suulliset tiedonannot	79
Arkistolähteet	79
Painamattomat lähteet	79
Painetut lähteet ja kirjallisuus	81
Internet –lähteet	82
Liitteet	83
Haminan esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset karttalehdittäin	83
Haminan irtolöydöt	84
Mustavalkonegatiiviluettelo	94
Diapositiiviluettelo	99
Yleiskartat	101
Kuvataulut	106

Abstrakti

HAMINAN INVENTOINTI

Haminan kaupungin varoilla suoritettu perusinventointi.

Museoviraston arkeologian osasto.

Inventoija: FM Johanna Enqvist.

Haminan kaupunki rahoitti kuuden viikon mittaisen perusinventoinnin Haminassa 15.5.–9.6. ja 4.–15.9.2006. Inventointiprojekti liittyi osaltaan Haminan keskeisten alueiden yleiskaavaehdotukseen sekä yleiseen kaavoitustarpeeseen. Muinaisjäännösten perusinventoinnin luonteisia kenttätutkimuksia on nykyisen Haminan kaupungin alueella tehty viimeksi 1960-luvulla, jolloin ei kiinnitetty huomiota historiallisen ajan kohteisiin. Vuoden 2006 inventoinnissa esihistoriallisen ajan kohteiden inventointiin varattiin neljä viikkoa touko-kesäkuussa, ja historiallisen ajan kohteiden inventointiin kaksi viikkoa syyskuussa. Inventointialue käsitti nykyisen Haminan kaupungin merialueineen, johon kuuluu myös siihen v. 2003 liitetty entinen Vehkalahden kunta.

Alueelta tunnettiin ennen inventointia 81 kiinteää muinaisjäännöstä, joista suurin osa tarkastettiin perusinventoinnin yhteydessä. Tämän lisäksi käytiin läpi mahdollisiksi muinaisjäännöksiksi määritellyjä kohteita sekä irtolöytöpaikkoja, joita inventointialueella on yhteensä noin sata. Uusia esihistoriallisia muinaisjäännöksiä etsittiin kartta-analyysin perusteella potentiaalisiksi määritellyiltä, topografisesti sopivilta alueilta, ja niitä löytyikin 19. Inventoinnin yhteydessä löytyivät myös Haminan ensimmäiset asumuspainanteet. Historiallisen ajan inventoinnissa keskityttiin vanhojen kyläpaikkojen paikantamiseen ja tarkastamiseen. Näitä mahdollisesti jo keskiajalle periytyviä kylätontteja jäljitettiin historiallisten karttojen ja asiakirjalähteiden perusteella 32 kpl. Muita historiallisen ajan kohteita löydettiin viisi, mm. Haminan ensimmäiset kaksi jatulintarhaa. Kun vanhan Vehkalahden pitäjän kyläen talot ovat lähes poikkeuksetta sijainneet usealla erillisellä tontilla, muodostui kyläpaikoista 102 muinaisjäännöskohdetta. Haminan kiinteiden muinaisjäännösten määrä nousi vuoden 2006 inventoinnin tuloksena 204.

Löydöt: KM 36641–36660.

Kenttätyöaika: 15.5.–9.6. ja 4.–15.9.2006

Tutkimuskustannukset: Haminan kaupunki 19 100 €.

Tutkimusraportti: Johanna Enqvist 13.6.2007 Museoviraston arkeologian osaston arkistossa (Osa I, esihistoriallisen ajan muinaisjäännökset). Johanna Enqvist 13.6.2007 Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa (Osa II, historiallisen ajan muinaisjäännökset).

1. Johdanto

Museoviraston arkeologian ja rakennushistorian osastot tekivät Haminan kaupungin alueella kuuden viikon mittaisen perusinventoinnin 15.5.–9.6. ja 4.–15.9.2006. Projektin kustannuksista (19 100 €) vastasi Haminan kaupunki. Inventointiprojekti liittyi osaltaan Haminan keskeisten alueiden yleiskaavaehdotukseen sekä yleiseen kaavoitustarpeeseen. Muinaisjäännösten perusinventoinnin luonteisia kenttätutkimuksia on nykyisen Haminan kaupungin alueella tehty viimeksi 1960-luvulla (Huurre 1967), jolloin ei kiinnitetty huomiota historiallisen ajan kohteisiin.

Vuoden 2006 inventoinnissa esihistoriallisen ajan kohteita inventoitiin neljä viikkoa touko-kesäkuussa, ja historiallisen ajan kohteita kaksi viikkoa syyskuussa. Esi- ja jälkitöihin käytettiin yhteensä kolme kuukautta. Inventointialue käsitti nykyisen Haminan kaupungin merialueineen, johon kuuluu myös siihen v. 2003 liitetty entinen Vehkalahten kunta. Inventoinnin toteuttamisesta esi-, jälki- ja kenttätöineen vastasi Museoviraston tutkija FM Johanna Enqvist.

Museoviraston ylläpitämässä muinaisjäännösrekisterissä oli Haminan alueella ennen v. 2006 inventointia 81 kiinteää muinaisjäännöstä, joista suurin osa tarkastettiin perusinventoinnin yhteydessä. Tämän lisäksi käytiin läpi mahdolliseksi muinaisjäännöksiksi määritellyjä kohteita sekä irtolöytöpaikkoja, joita inventointialueella on yhteensä noin sata. Uusia esihistoriallisia muinaisjäännöksiä etsittiin kartta-analyysin perusteella potentiaalisiksi määritellyiltä, topografisesti sopivilta alueilta. Historiallisen ajan inventoinnissa keskityttiin vanhojen kyläpaikkojen paikantamiseen ja tarkastamiseen. Näitä mahdollisesti jo keskiajalle periytyviä kylätontteja jäljitettiin historiallisten karttojen ja asiakirjalähteiden perusteella 32 kpl. Haminan v. 2006 perusinventoinnin yhteydessä löytyi 126 uutta muinaisjäännöskohdetta, joista 19 ajoittuu esihistorialliselle ajalle ja 107 historialliselle ajalle.

Haminan v. 2006 inventoinnin tuloksia esittelevä raportti on inventoinnin tavoin jaettu kahteen osaan, joista käsillä oleva osa I käsittelee esihistoriallisen ajan muinaisjäännöksiä ja osa II historiallisen ajan muinaisjäännöksiä. Inventoidun alueen luonnonympäristöä ja rannansiirtymistä sekä Suomen esihistorian ajanjaksoja ja yleispiirteitä käydään läpi esihistoriallisten muinaisjäännösten yhteydessä osassa I. Osaan II on liitetty katsaus Haminan ja alueen kylien historiasta.

2. Inventoidun alueen yleispiirteet ja tutkimushistoria

Haminan kaupunki sijaitsee Suomenlahden rannalla, Etelä-Suomen läänissä ja Kymenlaakson maakunnassa. Haminan kokonaispinta-ala on 1155 km², josta merialueita on 522 km². Haminan emäpitäjä Vehkalahti mainitaan historiallisissa asiakirjalähteissä ensimmäisen kerran v. 1336, jolloin Pietari Joninpoika myönsi tallinlalaisille oikeuden käydä kauppaa kolmessa linnalääninsä kaupungissa: Viipurissa, Vehkalahdella (*Veckelax*) ja Virolahdella (FMU 443). Vehkalahten kirkonkylä irrotettiin emäpitäjästä ja sai kaupunkioikeudet v. 1653 nimellä *Veckelax Nystad*. Kaupunki tuhoitiin ja poltettiin Suuressa Pohjan sodassa v. 1712.

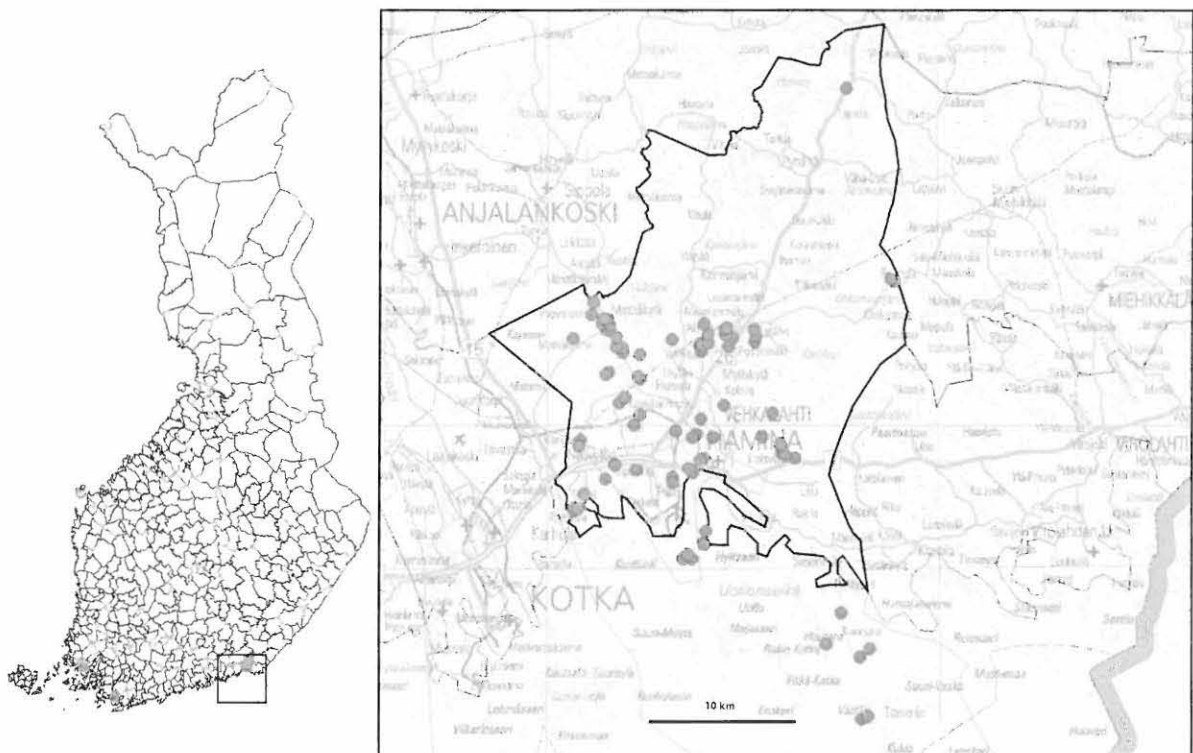
Kun Ruotsi menetti Viipurin Uudenkaupungin rauhassa 1721, tarvittiin itärajalle uusi kauppa- ja linnoituskaupunki. Vehkalahten Uudenkaupungin paikalle perustettiin

1723 Hamina eli *Fredrikshamn*, joka sai nimensä kuningas Fredrik I:n mukaan ja peri Viipurin tapulioikeudet. Kaupunki uudelleenrakennettiin ja linnoitettiin vuosina 1722–1724 tiukan sotilaallisen asemakaavan mukaan.

Hattujen sodan aikana perääntyvä Ruotsin armeija poltti kaupungin 1741. Vuonna 1743 Hamina siirtyi Turun rauhassa Venäjälle, ja kaupungin nimeksi tuli tällöin saksalaisperäinen *Friedrichscharfen*. Ruotsin puolelle perustettiin uudeksi raja- ja linnoituskaupungiksi Loviisa, joka peri Haminan tapulioikeudet ja jonne muutti osa Haminan ruotsinkielisistä asukkaista.

Vuonna 1809 kaupungissa allekirjoitettiin Haminan rauha, jossa Ruotsi luovutti Suomen alueen Venäjälle. Vuonna 1812 Hamina palasi muun Viipurin läänin ohella takaisin Suomen yhteyteen. Kotkan kaupungin perustaminen 1870-luvulla heikensi Haminaa taloudellisesti. Kilpaillakseen Kotkan kanssa Hamina rakennutti Tervasaaren ulkosataman sekä sinne yksityisen rautatien Kotka-Kouvola -radalta. Hamina kuitenkin menetti alueensa johtavan kaupungin aseman nopeasti kasvaneelle ja teollistuneelle Kotkalle.

Vehkalahden kunta liitettiin Haminaan 2003. Koska Haminan kaupunki perustettiin aikanaan Vehkalahden kirkonkylän paikalle, kunnalla ei ollut omaa kuntakeskusta, vaan Vehkalahden kirkko ja kunnanvirasto sijaitsivat Haminan keskustassa. (<http://fi.wikipedia.org/wiki/Hamina>.)

Kuva 1. Haminan sijainti ja kiinteiden muinaisjäännösten levintä Haminassa.

2.1. Luonnonympäristö

Kymenlaaksolle on yleisesti ottaen tyypillistä monimuotoinen luonto ja suotuisat ilmasto-olosuhteet. Suomenlahdelle avautuvalla rannikkoalueella on viljavia savikoita, mutta myös vaikuttavia kallioalueita. Kymenlaakson asutuskeskittymien

synty ja toimeentulo on ollut aina luonnollisesti sidoksissa veteen – mereen sekä Kymijokeen. Kymijoki jää tutkimusalueesta noin 20 kilometriä länteen, mutta meren välitön läheisyys on ollut leimallista tutkimuksen kohteena olleelle alueelle sekä esihistoriallisena että historiallisena aikana. Noin 10 km:n levyinen rannikkovyöhyke on kauttaaltaan matalaa (< 20 m mpy) saarten, syvien lahtien ja pitkien niemien pirstomaa maastoa. Haminan aluetta halkovista joista mainittakoon Sippolanjoki, Summanjoki, Vehkajoki, Mäntyjoki ja Lelunjoki. Alueella on suhteellisen niukasti järviä ja lampia. (Valovirta 1972:6)

Haminan alue kuuluu Kaakkois-Suomen rapakivialueeseen ns. Viipurin massiiviin. Yleisin kivilaji kyseisellä alueella on "Viipurin rapakivi" eli viborgiitti, jonka ominaisuuksiin kuuluu rapautuminen paikalleen moroksi. Pyterliittiä, joka on viborgiitin kaltainen karkearakeinen porfyyrinen graniitti, on louhittu Virojoen Pyterlahden kylästä ja viety suuria määriä Pietariin historiallisella ajalla. Rapakivialueilla esiintyy myös tasa-karkearakeisia sekä tasa-keskirakeisia graniitteja, joita on pyterliitin tavoin louhittu rakennuskiviksi. (Rankama 1964:105–107.) Maapeitteen perusteella tehtävässä aluejaossa Haminan ympäristö kuuluu eteläiseen rannikkomaahan, jota luonnehtivat laajat savikot sekä kalliopaljastumat. Suota on 10–20 % maa-alasta. (Kalliola 1973:69.)

Haminan kivikautisten asuinpaikkojen tyypilliseen raaka-ainevalikoimaan kuuluu kvartsin ohella punaruskea maasälpäporfyryri, jota paikalliset kutsuvat "maksakiveksi". Kyseistä kivilajia on tietävästi louhittu historiallisellakin ajalla saunankiukaisiin mm. Houvanmäessä olevasta esiintymästä.

Rapakivialueelle ovat ominaisia jyrkät ja korkeat seinämät, jotka tekevät maaston kumpuilevaksi. Rapakivikumpujen väliset notkelmat ovat rantakerrostumien tai savimaalajien peitossa; moreeniesiintymiä on niukasti Laajoja savitasankoja on tyypillisesti myös jokien varsilla. Hitaan maankohoamisen vuoksi rantavoimat ovat ehtineet huuhtoa, lajitella ja kerrostaa uudelleen jääkauden muokkaamia maapeitteen pintaosia. Paikoin merenrantaan ja saarille ulottuvat luode–kaakko -suuntaiset harjujaksot ovat aallokon levittämiä ja muodostavat laajojakin hietikoita. (Valovirta 1972:6–7,11.)

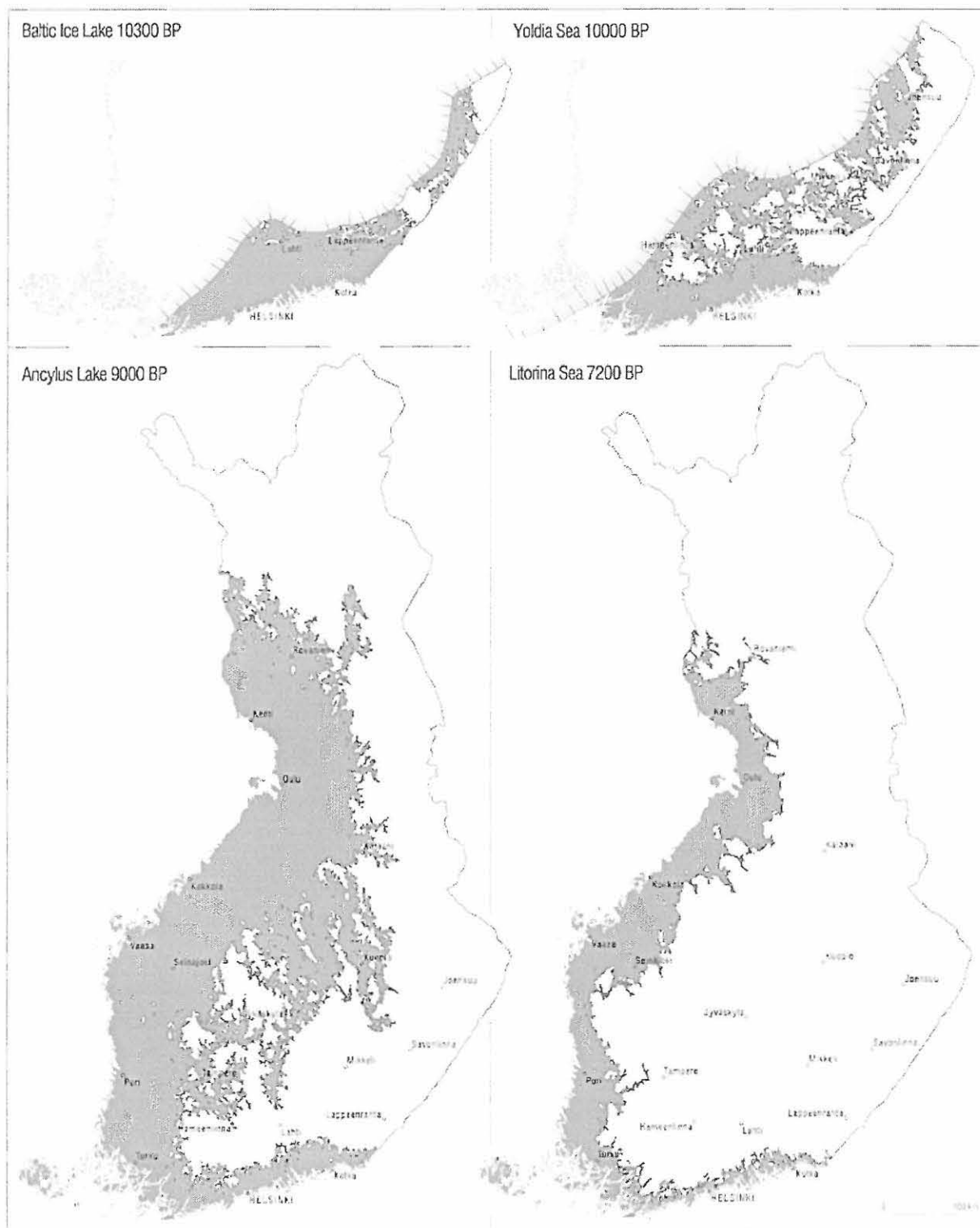
Jäätikköjokien kasaamiin harjuihin liittyviin hiekkaisiin rantakerrostumiin on kiinnitetty erityistä huomiota kartoitettaessa esihistorialliselle asutukselle potentiaalisia alueita. Kivikauden ihmisen on havaittu mieluusti hakeutuneen hiekkaisille rantarinteille.

2.2. Rannansiirtyminen

Rantavaiheiden rekonstruointi on oleellista tutkittaessa esihistoriallista asutusta, koska veden läheisyys on yksi tärkeimmistä asutuksen sijoittumista menneisyydessä määränneistä tekijöistä. Varsinkin kivikautisten asuinpaikkojen tiukkaa rantasidonaisuutta pidetään kiistattomana tosiasiana. Keskustelua on tosin käyty siitä, jäävätkö kauempana rannoista sijainneet kivikauden kohteet löytymättä juuri siksi, että kivikautisia muinaisjäänneksiä etsitään ainoastaan tietyiltä muinaisten rantatasojen korkeuksilta.

Yhteensä yli puolet nykyisen Suomen pinta-alasta on ollut veden alla jonkin Itämeren historian vaiheen aikana viimeisimmän jääkauden päätyttyä noin 10 000 vuotta sitten. Maankuoren vapautuessa jääpeitteen painosta se alkoi kohota, ja kohoaminen jatkuu edelleen – koko ajan hidastuen. Suomen rannikkoa paikoin suhteellisen dramaattisesti ja nopeastikin muotoillut rannansiirtyminen on seurausta maankohoamisen, siihen liittyvän maan kallistumisen sekä merenpinnan korkeuden vaihtelun ns. *eustaattisten* muutosten yhteisvaikutuksesta. Jääkauden jälkeinen

Itämeren kehitys on jaettu neljään päävaiheeseen, joita määrittelevät muutokset maankohoamisen ja merenpinnan korkeuden vaihtelun suhteessa ja näistä seuranneet muutokset veden suolapitoisuudessa, faunassa ja floorassa (ks. myös Kuva 2.):

Kuva 2. Itämeren vaiheet ja rannansiirtyminen (Tikkanen & Oksanen 2002:Fig.3).

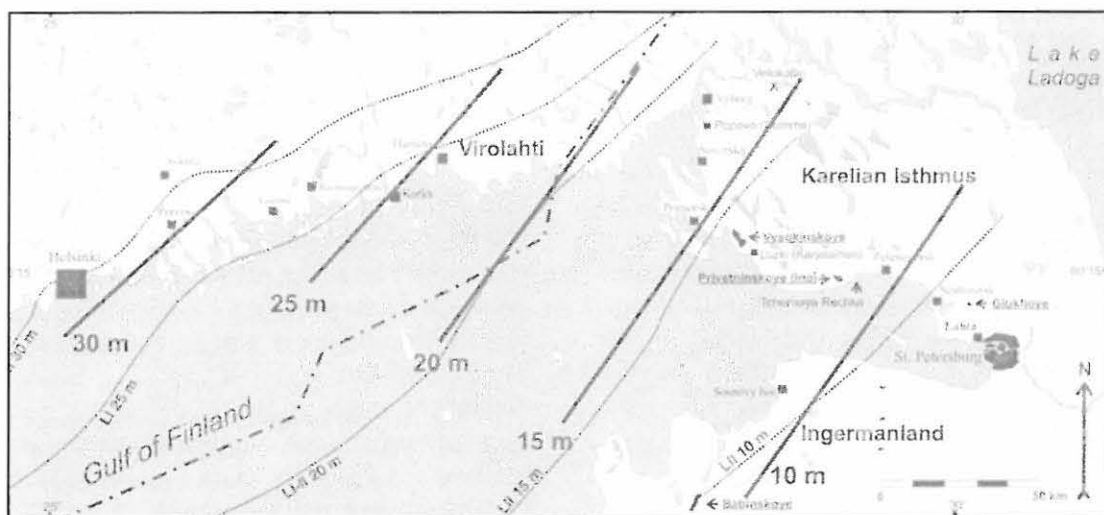
Itämeren vaiheet

Baltian jäjärvi	12 600–10 300 BP
Yoldiameri	10 300–9500 BP
Ancylusjärvi	9500–8000 BP
(Mastogloiameri	8000–7500 BP)
Litorinameri	7500–4000 BP

(Ajoitukset on ilmoitettu kalibroimattomina radiohiilivuosina, BP= before present). (Tikkanen & Oksanen 2002.)

Korkein ranta tarkoittaa tasoa, jonka yläpuolella maa on *supra-akvaattista* eli vedenkoskematonta. Kaakkois-Suomessa, Kymenlaakson eteläosissa korkein ranta on Baltian jäjärven aikainen ja n. 100 m nykyisen merenpinnan yläpuolella (Tikkanen & Oksanen 2002:9, Fig. 5.; myös Hyypä 1966:Fig.5).

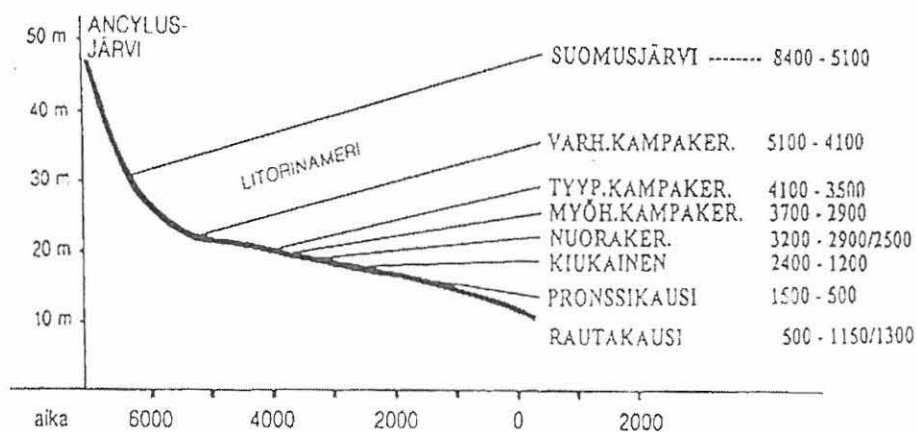
Rannansiirtyminen on jo pitkään ollut regressiivistä ts. maankohoaminen on voimakkaampaa kuin merenpinnan nousu, jolloin uutta maa-alaa paljastuu hitaasti, mutta varmasti. Kehitys ei ole aina ollut näin suoraviivaista, vaan Itämeren historiaan kuuluvat myös useat transgressiovaiheet, jolloin meri nousi uudelleen aikaisemmin paljastuneille alueille sekä näitä luonnollisesti seuranneet regressiot, jolloin vesi laski jälleen. Huomattavaa veden pinnan nousua laajoilla alueilla aiheuttivat *Ancylustransgressio* (9500–9200 BP) sekä hieman vähäisemmässä määrin *Litorinatransgressio* (7500–5500 BP). (Miettinen 2002; Tikkanen & Oksanen 2002.) Ancylusjärven korkein ranta on eteläisessä Suomessa Helsingin seuduilla noin 60 m nykyisen merenpinnan yläpuolella (Eronen & Haila 1982:123) ja Virolahdella (AI) noin 35 m mpy (Hyypä 1966:Fig.10 ja 13.); Litorinameren korkein ranta Suomenlahden rannikolla, Suomen kaakkoisrajan tuntumassa on taas noin 20 m mpy (ks. Kuva 3.) (Eronen 1988) ja Haminan alueella (LI) noin 25 m mpy (Hyypä 1966:156, Fig.2).

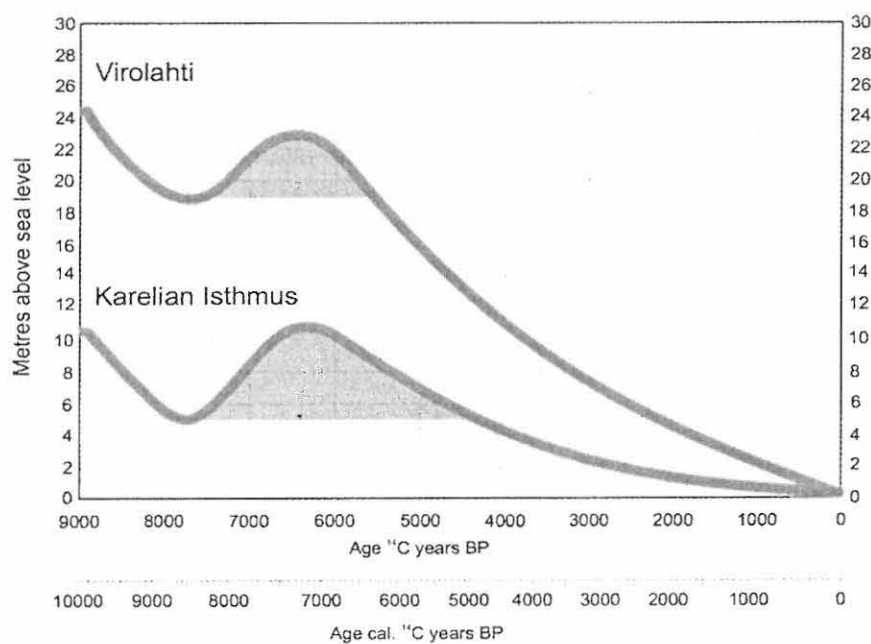
Kuva 3. Litorinameren transgression korkeimman rantatason isobaasit Miettisen mukaan. Hyypän (1937) esittämät isobaasit on merkitty pisteviivoilla (Miettinen 2002: Fig.50).

Maankohoaminen on Kymenlaakson rannikolla vähäisintä koko Suomen alueella, vain noin 2 mm vuodessa hidastuen jatkuvasti. Pääosa Kymenlaakson rannikon

kivikautisista asuinpaikoista sijaitsee 20 m:n korkeuskäyrällä, muutamat tunnetut mesoliittiset asuinpaikat ovat keskimäärin 30 m:n korkeudella. Hiidenkiukaitten yleisin esiintymiskorkeus on 15 m mpy – alle 10 m:n korkeuskäyrällä sijaitsevat röykkiöt eivät voi olla enää pronssikautisia (ks. Kuva 4). (Miettinen 1998:12–13,23.) Sydänkeskiajalla meren pinta oli vielä reilun metrin nykyistä korkeammalla, ja nykyinen Kirkkojärvi oli laaja, mutta suojainen merenlahti (Nordenstreng & Halila 1974:13).

Kuva 4. Yksinkertaistettu rannansiirtymiskäyrä muinaisjäännösten kytkeytymisestä muinaisiin rantapintoihin Kymenlaakson rannikolla (Miettinen 1998:12).

Kuva 5. Kaakkois-Suomen (Virolahden) ja Karjalankannaksen (Privetninskoye-Babinskoye) rannansiirtymiskäyrät viimeisen 10 000 vuoden ajalta. Varjostettu alue kuvaa Litorinameren transgressiota. Radiohiilivuodet on esitetty myös kalibroituina vuosilukuina. (Miettinen 2002:Fig.49).

Litorinameren transgression (8200–6300 cal. BP) jälkeinen Itämeren kehitys on yleisesti ottaen ollut regressiivistä (ks. Kuva 5), mutta viimeisen viiden tuhannen vuoden aikana on saattanut tapahtua pienempiä ja paikallisempia veden pinnan vaihteluita, joiden jäljittämiseen nykytutkimuksen taso on liian yleinen (Miettinen 2002:84).

2.3. Suomen esihistoriaa

Suomen esihistorian jaottelu perustuu perinteiseen kolmi-periodijakoon, jossa kaudet on nimetty työkalujen ja aseiden valmistukseen käytettyjen raaka-aineiden perusteella. Kivi- ja pronssikausi jakautuvat alaryhmiin, jotka vastaavat pitkälti tietyllä alueella, tietyinä ajanjaksona esiintyviä keramiikkatyypppejä. Rautakauden jaottelu puolestaan pohjautuu yleiseurooppalaisen periodijaon ohella lähinnä korujen ja aseiden tyypittelyyn.

Suomen esihistorian ajanjaksot

Mesoliittinen kivikausi	8600–5000 eKr.
Neoliittinen kivikausi	5000–1900 eKr.
Kampakeraaminen kulttuuri	5000–3200 eKr.
Vanhempi varhaiskampakakeramiikka	5000–4500 eKr.
Nuorempi varhaiskampakakeramiikka	4500–4000 eKr.
Jäkärän keramiikka	4300–3900 eKr.
Tyypillinen kampakakeramiikka	3900–3400 eKr.
Myöhäiskampakakeramiikka	3600–3200 eKr.
Pyheensillan keramiikka	3200–2800 eKr.
Nuorakeramiikka (Vasarakirveskulttuuri)	3200–2300 eKr.
Kierikin keramiikka	3600–3100 eKr.
Pöljän ja Jysmän keramiikka	3100–1900 eKr.
Kiukaisten keramiikka	2300–1500 eKr.
Pronssikausi	1500–500 eKr.
Varhaismetallikausi	1900 eKr.–300 jKr.
(pronssikausi ja esiroomalainen rautakausi Itä-Suomessa)	
Tekstiilikkeramiikka (Sarsa-Tomitsa)	1900–500 eKr.
Morbyn keramiikka	800 eKr.–300 jKr.
Luukonsaaren keramiikka	900 eKr.–300 jKr.
Rautakausi	500 eKr.–1300 jKr.
Esiroomalainen rautakausi	500 eKr.–0
Vanhempi roomalainen rautakausi	0–200 jKr.
Nuorempi roomalainen rautakausi	200–400 jKr.
Kansainvaellusaika	400–600 jKr.
Merovingiaika	600–800 jKr.
Viikinkiaika	800–1025 jKr.
Ristiretkiaika	1025–1300 jKr.

Kivikauden ja pronssikauden ajoitukset ovat kalibroituja kalenterivuosia (Maiseman muisti 2001:12).

Suomen alueelta ei tunneta *paleoliittiseen* eli vanhempaan kivikauteen (n. 300 000–10 000 eKr.) ajoittuvia muinaisjäännöksiä kiistanalaista Susiluolaa lukuun ottamatta, koska viimeisin jääkausi on pyyhkinyt ne mennessään. Mannerjää alkoi vetäytyä nykyisen Suomen alueelta kohti Pohjois-Ruotsissa sijainnutta jäätiköitymiskeskusta n. 11 000 vuotta sitten. Vetäytyvää jäätä seurasi välittömästi metsästyksellä ja keräilyllä eläneitä ihmisiä, joiden tunnusomaisin esinetyyppi oli liuskeesta valmistettu lehdenmuotoinen keihäänkärki.

Suomen kivikauden vanhimmassa vaiheessa eli mesoliittisella kivikaudella ei vielä osattu valmistaa saviastioita. Taito opittiin noin 7000 vuotta sitten, jolloin kampakeraamisen kulttuurin piirissä ryhdyttiin valmistamaan mm. kampaleimoin koristeltuja ruukkuja.

Kampakeraaminen kulttuuri oli pyyntikulttuuri, jonka talous perustui metsästykseseen, kalastukseen ja keräilyyn. Kulttuurille tyypilliset suuret, pyöreäpohjaiset saviastiat olivatkin oivallisia luonnon antimien varastointiin ja säilytykseen. On oletettu, että nimenomaan kampakeraamisena aikana alkoi syntyä vuotuiskiertoon kuuluvien pienien tilapäisleirien lisäksi myös pysyvästi asuttuja suuria kyliä. Näistä ns. perusleireistä käsin olisi tehty sitten pyyntimatkoja. Asuinpaikoiksi valittiin usein hiekkapohjaisia, etelään katsovia rinteitä vesireittien ja hyvien pyyntipaikkojen välittömässä läheisyydessä.

Kivikauden lopulla Suomen etelä- ja lounaisosaan tuli etelästä uutta väestöä. Nämä ns. nuorakeraamista kulttuuria edustaneet ihmiset olivat muualla Euroopassa harjoittaneet maanviljelystä ja karjanhoitoa, ja he toivatkin todennäköisesti mukanaan karjaa. Kulttuurin tunnusomaisin esinemuoto on ilmeisesti metallikirveitä jäljittelevä kiviesine, vasarakirves, joita laitettiin vainajille mukaan hautoihin.

Jo kivikauden loppuvaiheilla luodut merelliset suhteet länteen edistivät ns. läntisen pronssikulttuurin omaksutun rannikkoalueella. Viimeistään tällöin alettiin harjoittaa maanviljelystä. Länestä tuli ilmeisesti myös uusi uskonto ja hautamuoto, kiviröykkiöt eli hiidenkiukaat.

Raudanvalmistustaito omaksuttiin maan eri osissa suunnilleen samanaikaisesti. Oppi lienee kuitenkin saatu eri tahoilta - idästä, etelästä tai länestä - sieltä, mihin asukkailla oli entuudestaan yhteyksiä. Maamme vanhimmat tunnetut raudanvalmistuspaikat ovat lähes yhtä vanhoja kuin ensimmäiset rautaiset tuontiesineet. Valtaosa rautakautisesta esineistöstä on hautalöytöjä. Asuinpaikkoja on myös löydetty, mutta niistä on tutkittu perusteellisemmin vain muutamia.

Vanhemmalla rautakaudella pääasiallinen toimeentulo saatiin rannikolla edelleen merestä. Osoituksena raudanvalmistuksesta asuinpaikoilta voi löytyä rautakuonaa. Joillakin asuinpaikoilla on jälkiä myös asumuksista, joiden seinät on tilkitty savella. Esineistö on yleensä vaatimatonta ja metalliesineet ovat harvinaisia. Haudat ovat tavallisesti matalia röykkiöitä ja nelisivuisia latomuksia, eli tarhoja. Yleensä niistä löytyy vain saviastioita.

Rautakautisen kulttuurin vakiintuessa rannikolla, pysyvemmän asutuksen arkeologisiksi todisteiksi ilmestyvät kalmistot eli hautausmaat, mutta asuinpaikkoja tunnetaan edelleen vähän. Metalliesineistö oli enimmäkseen tuontia, korut lähinnä Baltiasta ja aseet läntisiltä germaani-alueilta. Sisä- ja Pohjois-Suomen väestö jatkoi perinteistä elintapaansa.

Suomessa muodostui merovingiaikana omaleimainen kulttuuri, jonka alue laajeni myös Savoan ja Karjalaan. Sille ovat ominaisia paljon kalliita aseita sisältävät haudat, joita pidetään osoituksena vauraudesta. Monet keihäänkärjistä, väkipuukoista

(*skramasaksit*), ruodollisista heittokeihäistä (*angot*) ja kilpien suppilonmuotoisista kupuroista ovat kotimaisten aseseppien tekoa. Hienoimmat aseet olivat kuitenkin tuontia. Miekkojen teräosat (säilät) lienevät pääasiassa mannermaista työtä, mutta kahvoja on voitu tehdä täälläkin. Korujen esikuvat ovat usein olleet ulkomaisia, mutta niitä on muunnettu oman maun mukaisiksi.

Viikinkiretket heijastuvat myös Suomen myöhäisrautakautisessa kulttuurissa. Jo 700-luvun lopulla kauppa oli vilkastunut Itämeren piirissä. Kaupunkimaisia yhteisöjä alkoi syntyä ja poliittinen järjestelmä kehittyä sekä Pohjanmeren piirissä että idäntien varressa, jota pitkin hopeaa virtasi Pohjolaan. Vilkastuneesta kaupasta todistavat eri suunnilta peräisin olevat tai sieltä vaikutteita saaneet esineet. Miekkojen säilät (teräosat) ovat usein tuontitavaroita frankkilaisalueelta, eli nykyisen Ranskan alueelta. Ajalle tyypillisiä olivat raskaat pronssikorut, joista yleisimpiä olivat pyöreät kupurasoljet. Suomessa asutus tihentyi erityisesti Savo-Karjalassa, mutta samalla kalmistojen osoittama asutus katosi Uudeltamaalta ja Pohjanmaalta. Hautalöytöjen perusteella vauraus tasaantui, tai sitten johtavien ryhmien aseman vakiintumisen myötä ei asemaa enää tarvinnut ilmaista rikkailla hauta-antimilla. Viikinkiaikaisesta löytöaineistosta päätellen kiinteästi asutulla alueella vallitsi suhteellisen yhtenäisen kulttuuri.

Suomen naapurialueet olivat 1000-luvulle tultaessa kääntyneet kristinuskoon. Skandinavian kuningaskuntien laajenemispyrkimykset suuntautuivat itään, missä Novgorod oli nousemassa keskeiseksi kauppapaikaksi ja muodostumassa valtioksi. Itämeren piirissä ja Lapissa oli käynnissä poliittinen kilpailu, joka ulottui Suomenkin alueelle ja heijastui ristiretkiajan esineellisessä kulttuurissa. Länsi-Suomi suuntautui länteen ja Savo-Karjala itään. Häme erottautuu sekä itäisten että läntisten esinemuotojen risteämisalueena. Erämaat olivat eri suunnilta tulevan nautinnan kohteena. Suomessa kristillinen kirkko sai vähitellen jalansijaa, mikä näkyi esineettömän hautaustavan leviämisenä. Kiinteän maanviljelysasutuksen alue oli suunnilleen sama kuin viikinkiaikana, mutta asukasmäärät näyttävät lisääntyneen varsinkin Karjalassa. Korut kevenivät. Länsi-Suomessa yleisiä olivat pienet hevosenkengänmuotoiset soljet. Savossa, Karjalassa ja myös Hämeessä olivat muotia soikeat kupurasoljet.

Kristinuskon saapuminen, joka määritellään esihistoriallisen ajan päätepisteeksi, ajoitetaan hieman vaihtelevasti eri osissa Suomea. Itä-Suomessa on rajapyykkinä perinteisesti pidetty 1300-lukua. Ristiretkiaikaan viitattaessa käytetään myös termejä *varhaiskeskiaika* tai *varhaishistoria*; Keski-Euroopassa keskiajan on katsottu alkaneen jo 400-luvulla.

2.4. Kymenlaakson ja Haminan esihistorialliset muinaisjäännökset

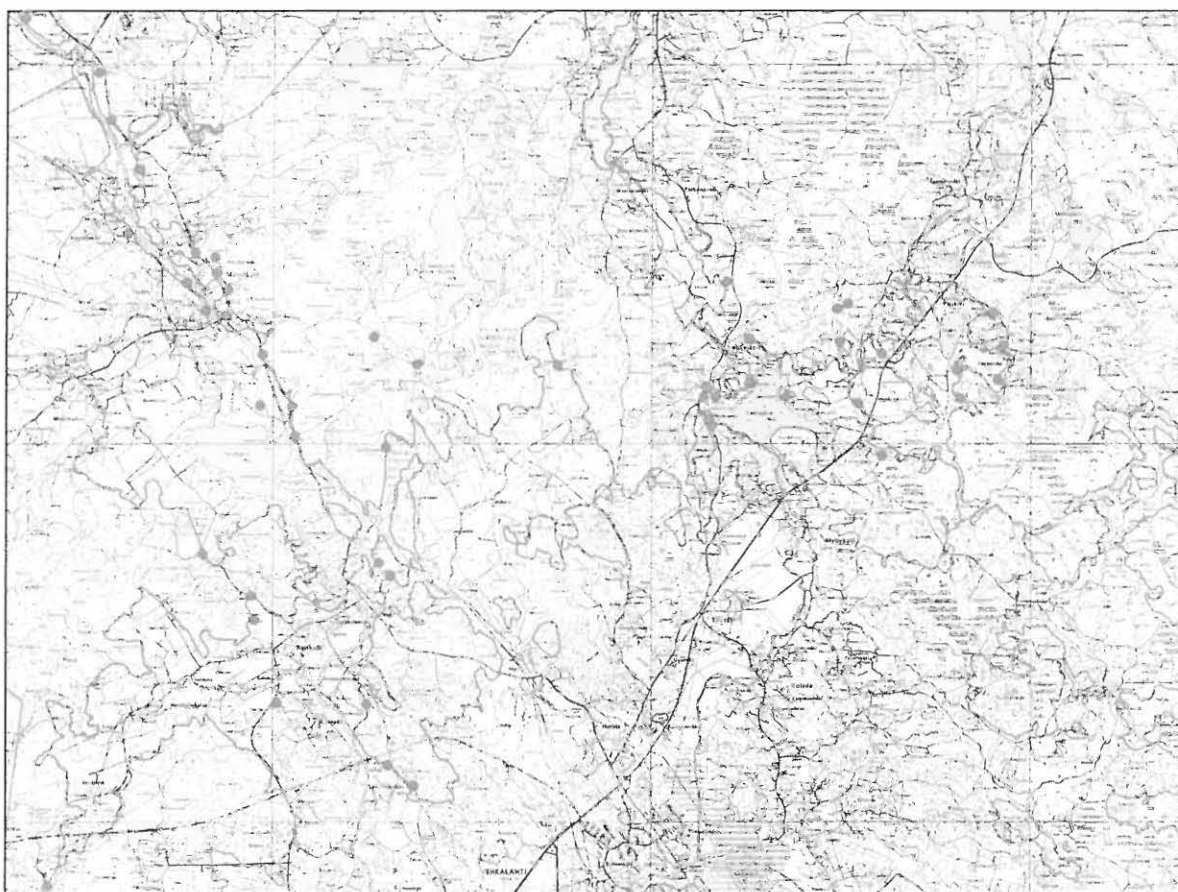
Systemaattista, laaja-alaista arkeologista inventointia on Haminassa, silloisen Vehkalahden pitäjän alueella, tehty viimeksi vuonna 1967 (Huurre 1967). Vuonna 2004 inventoitiin lisäksi valtatie 7 suunniteltu linjaus, joka kiersi Haminan kaupungin sen pohjoispuolelta (Enqvist 2004). Haminan muinaisjäännöskohteilla on tehty kaivaustutkimuksia 1930-luvulta lähtien (Pälsi 1932), viimeksi vuosina 1994–1995, jolloin tutkittiin Tammion Västärin ja Kuorsalon Pörstingin rautakautisia röykkiöitä (Miettinen 1994b; 1994c).

Ennen v. 2006 perusinventointia tunnettiin Haminasta yhteensä 57 esihistoriallista kiinteää muinaisjäännöstä, joista 40 ajoittui kivikaudelle 11 pronssi- ja/tai varhaismetallikaudelle ja 6 rautakaudelle. Vuoden 2006 inventoinnin jälkeen esihistoriallisia kiinteitä muinaisjäännöksiä on tiedossa yhteensä 72, joista 53

kivikautista, 13 pronssi- ja/tai varhaismetallikautista ja 6 rautakautista. Inventoinnin yhteydessä havaittiin myös muutamia uusia epävarmoja, ns. mahdollisia muinaisjäänköksiä.

Kivikautisia irtolöytöjä on 1800-luvun lopulta lähtien kertynyt noin sata (ks. Luettelo Haminan irtolöydöistä, s.85) . Tyypillinen irtolöytö on peltotöissä löytynyt kivi- tai -taltta. Ukonvaajoiksi kutsutuilla esineillä on ennen vanhaan ajateltu olevan taikavoimia, ja niitä on saatettu käyttää esim. parannusvälineinä.

Kivikautiset kohteet, niin kiinteät muinaisjäänkökset kuin irtolöydötkin, ovat keskittyneet Reitkallin, Metsäkylän alueelle – Summanjoen ja Suurijärven läheisyyteen sekä Vehkjärven ja Paiijärven ympärille, muinaisten merenlahtien rannoille (ks. Kuva 6).

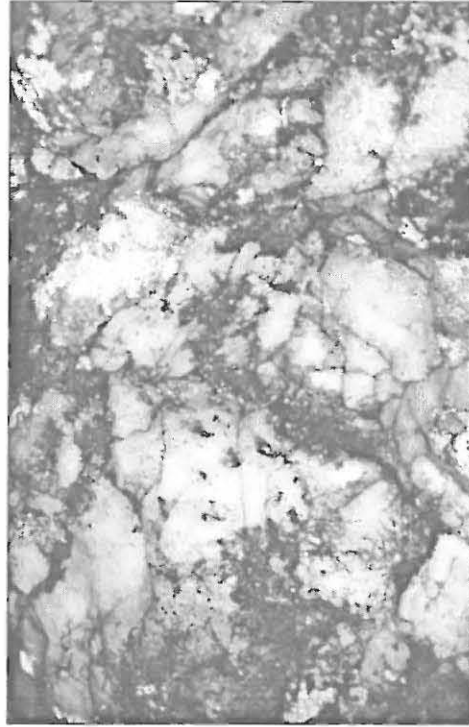

Kuva 6. Haminan kivikautiset asuinpaikat ja 20 m mpy oleva korkeuskäyrä.

Kivikauden yleisin työkalujen ja aseiden materiaali oli kvartsi, joka ei ole kivilaji vaan mineraali. Kvartsi-iskokset eli terävsärmäiset, iskennän tuloksena syntyneet iskujätteet ovat tyypillisin kivikautisella asuinpaikalla havaittava löytöryhmä. Haminan alueen erikoisuutena on maasälpäporfyyrin eli "maksakiven" käyttö kvartsin ohella. Osa Haminankin kivikautisista asuinpaikoista edustaa jo mesoliittisen kivikauden esikeraamista kulttuuria.

Haminan laajaan muinaisjäänkösten kirjoon kuuluu myös mahdollisesti jo esihistoriallisena aikana käytössä olleita kvartsi- sekä porfyryrilouhoksia. Näistä tunnetuin lienee luonnonsuojelulaillakin rauhoitettu Hitonharjun Pirunpesä, joka

sijaitsee aivan Haminan pohjoisosassa. Hitonharjunmäen kalliioseinämässä on louhosonkalo, joka laajenee pieneksi luolaksi sekä kvatsijuonia, joissa on lohkomisjälkiä. Juonikvartsin lisäksi esineitä on valmistettu kvartsimukuloista.

Kuva 7. Hitonharjun Pirunpesä, louhosonkalon suuaukko ja kalliioseinämässä olevaa kvatsijuonta. SE–NW. 5.10.2006/J.Enqvist (f. 60175 ja 60177).

Arkeologisesti rikkain esihistorian jakso Kymenlaaksossa on kivikauden kampakeraaminen kulttuuri. Valtaosa Haminan kivikautisista asuinpaikoista kuuluu juuri tähän kulttuurivaiheeseen.

Tälle periodille kuuluu myös neoliittinen "taide": savi- ja pii-idolit, eläimenpääaseet sekä kalliomaalaukset, joita Kymenlaakson arkeologisessa aineistossa esiintyy Suomen mittakaavassa runsaasti. Kymenlaakson kivikauden loppujakson arkeologinen aineisto heijastelee sekä keskivenäläistä kuoppa- ja kampakeraamista kulttuuria että läntistä Kiukaisten kulttuuria. (Miettinen 1998:27, 43–46, 134–135.)

Vaikka kivikautiset asuinpaikat saattoivat olla hyvinkin laajoja ja pitkäikäisiä, niiden löytäminen vaatii yleensä maan pinnan alle kurkistamista. Kivikauden asuinpaikalla on turpeen alla usein havaittavissa ihmisen elämästä ja toiminnasta muodostunut kulttuurikerros, värjäytynyt maakerros, jossa voi havaita esinelöytöjen lisäksi lika- ja nokimaata, liesikiveyksiä ja asumusjäännöksiä. Asumusjäännökset saattavat näkyä maanpinnallekin ns. asumuspainanteina. Näitä kivikautisia asumuspainanteita löytyi vihdoin Haminastakin vuonna 2006 Viidankangas 1:n asuinpaikalta.

Vasarakirveskulttuurin ekspansio kivikauden lopulla ulottui myös Kymenlaakson rannikkoalueelle. Haminan Reitkallin Kylänpäässä on tutkittu kaivauksin vasarakirveskulttuurin hautapaikka (Rosén 1950a) ja Onkamaan Lamminmaalla asuinpaikka (Edgren 1957). Yksittäisiä vasarakirveitä on löytynyt myös Salmin ja Neuvottoman kylistä.

Kymenlaakso on skandinaavisen pronssikulttuurin itäistä reuna-aluetta, mutta alueelta tunnetaan silti yli 50 kulttuurille tyypillistä hautaröykkiötä eli hiidenkiuasta. Myös skandinaavista alkuperää olevia laivalatomuksia esiintyy Kymenlaaksossa – Haminassakin useita.

Miettisen mukaan korkeille ja näyttäville merenrantakallioille pystytetyt isot hiidenkiukaat edustavat pronssikauden alkupuolen kalliohautatyyppiä (Miettinen 1998:69,135.) Tendenssi näyttäisi siis olevan röykkiöiden pieneneminen pronssikauden kuluessa. Muutokseen liittyy mahdollisesti myös siirtyminen yksittäisten isojen röykkiöiden rakentamisesta useiden pienten röykkiöiden muodostamiin röykkiöryhmiin rautakauden alussa.

Kuva 8. Ruunanpohjanvuori, pronssikautinen hautaröykkiö. E-W. 5.6.2006/J.Enqvist (f. 60166).

Keväällä 2006 löytyi harvinaislaatuinen kohde Reitkallin Luoperinvuoren kupeesta. Vanhatalo –niminen muinaisjäännös on sijaintikorkeutensa perusteella pronssi-/varhaismetallikauteen ajoittuva asuinpaikka, johon liittyy myös rivi pieniä painanteita. Ilman lisätutkimuksia on kuitenkin mahdotonta sanoa, ovatko painanteet syntyneet jo esihistoriallisen asutuksen aikana vai ovatko ne myöhäisempiä jäännöksiä.

Vaikuttaa siltä, että kuva Kymenlaakson rannikon vanhemmasta rautakaudesta tulee tuoreimpien löytöjen myötä muuttumaan. Haminassa aktiivisesti toimiva harrastaja-ärkeologi ja –seppä Seppo Kallio on löytänyt kuluvana keväänä 2007 Haminan itäosasta useita 5 m mpy korkeudella olevia pieniä röykkiöitä ja latomuksia (Ilkka Kaskinen 2007: suull.tied.). Nämä mahdolliset hautarakenteet ovat korkeutensa perusteella pronssikautta nuorempia, ja antavat siten ainutlaatuista lisätietoa alueen kehityksestä rautakaudella.

Nuoremasta rautakaudesta kertova arkeologinen aineisto on Haminan alueella erittäin niukkaa. Viikinkiajalle ajoittuviksi määritellyjä röykkiöhautoja sekä laivalatomuksia tunnetaan Tammion, Kuorsalon, Pörstingin ja Västärin saarilta. Asuinpaikkoja tai laajempia kalmistoja ei Haminasta ole toistaiseksi löydetty.

Paleobotaanisten tutkimusten perusteella maanviljelyyn perustuva kulttuuri Suomessa juontaa juurensa jo 3000 vuoden taakse. Kymenlaakson alueella maanviljelyn harjoittaminen pääasiallisena elinkeinona on saattanut alkaa vasta noin 1000 vuotta sitten, kun vesireittien varsille asettuneiden yhteisöjen asuinpaikat näyttävät arkeologisen aineiston perusteella muuttuneen pysyvämmiksi. (Miettinen 1998:135.)

Vaikka asutuksen katsotaankin arkeologisen materiaalin perusteella jatkuvan Kymenlaakson rannikolla suhteellisen katkeamattomana esihistorialliselta ajalta nykypäiviin asti, ovat sen muodot, intensiteetti ja sijoittuminen vaihdelleet vuosisatojen saatossa. Nuoremmalle rautakaudelle (n. 600–1300 jKr.) ajoittuvien löytöjen vähäisyys on silmiinpistävä. Tässä, kuten monessa muussakin vastaavassa tapauksessa, löytötyhjiö kuvastanee ennemminkin tutkimuksellista aukkoa kuin asutuksen katoamista.

Kymenlaakso on ollut edullisen sijaintinsa ansiosta monista suunnista tulleiden kulttuurivaikutusten alaisena esihistoriallisena ja historiallisena aikana. Kontaktit nykyiselle Venäjälle, Baltian maihin ja Skandinaviaan näkyvät arkeologisessa aineistossa ja ovat myöhemmin dokumentoituja myös historiallisissa lähteissä.

3. Yhteenvedo inventoinnin tuloksista

Haminan kaupungin rahoittamassa kuuden viikon mittaisessa perusinventoinnissa etsittiin uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä ja tarkastettiin entuudestaan tunnettuja kohteita Haminan alueella. Inventoinnin yhteydessä löydettiinkin 19 uutta esihistoriallista muinaisjäännöstä, joista suurin osa on kivikautisia asuinpaikkoja. Valtakunnallisesti merkittäviksi, rauhoitusluokkaan 1 kuuluviksi kohteiksi määriteltiin näistä kaksi uutta muinaisjäännöstä. Arkeologisessa inventoinnissa huomioitiin esihistoriallisten jäännösten lisäksi myös historiallisen ajan kohteet – erityisesti keskityttiin vanhojen, mahdollisesti jo keskiajalle perityvien kylätonttien paikantamiseen. Inventoinnin tuloksena Haminan alueen muinaisjäännösten määrä kipusi yli kahdensadan.

Muinaisjäännösinventoinnin kulusta ja tuloksista tiedotettiin esi-, kenttä- ja jälkityövaiheiden aikana monia kanavia pitkin. Ennen maastoon lähtöä paikallislehdessä julkaistiin tiedote, joka poiki joitakin yhteydenottoja. Kenttätöiden aikana haastatteluja annettiin sekä Kymen Sanomiin että Kymen radioon. Jälkityövaiheessa allekirjoittanut kävi myös esitelmöimässä Haminan Raatihuoneella 24.5.2007 järjestetyssä yleisötilaisuudessa.

Helsingissä 13.6.2007

FM Johanna Enqvist

4. Ennen vuoden 2006 inventointia tunnetut esihistorialliset muinaisjäännökset

Seuraavassa taulukossa on luetteloitu kaikki Haminasta ennen vuoden 2006 inventointia tunnetut esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset. Kohteen nimen yhteydessä on myös sen järjestysnumero tässä raportissa.

Muinaisjäänösrekisterinumeron, rauhoitusluokan sekä ajoituksen ohella taulukkoon on listattu myös viimeisin vuosi, jolloin muinaisjäännöstä on tutkittu. Tarkemmat tiedot tutkimusten laadusta ja tekijöistä löytyvät kohdekuvausten yhteydestä luvusta 4.1.

Muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset luokitellaan Museovirastossa vakiintuneen käytännön mukaan kolmeen rauhoitusluokkaan seuraavasti:

1 = valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä muinaisjäännos, jonka säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa.

2 = kohteen määrittely edellyttää lisätutkimuksia, joiden jälkeen muinaisjäännos voidaan siirtää luokkiin 1 tai 3

3 = muinaisjäännos on tuhoutunut tai hyvin epämääräinen.

Nimi ja järjestysnumero tässä raportissa	Mjrekino	Rauhoitusluokka	Ajoitus	Viimeisin tutkimus
1. Talviapajanvuori	917010001	1	pronssikautinen	v. 2006
2. Ruunanpohjanvuori	917010002	1	pronssikautinen	v. 2006
3. Lappalaisenniemi	917010003	1	pronssikautinen	v. 2006
4. Korvenharju	917010004	1	pronssi- ja/tai rautakautinen	v. 2006
5. Pässkärrä	917010005	1	pronssi- ja/tai rautakautinen	v. 1967
6. Kiilimäki	917010006	3	pronssikautinen	v. 2004
7. Kellokoski	917010007	2	pronssi- ja/tai rautakautinen	v. 1967
8. Kylänpää	917010008	1	kivikautinen	v. 2006
9. Pekkola	917010009	3	pronssi- ja/tai rautakautinen	v. 2006
10. Mäkelä	917010010	1	kivikautinen	v. 2006
11. Rantala	917010011	1	kivikautinen	v. 2006
12. Välttikangas	917010012	2	kivikautinen	v. 2006
13. Hietojanvuori	917010013	2	kivikautinen	v. 2006

14. Santamäki	917010014	2	kivikautinen	v. 2006
15. Kelkkamäki	917010015	2	kivikautinen	v. 2006
16. Klemolan seisake	917010016	2	kivikautinen	v. 2006
17. Kuusisto	917010017	1	kivikautinen	v. 2006
18. Klemolan peltokumpu	917010018	2	kivikautinen	v. 2006
19. Kuusela	917010019	2	kivikautinen	v. 2006
20. Gyllingin kauppa	917010020	2	kivikautinen	v. 2006
21. Houvanmäki 1	917010021	2	kivikautinen	v. 2006
22. Houvanmäki 2	917010022	2	kivikautinen	v. 2000
23. Kivimaa	917010023	2	kivikautinen	v. 2006
24. Sartonen	917010024	2	kivikautinen	v. 2006
25. Koskela	917010025	1	kivikautinen	v. 2006
26. Lännenmaa	917010026	1	kivikautinen	v. 2006
27. Haralinmäki	917010027	1	ajoittamaton	v. 2004
28. Ilkanpyöli	917010028	1	pronssi- ja/tai rautakautinen	v. 2004
29. Saunaniemi	917010030	2	ajoittamaton	v. 2004
30. Punkkasinkallio	917010031	3	pronssi- ja/tai rautakautinen	v. 1967
31. Rutakorpi	917010032	1	pronssikautinen	v. 1967
32. Rännärinoja	917010033	2	kivikautinen	v. 2006
33. Puustellinharju	917010034	2	kivikautinen	v. 2006
34. Ahola	917010035	2	kivikautinen	v. 2006
35. Mokkalala	917010036	2	kivikautinen	v. 2006
36. Jaskala	917010037	2	kivikautinen	v. 2006
37. Lautamies-Uski	917010038	2	kivikautinen	v. 2006
38. Tonttila	917010039	1	kivikautinen	v. 2006
39. Lempiö	917010040	2	kivikautinen	v. 2006
40. Männistö	917010041	2	kivikautinen	v. 2006

41. Ahola/Punamultapelto	917010042	2	kivikautinen	v. 2006
42. Kuorikka	917010043	2	kivikautinen	v. 2006
43. Hanisuonkangas	917010044	1	kivikautinen	v. 2006
44. Hanisuo	917010045	1	kivikautinen	v. 2006
45. Harjula	917010046	2	kivikautinen	v. 2006
46. Rinne	917010047	2	kivikautinen	v. 2006
47. Töyrylä	917010048	2	kivikautinen	v. 2006
48. Tuomela	917010049	3	kivikautinen	v. 1968
49. Lamminmaa	917010050	2	kivikautinen	v. 1967
50. Hitonharjun Pirunpesä	917010051	2	kivikautinen	v. 2006
51. Heinsuo 1	917010052	1	rautakautinen	v. 2006
52. Heinsuo 2	917010053	2	kivikautinen	v. 2006
53. Savilahti	917010054	1	rautakautinen	v. 2006
54. Lokapää 1 & 2	917010057	1	pronssikautinen	v. 2006
55. Pörstinki	917010058	1	rautakautinen	v. 2006
56. Västäri	917010059	1	rautakautinen	v. 2006
57. Kipanisenniemi	917010060	1	rautakautinen	v. 2006
58. Suurivuori	917010061	2	kivikautinen	v. 2006
59. Tursanmetsä 1	1000003048	2	pronssi- ja/tai rautakautinen	v. 2004
60. Tursanmetsä 2	1000003049	2	rautakautinen ja/tai keskiaikainen	v. 2004
61. Oronoja 1	1000003050	2	varhaismetallikautinen	v. 2004
62. Oronoja 2	1000003051	2	varhaismetallikautinen	v. 2004
63. Linnakallio	1000003052	2	pronssikautinen	v. 2004
64. Lakaliininmäki	1000004369	2	kivikautinen	v. 2006

4.1. Kiinteät muinaisjäännökset

1. Talviapajanvuori 917 01 0001

Muinaisjäännöstyyppi: muinaisjäännösryhmät

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 4

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6714060, ikoo: 3501900, z: 15 m mpy

Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Korkealla vuorella Hevossaaren länsiosassa sijaitsee 3 hiidenkiuasta (a-c) ja 1 laivalatomus (d). Paikalta on näköala Salminlahdelle. Röykkiö a: vuoren laella, keskellä suuri kuoppa, röykkiön halkaisija n. 7 m. Röykkiö a on merkitty peruskarttaan ja paikalla on rauhoituskilpi. Röykkiön b jäännös sijaitsee edellisestä n. 10 m länsiluoteeseen. Röykkiö c sijaitsee alemmalla tasanteella röykkiöstä a länteen, koko 3 x 4 m. Laivalatomus d, joka lienee Kymenlaakson rannikon komein, sijaitsee alemmalla tasanteella röykkiöstä c 20 m lounaaseen, koko 4 x 12 m. Tutkittu (ei löytöjä) ja entisöity. Kohde on merkitty peruskarttaan ja varustettu rauhoituskilvellä.

Tutkimukset: Ragnar Rosén 1920, "kaivauksia" (Talvapaanvuoren matala roukkio).

Gunnar Rosén 1949, kaivaus.

Anna-Liisa Hirviluoto 1964, tarkastus.

Matti Huurre 1967, tarkastus.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksissä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 7755:14 hiiliä (Rosén 1920).

Diapositiivit: f. 60167 (Enqvist 2006).

Mustavalkonegatiivit: Ks. Rosénin (1949) kaivauskertomuksen liitteenä olevat kuvat 12-14; f.28453-28458 (Hirviluoto 1964); f. 143457-143460 (Enqvist 2006).

2. Ruunanpohjanvuori 917 01 0002

Muinaisjäännöstyyppi: hautapaikat - hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6714280, ikoo: 3501860, z: 15 m mpy

Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Hevossaaren pohjoisosassa olevan Ruunanpohjanvuoren metsäisellä etelärinteellä sijaitsee hiidenkiuas, joka on kooltaan 7 x 8 m. Röykkiötä on kaiveltu. Kohde on varustettu rauhoituskilvellä.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, tarkastus.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: -

Diapositiivit: f. 60166 (Enqvist 2006).

Mustavalkonegatiivit: f. 143456 (Enqvist 2006).

3. Lappalaisenniemi 917 01 0003

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat - *hautaröykkiöt*

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6715220, *ikoo:* 3502560, *z:* 15 m mpy

Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Hiidenkiuas sijaitsee Neuvottomanlahden Lappalaisenniemessä, pienellä kalliolla metsässä. Röykkiö on pahoin hajoitettu, suurin osa kivistä on vieritetty alas. Kohde on varustettu rauhoituskilvellä.

Tutkimukset: Ragnar Rosén 1920, lahjoituksia "eri kaivauksista".

Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksen päälle on kaatunut puu, maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 7755:13 hiiliä (Rosén 1920).

Diapositiivit: f. 60165 (Enqvist 2006).

Mustavalkonegatiivit: f. 143455 (Enqvist 2006).

4. Korvenharju 917 01 0004

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat - *hautaröykkiöt*

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6716260, *ikoo:* 3504070, *z:* 10 m mpy

Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Röykkiö sijaitsee korkealla soraharjulla suuren hiekkakuopan itäpuolella. Kooltaan hiidenkiuas on 8 x 10 m. Kaivauksissa röykkiöstä löytyi palanutta luuta. Tarinan mukaan kyseessä olisi Vehkalahden ensimmäisen kirkon paikka. Kohde on entisöity ja varustettu rauhoituskilvellä.

Tutkimukset: Gunnar Rosén 1949, kaivaus.

Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöstä ympäröivää metsää on raivattu, ja raivausjäte on jätetty paikalle; ympäristö on erittäin epäsiisti.

Löydöt: KM 12818 poltettuja luita (Rosén 1949).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143462 (Enqvist 2006).

5. Pässkärrä 917 01 0005

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat - *hautaröykkiöt*

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6716900, ikoo: 3506250, z: 10 m mpy
Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Rökkiö sijaitsee pienellä kalliolla peltoalueen itäpuolella metsässä. Hiidenkiukaan koko on 2 x 4 m. Tutkittu kaivauksin, entisöity ja varustettu rauhoituskilvellä.

Tutkimukset: Gunnar Rosén 1949, kaivaus.
Matti Huurre 1967, tarkastus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: KM 11843, hiiltyneitä puunsiruja (Rosén 1949).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

6. Kiilimäki 917 01 0006

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat - *hautarökkiöt*

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 3

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6719600, ikoo: 3509030, z: 22,5 m mpy

Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Kallion laella on sijainnut matala kiveys, jonka halkaisija oli noin 3 m. Kyseessä oli mahdollisesti hiidenkiukaan jäännös. Vuoden 2004 inventoinnissa koordinaattien osoittamassa kohdassa alueella kulki pururata. Kohde on todettu tuhoutuneeksi.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2004, tarkastus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

7. Kellokoski 917 01 0007

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat - *hautarökkiöt*

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6720040, ikoo: 3506080, z: 10 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Rökkiö sijaitsee Summanjoen länsirannalla louhikkoisella metsäharjanteella. Hiidenkiukaan halkaisija on noin 7 m. Rökkiötä on pengottu. Kohde on varustettu rauhoituskilvellä.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

8. Kylänpää 917 01 0008

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6721570, ikoo: 3505050, z: 15 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on vasarakirveskulttuurin aikainen hautapaikka. Kaivaustutkimuksissa (28 m²) todettiin kolme hautaa, joihin liittyi maanlaisia kivirakenteita. Löytöinä saatiin suippohamarainen reikäkirves ja hiiltä.

Tutkimukset: Viktor Sigvart 1948, irtolöytö.
Gunnar Rosén 1950, kaivaus.
Gunnar Rosén 1951, kaivaus.
Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Kohde sijaitsee viljelyssä olevalla peltorinteellä.

Löydöt: KM 12053:1-2 suippokantainen ja oikokirves (Sigvart 1948); KM 12856 eläimen hampaita, hiiliä, kivikautisia kaivauslöytöjä (Rosén 1951).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: Ks. Rosénin kaivauskertomuksien liitteenä (1950) kuvat 15–19 ja (1951) kuvat 1–3.

9. Pekkola 917 01 0009

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 3

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6721950, ikoo: 3505450, z: 10 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Muinajäänös on sijainnut soranoton suureksi osaksi tuhoamalla mäellä. Paikalta on löytynyt lukuisia kiviesineitä sekä varhaisrautakautinen keihäänkärki. Kohdetta on luonnehdittu kivikautiseksi asuinpaikaksi, mutta alhainen korkeussijainti viittaa nuorempaan ajoitukseen. Peltojen ympäröimä mäki on myös yksi Reitkallin vanhoista kylätonteista.

Tutkimukset: 19??, irtolöytöjä.
Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Kohde on ilmeisesti tuhoutunut soranotossa.

Löydöt: Reitkallin kansakoulun kokoelmissa olevia kiviesineitä (irtolöytöjä); KM 17559 rautakeihäs (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

10. Mäkelä 917 01 0010

Muinaisjännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivistinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6723260, ikoo: 3506550, z: 20–25 m mpy
Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kivistinen asuinpaikka sijaitsee hiekkaisella peltorinteellä ja mäntymetsässä. Kohde muodostaa läheisen Rantalan asuinpaikan kanssa todennäköisesti yhtenäisen ja kahta pientä hiekkakuoppaa sekä metsäautoteitä lukuun ottamatta ehjän asuinpaikkavyöhykkeen Tupatöyrynmäen lounaissivulle. Asuinpaikan pohjoispuolella mäntykankaalla on painanne, mutta se on maannoksen perusteella myöhemmän hiekanoton tuotosta. Tupatöyrynmäen laella on pienien historiallisen ajan hiilimiilujen muodostama ketju (ks. Tupatöyrynmäki).

Tutkimukset: Eeva-Stiina Mäkelä 1899, irtolöytö.
Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Mäkelän ja läheisen Rantalan asuinpaikkojen väliseltä metsäautotieltä löytyi kvartsi-iskos. Kohteet muodostavat löytöjen ja topografian perusteella todennäköisesti yhtenäisen asuinpaikkavyöhykkeeni. Asuinpaikan pohjoispuolella on painanne, mutta se on maannoksen perusteella myöhemmän hiekanoton tuotosta.

Löydöt: KM 3682:2 kivistinen (Mäkelä 1899); KM 17558 kvartsi (Huurre 1967); KM 36659:1-2 kvartsi-iskoksia (Enqvist 2006).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143430(Enqvist 2006).

11. Rantala 917 01 0011

Muinaisjännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivistinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6723260, ikoo: 3506550, z: 20–25 m mpy
Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kivistinen asuinpaikka sijaitsee metsäisellä rinteellä; kvartsilöydöt on saatu mäntykankaaseen kaivetun hiekkakuopan etelälaidasta. Kohde muodostaa läheisen Mäkelän asuinpaikan kanssa todennäköisesti yhtenäisen ja kahta pientä hiekkakuoppaa sekä metsäautoteitä lukuun ottamatta ehjän asuinpaikkavyöhykkeen Tupatöyrynmäen lounaissivulle. Tupatöyrynmäen laella on pienien historiallisen ajan hiilimiilujen muodostama ketju (ks. Tupatöyrynmäki).

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Rantalan ja läheisen Mäkelän asuinpaikkojen väliseltä metsäautotieltä löytyi kvartsi-iskos. Kohteet muodostavat löytöjen ja topografian perusteella todennäköisesti yhtenäisen asuinpaikkavyöhykkeeni. (Huom. Huurteen (1967) määrittelemät koordinaatit eivät osoita hiekkakuopan eteläosaa, jonka hän mainitsee kvartsien löytöpaikaksi, vaan n. 100 m tästä kaakkoon.)

Löydöt: KM 17557 kvartsia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

12. Välttikangas 917 01 0012

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725100, ikoo: 3505280, z: 20–25 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on Matti Huurteen (1967) löytämä kampakeraamisen ajan asuinpaikka, joka inventointikertomuksen mukaan sijaitsee maantien halkaisemalla hiekkaisella kankaalla. Löytöinä on talletettu keramiikkaa. Koordinaattien osoittamassa kohdassa maantien länsipuolella on kuusta kasvava, jyrkkärinteinen ja kivikkoinen kumpare, jonka länsilaidalla on kalliopaljastumia. Maantien itäpuolella kuusta kasvava kivinen hiekkamoreenirinne laskeutuu myös suhteellisen jyrkkänä kohti Suurijärven rantaa.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Tarkastuksen yhteydessä ei havaittu löytöjä tuulenskaadoissa eikä tien leikkauksessa. Maasto ei myöskään vastannut Huurteen inventointikertomuksen kuvausta, vaan vaikutti ennemminkin topografialtaan ja maaperältään melko epätyypilliseltä kivikautiseksi asuinpaikaksi.

Löydöt: KM 17561 keramiikkaa (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143432 (Enqvist 2006).

13. Hietojanvuori 917 01 0013

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725490, ikoo: 3505250, z: 20 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kampakeraamisen ajan asuinpaikka hiekkakankaalla, jyrkkäpiirteisen Hietojanvuoren länsilaidalla. Maantie leikkaa muinaijäänöstä. Inventointilöydöt edustavat myöhäistä kampakeramiikkaa.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaijäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17560 keramiikkaa ym. (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143433-143434 (Enqvist 2006).

14. Santamäki 917 01 0014

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6725500, ikoo: 3504830, z: 15 m mpy
<i>Peruskartta:</i>	304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka soraharjulla Suurijärven pohjoispuolella. Rautatien rakentamisessa syntynyt laaja sorakuoppa on hävittänyt suuren osan harjua ja samalla muinaisjäänöstä. Löydöt edustavat tyyppillistä ja myöhäistä kampakeramiikkaa. Asuinpaikka saattaa jatkua myös harjun itäosaan sekä sen itäpuolella olevalle peltoalueelle.

<i>Tutkimukset:</i>	Ragnar Rosén 1951, inventointi. Matti Huurre 1967, inventointi. Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Tarkastuksen yhteydessä löydettiin harjun itäpuoliselta peltoalueelta porfyryri-iskos (pkoo: 6725556, ikoo: 3504874, z: 18 m mpy). Kivilajia kutsutaan paikkakunnalla "maksakiveksi", ja se on yleinen alueen kivikautisten asuinpaikkojen raaka-ainevalikoimassa. Asuinpaikka saattaa jatkua harjun itäosaan sekä sen itäpuolella olevalle peltoalueelle.
<i>Löydöt:</i>	KM 12994:1-6 saviastianpaloja, hiotun kiviesineen palanen, kvartsikaavin, piitä, kvartsi-iskoksia (Rosén 1951); KM 17556 keramiikkaa (Huurre 1967); KM 36660 porfyryri-iskos (Enqvist 2006).
<i>Diapositiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143435 (Enqvist 2006).

15. Kelkkamäki 917 01 0015

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6726170, ikoo: 3504860, z: 20 m mpy
<i>Peruskartta:</i>	304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka maantien halkaisemalla hiekkakankaalla, Kelkkamäki -nimisen kalliokohouman kupeessa. Inventointilöytöinä on talletettu kvartssia tienleikkauksesta.

<i>Tutkimukset:</i>	Tilda Vuorisalo 1913, irtolöytö. Matti Huurre 1967, inventointi. Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.
<i>Löydöt:</i>	KM 8642:1 oikokirves (Vuorisalo 1913); KM 17555 kvartssia (Huurre 1967).
<i>Diapositiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	-

16. Klemolan seisake 917 01 0016

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726690, ikoo: 3504370, z: 20–25 m mpy
Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on laaja kivikautinen asuinpaikka-alue muinaisen merenlahden pohjukassa Summanjoen itärannalla, entisen Klemolan seisakkeen vaiheilla ja vastapäätä Kuusiston asuinpaikkaa. Muinaisjäänösalue ulottuu Koivulan pihamaalta (vanhan maantien varrelta) Rapatin talon kohdalla olevaan rautatien kalliroleikkaukseen. Alueen laajuus on noin 100-150 x 450 m, ja se on pahasti maanteiden, rautateiden ja rakennusten tuhoama. Muinaisjäänös on mahdollisesti osa suurempaa asuinpaikkakompleksia, johon kuuluisivat myös Houvanmäki 1:n, Gyllingin kaupan sekä Kivimaan asuinpaikat.

Asuinpaikkaa on tutkittu kaivauksin vuosina 1994 ja 1995. Poikkeuksellisen rikas ja pitkän ajanjakson kattava löytömateriali käsittää mm. varhaista ja tyyppillistä kampakeramiikkaa, kuoppakeramiikkaa, Kaunissaaren keramiikkaa, nuorakeramiikkaa, liuske- ja meripihkariipuksia sekä savi-idolien katkelmia. Asuinpaikan tuhoutuminen jatkuu hiekkaisen rinteeseen sortumisen myötä.

Tutkimukset: Väinö Klemola 1940, irtolöytö.
Asko Lautala 1962, irtolöytö.
Matti Huurre 1967, inventointi.
Timo Miettinen 1994, tarkastus.
Timo Miettinen 1995, kaivaus.
Kreetta Lesell 1999, tarkastus.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia, mutta asuinpaikan tuhoutuminen jatkuu hiekkaisen rinteeseen sortumisen myötä.

Löydöt: KM 11264:2 nelisivuinen poikkikirves (Klemola 1940); KM 15430 keramiikkaa, kirves, reikäkivi, pii-iskos, kivi-iskoksia (Lautala 1962); KM 17550:1-73 keramiikkaa, piitä ym (Huurre 1967); KM 30669:1-300 asuinpaikkalöytöjä (Miettinen 1995); KM 31969:1-7 asuinpaikkalöytöjä (Lesell 1999); KM 35939 asuinpaikkalöytöjä (Miettinen 1995).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: Ks. T. Miettisen kaivauskertomuksen (1995) liitteenä olevat kuvat 1-9; f. 143507-143510 (Enqvist 2006).

17. Kuusisto 917 01 0017

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726750, ikoo: 3504100, z: 15–20 m mpy
Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on laaja kivikautinen asuinpaikka Summanjoen länsirannalla, vastapäätä Klemolan seisakkeen asuinpaikkaa. Asuinpaikka-alue ulottuu maantien varresta Kuusiston talon luota noin 400 metriä pohjoiseen myötäillen joen rantaterassia, joka on suurimmaksi osaksi peltona. Pohjoisessa muinaisjäännöksen yli kulkee vanha rautatie. Alueen eteläosassa on vanha sorakuoppa, jonka reunoilta tulleiden löytöjen myötä asuinpaikka löytyi v. 1952. Asuinpaikalla suoritetuissa kaivauksissa seuraavana vuonna löytyi mm. tyypillistä ja myöhäistä kampakeramiikkaa sekä pii-, kvartsi- ja kiviesineitä.

<i>Tutkimukset:</i>	Sakari Pälsi 1940, irtolöytö. Unto Salo 1953, kaivaus. Väinö Klemola 1954 lahjoitus (irtolöytö). Metsäkylän kansakoulu 1954, lahjoitus (irtolöytöjä). Matti Huurre 1967, inventointi. Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.
<i>Löydöt:</i>	KM 11264:1,3 mahdollinen karhunpääkirves, keramiikkaa (Pälsi 1940); KM 13558:1-301 saviastianpaloja, kiviesineitä, pii- ja kvartsi-iskoksia ym. (Salo 1953); KM 13559 saviastian paloja, kivi-iskos, hioinkiven kappale (Metsäkylän kansakoulu 1954); KM 13560 kourutaltoa (Klemola 1954); KM 17551:1-32 keramiikkaa ym. (Huurre 1967).
<i>Diapositiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	Ks. U. Salon kaivauskertomuksen (1953) liitteenä olevat kuvat.

18. Klemolan peltokumpu 917 01 0018

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6726750, ikoo: 3504100, z: 15–20 m mpy
<i>Peruskartta:</i>	304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka peltokumpareella rautatien ja Summanjoen välillä. Muinaisjäännös sijaitsee noin 200 metriä luoteeseen Kuusiston asuinpaikasta, ja kohteet ovatkin mahdollisesti muodostaneet yhtenäisen asuinpaikkavyöhykkeen Summanjoen länsirannalle. Rautatien rakentaminen on myöhemmin tuhonnut osan kompleksista. Inventointilöytöinä on talletettu hioin ja kivilaji-iskoksia.

<i>Tutkimukset:</i>	Matti Huurre 1967, inventointi. Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.
<i>Löydöt:</i>	KM 17552 hioin, kivilaji-iskoksia (Huurre 1967).
<i>Diapositiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	-

19. Kuusela 917 01 0019

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6727780, ikoo: 3503070, z: 25–27,5 m mpy
Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on Matti Huurteen (1967) löytämä kivikautinen asuinpaikka peltoharjanteella, Summanjoen länsirannalla. Inventointilöytöinä talletettiin tuolloin kvartsia pienen hiekkakuopan reunoilta. Vuonna 2006 tehdyn tarkastuksen yhteydessä myös hiekkakuopan eteläpuolella olevalta peltoalueelta löytyi runsaasti kvartsia sekä palanutta luuta. Löydöt keskittyivät viljellyssä olleen savipellon osan hiekkaiselle alueelle, joka rajautuu maantiehen ja terrassin reunaan. Löytöjen ja topografian perusteella paikalla on todennäköisesti yhtenäinen asuinpaikka-alue noin 100 metrin vyöhykkeenä luode-kaakko -suuntaisen terrassin päällä. Muinaisjäännös voi korkeutensa puolesta olla mesoliittinen.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi: (Huom! Huurteen merkitsemä asuinpaikan korkeus 20 m mpy on virheellinen.)
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Asuinpaikka-alue voidaan v. 2006 löytöjen ja topografian perusteella rajata noin 100 m pitkäksi vyöhykkeeksi luode-kaakko -suuntaisen terrassin päälle.

Löydöt: KM 17547:1-2 kvartsi- ja porfyriitti-iskoksia (Huurre 1967); KM 36658 kvartsi- ja porfyri-iskoksia, palanutta luuta (Enqvist 2006).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143500-143506 (Enqvist 2006).

20. Gyllingin kauppa 917 01 0020

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6727030, ikoo: 3504400, z: 25 m mpy
Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka, joka sijaitsee aivan maantien vieressä, Summanjoen itärannalla. Asuinpaikka-alue on maantien itäpuolella rakennusten ja teiden rikkomaa. Maantien länsipuolella muinaisjäännöstä saattaa olla vielä säilyneenä. Inventointilöytöinä asuinpaikalta on talletettu kvartsia. Muinaisjäännös on mahdollisesti osa suurempaa asuinpaikkakompleksia, johon kuuluisivat myös Klemolan seisakkeen, Houvanmäki 1:n sekä Kivimaan asuinpaikat.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17553 kvartsia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143511-143512 (Enqvist 2006).

21. Houvanmäki 1 917 01 0021

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6727250, ikoo: 3504250, z: 25 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka Houvanmäen hiekkaisella lounaisrinteellä, Summanjoen itärannalla. Inventointilöytöinä paikalta on talletettu kivilaji-iskoksia maantien leikkauksesta noin 100 metrin matkalta. Muinaisjäänös on mahdollisesti osa suurempaa asuinpaikkakompleksia, johon kuuluisivat myös Klemolan seisakkeen, Gyllingin kaupan sekä Kivimaan asuinpaikat.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17549 kivilaji-iskoksia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

22. Houvanmäki 2 917 01 0022

Muinaisjäänöstyyppi: raaka-aineen hankintapaikat – louhokset

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6727460, ikoo: 3504230, z: 30 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Houvanmäen jyrkällä lounaislaidalla rapakivikalliossa on noin 2 metriä leveä ja yli 20 metriä pitkä juonne maasälpäporfyryä eli paikkakuntalaisittain "maksakiveä". Kiveä on louhittu vielä historiallisella ajalla saunankiukaisiin, mutta koska sitä esiintyy yleisesti alueen kivikautisilla asuinpaikoilla raaka-aineena, on esiintymä mahdollisesti ollut käytössä jo esihistoriallisella ajalla.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.

Kreetta Lesell 2000, tarkastus.

Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: KM 17549:1-2 kvartsi- ja porfyry-iskoksia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

23. Kivimaa 917 01 0023

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6727520, ikoo: 3503970, z: 20–25 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka teitten ja rakennusten rikkomalla metsärinteellä ja tonttimaalla, Summanjoen itärannalla. Inventointilöytöinä paikalta on talletettu pikkutaltoa ja kvartsiä. Muinaisjäänös on mahdollisesti osa suurempaa asuinpaikkakompleksia, johon kuuluisivat myös Klemolan seisakkeen, Gyllingin kaupan sekä Houvanmäki 1:n asuinpaikat.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17548:1-4 tasataltta, kvartsi- ja porfyriitti-iskoksia, palanut luu (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

24. Sartonen 917 01 0024

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6728620, ikoo: 3503220, z: 25–27,5 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka hiekkaisella metsikkö- ja peltorinteellä, Summanjoen itärannalla. Inventointilöytöinä on talletettu kvartsia. Muinaisjäännös voi korkeutensa puolesta olla mesoliittinen.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17546:1-4 kvartsitalltta, kvartsiesineen sirpale, kvartsia, porfyriitti-iskos, palanutta luuta (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

25. Koskela 917 01 0025

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726100, ikoo: 3501770, z: 25–30 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on ehjä kivikautinen asuinpaikka peltorinteellä, pienen Summanjokeen laskevan Peringinojan pohjoispuolella. Kohteeseen liittyy irtolöytöinä talttoja ja hioinkivi; inventointilöytöinä paikalta on talletettu talttoja sekä kvartsia. Muinaisjäännös voi korkeutensa puolesta olla mesoliittinen.

Tutkimukset: Roopert Anttila 1918, irtolöytö.
Ragnar Rosén 1921, irtolöytö.
Roopert Anttila 1925, irtolöytö.
Ragnar Rosén 1945, irtolöytö.
Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 7468:5-7 tasataltta, hioinkivi, oikokirveen teelmä, monikulmainen hioin (Anttila 1918); KM 7878 kivikirves (Rosén 1921); KM 8424:4 kiviesine, kiviesineen katkelma (Anttila 1925); KM 11444:2-3 siimanpaino, reikäkivi (Rosén 1945); KM 17554 talttoja, kvartssia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143436 (Enqvist 2006).

26. Lännea **917 01 0026**

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726030, ikoo: 3508760, z: 20 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka länteen viettävällä hiekkaisella peltorinteellä, Kirkkovuori -nimisen kalliokohouman länsipuolella, muinaisen merenlahden pohjukassa. Paikalta on talletettu inventointilöytöinä varhaista ja tyypillistä kampakeramiikkaa ym. asuinpaikkalöytöjä.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17562 keramiikkaa ym. (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

27. Haralinmäki **917 01 0027**

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet – röykkiöt

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6719180, ikoo: 3511660, z: 15–20 m mpy

Peruskartta: 304204 HAMINA

Kuvaus: Kirkkojärven itärannalla kohoavan Haralinmäen luoteisrinteellä, kuusta kasvavassa kivikkoisessa kalliomaastossa on ainakin kolme suorakaiteen muotoista kivilatomusta. Röykkiö a on suorakaiteen muotoinen ja kooltaan noin 3 x 4,5 metriä. Röykkiö b on saman muotoinen, mutta hajotettu ja kooltaan noin 3 x 5 metriä. Röykkiö (tai latomus) c sijaitsee röykkiöstä b noin 10 m luoteseen, ja sen koko on noin 1 x 2 metriä. Alueella saattaa olla enemmänkin röykkiöitä, mutta myös luonnonkivikkoja.

Perimätiedon mukaan kyseessä olisivat rannikolle kalastamaan saapuneiden eränkävijöiden kalasaunojen pohjat. Röykkiöt a ja b on tutkittu kaivauksin, jolloin molemmissa havaittiin suuremmista kivistä ladottu reunakehä ja toisessa raunion keskellä pystyyn tuettu laakakivi. Löytöinä saatiin ainoastaan hiiltä. Kaivaushavaintojen perusteella kyseessä ovat ennemminkin hautaröykkiöt kuin rakennusten pohjat.

Tutkimukset: Gunnar Rosén 1950, kaivaus.
Gunnar Rosén 1950, kaivaus.
Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2004, tarkastus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: (Ks. G. Rosénin (1950) kaivauskertomuksen kuvaliite 6, kuvat 20–24.)

28. Ilkanpyöli 917 01 0028

Muinaisjäännytyyppi: hautapaikat – *hautaröykkiöt*
Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6719190, *ikoo:* 3515100, *z:* 10 m mpy
Peruskartta: 304204 HAMINA

Kuvaus: Kirkkokallio -nimisen kalliokohouman lounaislaidalla, pienellä kalliolla tien varressa on röykkiö, jonka koko on 4 x 8 metriä. Hiidenkiuas on hajanainen; paikalla on ehkä alkujaan ollut kaksi röykkiötä rinnatusten.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2004, tarkastus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

29. Saunaniemi 917 01 0030

Muinaisjäännytyyppi: kivirakenteet – *latomukset*
Ajoitus: ajoittamaton
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6720470, *ikoo:* 3510790, *z:* 7,5 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kirkkojärven pohjoispuolisella Saunaniemellä, Variskalliolla on epämääräisiä kivikoita. Latomukset ovat pieniä kivikasoja, joiden halkaisija on noin 1,5 m. Kyseessä ovat todennäköisimmin esihistoriallisia röykkiöitä myöhäisemmät jäännökset tai luonnonkivikko.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2004, tarkastus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

30. Punkkasinkallio 917 01 0031

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat – *hautaröykkiöt*
Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen
Rauhoitusluokka: 3
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6721390, *ikoo:* 3512410, *z:* 12,5 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Punkkasinkalliolla (nyk. peruskartalla Punkkasienkallio) kalliopohjalla ollut hiidenkiuas on hävitetty.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

31. Rutakorpi 917 01 0032

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat – *hautaröykkiöt*
Ajoitus: pronssikautinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6720850, *ikoo:* 3515800, *z:* 15 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Röykkiöt sijaitsevat Mäntyjoen pohjoispuolella, pienellä Takaharju-nimisellä mäellä noin 3 metrin päässä toisistaan. Suhteellisen ehjien hiidenkiukaitten halkaisijat ovat 5 ja 6 metriä.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

32. Rännärinoja 917 01 0033

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6725230, *ikoo:* 3510800, *z:* 20 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka metsäisellä rinteellä Puustellinharjun asuinpaikkaa vastapäätä, Rännärinojan eteläpuolella, Vehkjärven ja Vähäjärven välisellä kannaksella. Inventointilöytöinä paikalta on talletettu kvartssia maantien leikkauksesta noin 20 metrin matkalta.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17563:1-2 kvartsi-iskoksia, porfyriitin kappale (Huurre 1967).
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

33. Puustellinharju 917 01 0034

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725320, ikoo: 3510750, z: 17,5–20 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka Puustellinharjun länsirinteellä pellolla, Vehkjärven ja Vähäjärven välisellä kannaksella, Rännärinojan pohjoispuolella Rännärinojan asuinpaikkaa vastapäätä. Maantie leikkaa asuinpaikka-alueen yläosaa. Inventointilöytöinä paikalta on talletettu kiviesineen sirpale sekä kvartssia.

Tutkimukset: Ragnar Rosén 1918, irtolöytö.
Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 7468:8 pohjalaisen kourutaltan teräpuolikas (Rosén 1918); KM 17564 kiviesineen sirpale, kvartsi-iskoksia (Huurre 1967).
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

34. Ahola 917 01 0035

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725610, ikoo: 3510690, z: 17,5–20 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka Vehkjärven luoteisrannan peltorinteellä maantien ja Vehkjärven välillä. Paikalta on inventointilöytöinä talletettu kvartssia. Kohde muodostaa todennäköisesti yhtenäisen asuinpaikka-alueen noin 140 m koilliseen olevan Mokkalan asuinpaikan kanssa.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17565 kvartssia (Huurre 1967).
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

35. Mokkalala 917 01 0036

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6725740, *ikoo:* 3510740, *z:* 20–22,5 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka Vehkjärven luoteisrannan peltorinteellä maantien ja Vehkjärven välillä. Paikalta on inventointilöytöinä talletettu kvartsia. Kohde muodostaa todennäköisesti yhtenäisen asuinpaikka-alueen noin 140 m lounaaseen olevan Aholan asuinpaikan kanssa.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Anne Vikkula 1985, kaivaus.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17566 kvartsia (Huurre 1967); KM 23049 asuinpaikkalöytöjä (Vikkula 1985).

Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

36. Jaskala 917 01 0037

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6725610, *ikoo:* 3510690, *z:* 20 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka peltorinteellä ja piha-alueella Vehkjärven luoteispuolella, Rännärinpohja -nimisen soistuvan lahdelman pohjoisrannalla. Asuinpaikka-alue on osaksi rakennusten rikkoma. Inventointilöytöinä paikalta on talletettu kvartsia, mutta Matti Huurteen (1967) inventointikertomuksessa mainitaan, että paikalta olisi joskus löytynyt myös keramiikkaa. Kivikautinen muinaisjäänös sijaitsee osittain Vehkjärven vanhalla kylätontilla.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17567 kvartsia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

37. Lautamies-Uski 917 01 0038

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725800, ikoo: 3511300, z: 22,5 m mpy

Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka pihamaalla ja pellolla Vehkjärven pohjoisrannalla. Asuinpaikka on osaksi rakennusten hävittämä. Irtolöytöinä on talletettu kiviesineitä ja varhaiskampakeramiiikkaa. Lintulahden eli Lautamies-Uskin talon isännän, Ahti Uskin, löytämä keramiikka on ilmeisesti peräisin hänen talonsa länsipuolella olevasta pellosta. Rantakallion tilan kaakkoispuolelle hiekkaiseen peltoon v. 1995 tehdyissä kahdessa ristikkäisessä koeojassa (pituudet 30 ja 15 m) ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksestä (Miettinen 1995). Kivikautinen muinaisjäännös sijaitsee osittain myös Vehkjärven vanhalla kylätontilla.

Tutkimukset: A.R. Blomqvist 188?, irtolöytöjä.

Matti Huurre 1967, inventointi.

Timo Miettinen 1995, koekaivaus.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 2453:43-45 kourutaltilta, kourutaltan teelmä ja katkelma (Blomqvist 188?); Vehkalahden museon kokoelmissa on kourutaltilta ilmeisesti tältä paikalta.

Diaposiitit: -

Mustavalkonegatiivit: -

38. Tonttila 917 01 0039

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726385, ikoo: 3511300, z: 20–28 m mpy

Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on Vehkjärven pohjoispuolelle levittäytyvä laaja kivikautinen asuinpaikkavyöhyke, jonka leveys on noin 50 m ja pituus noin 800 m. Asuinpaikka sijaitsee Vehkjärven kylätien eteläpuolisilla pelto- ja metsärinteillä ulottuen idästä Kivelän talon kohdalta hieman IVO:n voimajohtolinjan länsipuolelle, ainakin TVS:n uuden linjan kohdalle. Alue on osaksi rakennusten ja voimajohtolinjojen rikkomaa. Asuinpaikka-alueen länsiosa maantien itäpuolella on rauhoitusluokkaan 1 kuuluvaa. Löydöt käsittävät varhaista ja tyyppillistä kampakeramiiikkaa, asbestikeramiikkaa, kvartseja ym. Ylin osa alueen länsipäässä on todennäköisesti ollut asuttu jo esikeraamisella ajalla.

Tutkimukset: Vihtori Uski 1918, irtolöytö

1930, irtolöytö (säilytetty Myllykylän kansakoululla).

Jaakko Lonka 1931, irtolöytö.

Sakari Pälsi 1932, kaivaus.

Ragnar Rosén 1934, tarkastus: Maanviljelijä Ilmari Uski lahjoitti kolmen poikansa omavaltaiten "kaivausten" tuloksina löytynyttä keramiikkaa ja kvartseja.

Matti Huurre 1967, inventointi.

Anne Vikkula 1985, kaivaus (ei kertomusta, kuvat ja kartat ovat Museoviraston arkeologian osaston arkistossa).

Päivi Kilpi 1986, lahjoituksena Eino Mäkelän ja Eedla Uskin v. 1983 löytämiä kivikautisia asuinpaikkalöytöjä.

Pirjo Uino & Simo Vanhatalo 1996, tarkastus.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt:

KM 7468:10-14 kiviesineitä (Uski 1918); Myllykylän kansakoulu; Pieni tasatallta ja kivilaji-iskos. Taltassa on ollut löytöhetkellä mahdollisesti sarvituppi ja varsi tallella (irtolöytö 1930); KM 9441:1-3 asuinpaikkalöytöjä (Lonka 1931); KM 9606:1-10 keramiikkaa, kiviesineitä, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia (Pälsi 1932); KM 9976:1-2 keramiikkaa, kvartsi (Rosén 1934); KM 17568 asuinpaikkalöytöjä (Huurre 1967); KM 23048, 23049 asuinpaikkalöytöjä ja KM 23050 kvartsi-iskoksia (Vikkula 1985); KM 23164:1-20 asuinpaikkalöytöjä (Kilpi 1986); KM 29777:1-6 asuinpaikkalöytöjä (Uino & Vanhatalo 1996).

Diapositiivit:

-

Mustavalkonegatiivit:

Ks. Pälsin (1932) kaivauskertomuksen liitteenä olevat mustavalkokuvat; f. 63016-63021 (Vikkula 1985); f. 106942-106951 (Uino & Vanhatalo 1996).

39. Lempiö

917 01 0040

Muinaisjäännöstyyppi:

asuinpaikat

Ajoitus:

kivikautinen

Rauhoitusluokka:

2

Yhtenäiskoordinaatit:

pkoo: 6727140, ikoo: 3511000, z: 20–25 m mpy

Peruskartta:

304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka pelto- ja metsärinteellä. Inventointilöytöinä paikalta on talletettu kvartsiä.

Tutkimukset:

Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt:

KM 17569 kvartsiä (Huurre 1967).

Diapositiivit:

-

Mustavalkonegatiivit:

-

40. Männistö

917 01 0041

Muinaisjäännöstyyppi:

asuinpaikat

Ajoitus:

kivikautinen

Rauhoitusluokka:

2

Yhtenäiskoordinaatit:

pkoo: 6725530, ikoo: 3512720, z: 20 m mpy

Peruskartta:

304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka Vehkjärven itäpuolella, peltorinteellä Männistön talosta noin 270 m kaakkoon. Paikalta on talletettu inventointilöytöinä kvartsiä.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17571 kvartsia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

41. Ahola/Punamultapelto 917 01 0042

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725530, ikoo: 3512720, z: 20 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka peltorinteellä Vehkajoen pohjoispuolella, uuden ja vanhan maantien välillä. Pellossa on ollut näkyvissä selkeä voimakkaan punainen alue pellon etelärinteessä hiekkaisella alueella. Värjäytyneen alueen pinnasta on löytynyt kvartsi-iskoksia. Peltoalueen nimi on Punamultapelto, jota on syytä käyttää myös kohteen nimenä, jotta se ei sotkeudu toiseen Ahola-nimiseen asuinpaikkaan Vehkajärven länsipuolella.

Tutkimukset: Viljam Heikkilä 1939, irtolöytö
Aarni Erä-Esko 1958, tarkastus.
Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 11067 kourutaltoa (Heikkilä 1939); KM 17570 kvartsia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 23017 (Erä-Esko 1958); f. 143521 (Enqvist 2006).

42. Kuorikka 917 01 0043

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726340, ikoo: 3512480, z: 22,5 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka pelto- ja metsärinteellä, Paijärvestä Vehkajärveen virtaavan Vehkajoen pohjoispuolella. Paikalta on inventointilöytöinä talletettu kvartsia. Muinaisjäännös muodostaa mahdollisesti Hanisuonkankaan ja Hanisuon asuinpaikkojen kanssa yhtenäisen asuinpaikkavyöhykkeen Sikoliininmäen itäpuoliselle metsä- ja peltorinteelle Vehkajokeen laskevan pienen ojan länsirannalle.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 17572 kvartsia (Huurre 1967).
Diaposiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

43. Hanisuonkangas 917 01 0044

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726780, ikoo: 3512450, z: 30 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka mäntykankaalla, Pajjärvestä Vehkajärveen virtaavan Vehkajoen pohjoispuolella. Paikalta on inventointilöytöinä talletettu kvartsia pienen hiekkakuopan reunoilta. Muinajäänöksestä noin 200 m pohjoiseen, samalla terassilla, on iso hiekkakuoppa, mutta maasto on muuten ehyttä lukuun ottamatta metsäautoteitä. Asuinpaikka voi korkeutensa puolesta olla mesoliittinen. Muinajäänös muodostaa mahdollisesti Hanisuon ja Kuorikan asuinpaikkojen kanssa yhtenäisen asuinpaikkavyöhykkeen Sikoliininmäen itäpuoliselle metsä- ja peltorinteelle Vehkajokeen laskevan pienen ojan länsirannalle.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinajäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia. Muinajäänöksen mahdollinen ikä, säilyneisyys ja lähikohteiden (Hanisuo) luokitus huomioiden se kuuluisi rauhoitusluokkaan 1.

Löydöt: KM 17573 kvartsia (Huurre 1967).
Diaposiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

44. Hanisuo 917 01 0045

Muinajäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726850, ikoo: 3512590, z: 22,5–25 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka hiekkaisen mäntykankaan ja pellon rajalla, Pajjärvestä Vehkajärveen virtaavan Vehkajoen pohjoispuolella. Paikalta on talletettu irtolöytönä lahjoitettu kourutalilta sekä inventointilöytöinä kvartsia. Muinajäänöksestä noin 200 m luoteeseen, on iso hiekkakuoppa, mutta maasto on muuten ehyttä lukuun ottamatta metsäautoteitä ja paria pienempää hiekkakuoppaa. Muinajäänös muodostaa mahdollisesti Hanisuonkankaan ja Kuorikan asuinpaikkojen kanssa yhtenäisen asuinpaikkavyöhykkeen Sikoliininmäen itäpuoliselle metsä- ja peltorinteelle Vehkajokeen laskevan pienen ojan länsirannalle.

Tutkimukset: 1934, irtolöytö
Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 9839 kourutaltoa (irtolöytö); KM 17574 kvartsia (Huurre 1967).
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: f. 143520 (Enqvist 2006).

45. Harjula 917 01 0046

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725840, ikoo: 3514560, z: 17,5–20 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on vasarakirveskulttuurin asuinpaikka peltorinteellä, Paijärven kaakkoispuolella. Paikalta on talletettu irtolöytönä olkakirves ja inventointilöytöinä kvartsia.

Tutkimukset: livo Lankila 1967, irtolöytö
Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: Vehkalahden museon kokoelmissa oleva olkakirves (Lankila 1967); KM 17575 kvartsia (Huurre 1967).

Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

46. Rinne 917 01 0047

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726290, ikoo: 3514630, z: 25–27,5 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka etelään viettävällä peltorinteellä, Paijärven itäpuolella. Paikalta on talletettu inventointilöytöinä kvartsia.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia. Huurteen ilmoittama korkeustieto 20–25 m mpy näyttäisi peruskartan mukaan olevan liian alhainen. Kohteen koordinaattien osoittama piste sijaitsee korkeudella 25–27,5 m mpy. Muinaisjäännös voi siten korkeutensa puolesta olla mesoliittinen.

Löydöt: KM 17576 kvartsia (Huurre 1967).
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

47. Töyrylä 917 01 0048

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivistinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6726730, *ikoo:* 3514500, *z:* 20–25 m mpy
Peruskartta: 304205 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde on kivistinen asuinpaikka etelään viettävällä peltorinteellä, Pajjärven koillispuolella. Paikalta on talletettu irtolöytönä taltta ja inventointilöytöinä kvartseja.

Tutkimukset: Viljam Heikkilä 1967, irtolöytö.
Matti Huurre 1967, inventointi.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM kaksoistaltta (Heikkilä 1967); KM 17577 kvartseja (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

48. Tuomela 917 01 0049

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivistinen
Rauhoitusluokka: 3
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6730140, *ikoo:* 3524260, *z:* 32,5–35 m mpy
Peruskartta: 304209 LAPPJÄRVI

Kuvaus: Kohde on loppuun tutkittu Suomusjärven kulttuurin ajan asuinpaikka, Onkamaanjoen eteläpuolella, Tuusanvuoren hiekkaisella pohjoisrinteellä. Inventointi- ja kaivauslöytöinä paikalta on talletettu kiviesineitä, niiden katkelmia ja teelmiä sekä kvartsi-iskoksia.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.
Aimo Kehusmaa 1968, kaivaus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: KM 17578 kvartseja (Huurre 1967); KM 17685:1-58 kiviesineitä, niiden katkelmia ja teelmiä sekä kvartsi-iskoksia (Kehusmaa 1968).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 34457–34460 (Kehusmaa 1968)

49. Lamminmaa 917 01 0050

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivistinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6730290, *ikoo:* 3524000, *z:* 25 m mpy
Peruskartta: 304209 LAPPJÄRVI

Kuvaus: Kohde on vasarakirveskulttuurin asuinpaikka peltoalueella, soistuneen Lamminjärven itäpuolella ja Onkamaanjoen pohjoisrannalla. Paikalta on talletettu nuorakeramiikkaa ym. asuinpaikkalöytöjä irtto-, inventointi- ja kaivauslöytöinä.

Tutkimukset: Lasse Roimola 1957, irtolöytö.
Torsten Edgren 1957, kaivaus (Kaivauskertomuksessa kohteeseen viitataan nimellä Onkamaa).
Lasse Roimola 1964, irtolöytö.
Lasse Roimola 1966, irtolöytö.
Matti Huurre 1967, inventointi.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: KM 14123:1-3 poikkikirves, saviastianpaloja, hioin (Roimola 1957); KM 14152:1-53 saviastian palasia, taltan teelmä, kivi-iskoksia (Edgren 1957); KM 16286 taltan terä, kivikirveen kappale, hioin, hioimen kappaleita, saviastianpaloja, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia (Roimola 1964); KM 17126 hioin, hioimen kappaleita, saviastianpaloja, kvartsesine ja -iskoksia (Roimola 1966); KM 17579 asuinpaikkalöytöjä (Huurre 1967).

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 22024–22028 (Edgren 1957).

50. Hifonharjun pirunpesä

917 01 0051

Muinaisjäännöstyyppi: raaka-aineen hankintapaikat – louhokset

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6743574, ikoo: 3520870, z: 75 m mpy

Peruskartta: 313107 PURHO

Kuvaus: Kohde on mahdollisesti jo kivikaudella käytössä ollut kvartsilouhos aivan Haminan pohjoisosassa. Hifonharjunmäen kaakkoisrinteen kalliopaljastumassa on koverrettu luolamainen onkalo tasaisessa rapakivikalliiossa kvartsijuonteiden kohdalla. Onkalon suuaukko on kooltaan noin 40 x 50 cm ja laajenee syvemmällä luolaksi, johon mahtuu 4-5 miestä. Luolan syvyys on noin 1,5 m. Louhosluolan välittömässä läheisyydessä, samassa kalliorinteessä, on kolme kovertumaa kvartsisuonien kohdalla. Paikalta on talletettu inventointilöytöinä mahdollinen iskukivi sekä kvartsinäytteitä. Kohde on myös luonnonsuojelulain rauhoittama.

Tutkimukset: Matti Huurre 1967, inventointi.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Louhosonkalon koordinaatit mitattiin GPS-paikantimella. GPS:llä määritetyt koordinaatit sijoittuvat noin 70 m etelään Huurteen (1967) ilmoittamista. Rauhoituskilpi on rikottu, muuten muinaisjäännös ja maasto ovat ennallaan.

Löydöt: KM 17580 mahdollinen iskukivi, kvartsinäytteitä (Huurre 1967).

Diapositiivit: f. 60175-60177 (Enqvist 2006).

Mustavalkonegatiivit: f. 143513-143519 (Enqvist 2006).

51. Heinsuo 1**917 01 0052**

Muinaisjäänöstyyppi: kultti- ja tarinapaikat – kuppikivet
Ajoitus: rautakautinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6718970, ikoo: 3502320, z: 20–22,5 m mpy
Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Haminan länsiosassa, alavan suopellon keskellä on suuri rapakivinen siirtolohkare, jonka koko on noin 4 x 6 m, ja korkeus noin 1,5-1,8 m. Kiven lounaisen viiston pinnan itäosassa on pyöreä kuoppa, jonka halkaisija on 10 cm ja syvyys 5 cm. Kiven vieressä kasvavan suuren kuusen oksat peittävät kuppia.

Tutkimukset: Matti Huurre 1973, tarkastus.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Kiven vieressä kasvavan suuren kuusen oksat ovat peittäneet kupin ja pinnan, jossa kuppi on. Mullalla ja neulasilla täyttynyt kuppi putsattiin tarkastuksen yhteydessä, ja sinne uhrattiin tupakka.

Löydöt: -
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: f. 143490-143493 (Enqvist 2006).

52. Heinsuo 2**917 01 0053**

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6718560, ikoo: 3502220, z: 25 m mpy
Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Kohde on kivikautinen asuinpaikka Haminan länsiosassa, Heinsuon pellon eteläpuolella sorarinteessä, laajan sorakuopan itäpuolella. Alue on ilmeisesti kivikaudella ollut aivan mantereen yhteydessä oleva iso saari. Inventointilöytöinä paikalta on talletettu kiviä ja kvartseja.

Tutkimukset: Matti Huurre 1973, tarkastus.
Timo Miettinen & Simo Vanhatalo 1993, tarkastus.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 19221 kvartseja (Huurre 1973); KM 27902 kvartseja ja KM 27903 kiviä (Miettinen & Vanhatalo 1993).
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: -

53. Savilahti**917 01 0054**

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat – hautaröykkiöt
Ajoitus: rautakautinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6704420, ikoo: 3522620, z: 5 m mpy

Peruskartta: 304109 KUORSALO

Kuvaus: Kohde käsittää röykkiön ja laivalatomuksen, jotka sijaitsevat noin 50 m etäisyydellä toisistaan kaakkoon työntyvien kallioselänteiden kärjessä lähellä Savilahden rantaa, Kuorsalon saaren kaakkoisreunassa. Kallioharjanteiden välissä on soistunut uoma, joka johtaa Vanhankylänlahteen, jonka rannalla Kuorsalon vanha kylätontti on sijainnut.

Itäisemmän röykkiön 1 halkaisija on noin 8 m ja korkeus vajaa metri. Se on purettu keskeltä miltei pohjaan saakka, ja kivet on kasattu puolikaaren muotoon röykkiön itäisivulle. Kaivaustutkimuksissa laivalatomukseksi osoittautuneen läntisemmän "röykkiö 2:n" koko on 5,8 x 3,6 metriä, ja se on tehty harvemmasta kiveyksestä kuin röykkiö 1. Kaivauslöytöinä talletettiin hioimen katkelmia, kolme piikaavinta, kaksi rautaista nuolenkärkeä, nauvoja ja niittejä (laivalatomuksesta), palanutta luuta sekä hiiltä. Radiohiiliajoitusten mukaan röykkiö kuuluu viikinkiaikaan, 800-900-luvuille jKr.

Tutkimukset: Timo Miettinen 1990, tarkastus: Tarkastuksen aiheena olivat hämeenlinnalaisen Marjatta Astrénin sekä Kuorsalo-seuran puheenjohtajan Pertti Lommin ilmoitukset Kymenlaakson maakuntamuseoon.
Timo Miettinen 1991, kaivaus (Kohteeseen viitataan kertomuksessa nimellä Kuorsalo.)
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksissä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: KM 27060:1-30 hioimen katkelmia, kolme piikaavinta, kaksi rautaista nuolenkärkeä, nauvoja ja niittejä (laivalatomuksesta), palanutta luuta ja hiiltä (Miettinen 1991).

Diapositiivit: f. 60168-60169 (Enqvist 2006)

Mustavalkonegatiivit: Ks. Miettisen (1991) kaivauskertomuksen liitteenä olevat kuvat 1-18; f. 143463-143464 (Enqvist 2006).

54. Lokapää 1 & 2 917 01 0057

Muinaisjäännöstyyppi: hautapaikat – *hautaröykkiöt*

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6714200, ikoo: 3502160, z: 10–15 m mpy

Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Hiidenkivas ja laivalatomusta muistuttava röykkiö sijaitsevat Hevossaaren läpi kulkevan tien länsipuolella, Ruunanpohjanvuoren kaakkoisreunalla, pientä mäntyä kasvavassa metsikössä kalliopohjalla. Röykkiöt ovat noin 80 metrin etäisyydellä toisistaan. Röykkiö 1 on halkaisijaltaan noin 4 metriä ja keskeltä pengottu, mutta selkeästi erottuva. Laivalatomusta muistuttava röykkiö 2 on epämääräisempi, matala (1-2 kivikerrosta) ja ilmeisesti länsipuoleltaan hajonnut.

Tutkimukset: Anna-Liisa Hirviluoto 1962, tarkastus. Tarkastuksen aiheena oli Kymen seutukaavayhdistykselle 1940-luvulla annetussa luettelossa mainitut "kaksi pronssikautista hautarauniota; sijaitsevat Hevossaaren Lok´apaanvuorella, lähellä saaren ja mantereen välistä salmea". Hirviluoto mainitsee käyneensä suhteellisen pienialaisen Lok´apaanvuoren kokonaisuudessaan läpi, ja toteaa

ettei siellä ole minkäänlaisia hautalatomuksia, vaikka alue onkin täynnä kivistä louhikkoa.

Jussi-Pekka Taavitsainen 1983, tarkastus. Röykkiön 1 koordinaatit: pkoo:6714190, ikoo:3502200, z:10 m mpy. Röykkiön 2 koordinaatit: pkoo:6714210, ikoo:3502130, z:15 m mpy.

Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Röykkiö 1 oli ennallaan ja erottui hyvin, mutta röykkiötä 2 ei havaittu kivikkoisesta maastosta. Maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: -
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: f.64993-64995 (Taavitsainen 1983); f. 143461 (Enqvist 2006).

55. Pörstinki 917 01 0058

Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet –röykkiöt/kummelit
Ajoitus: rautakautinen ja/tai keskiaikainen/historiallinen
Rauhoitusluokka: 1
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6703810, ikoo: 3521930, z: 4,5 m mpy
Peruskartta: 304109 KUORSALO

Kuvaus: Kohde sijaitsee Kuorsalon saaren eteläpuolella olevan pienen Pörstingin saaren korkeimmalla kohdalla, saaren pohjoisreunalla, moreenipohjalla. Paikalta löytyi tavallista suuremmista kivistä tehty, epätavallisen korkea ja epäsymmetrinen röykkiö vuonna 1992 paikallisen ilmoituksen perusteella.

Kaivaustutkimuksissa vuonna 1994 kävi ilmi, että halkaisijaltaan noin 6 metriä olevan röykkiön ympärillä oli laajahko noin 9 metriä halkaisijaltaan oleva yksikerroksinen, pyöreähkö kiveys, jossa havaittiin kehämäisiä rakenteita. Röykkiön pintakiveystä poistettaessa esiin tuli huolellisesti kylmämuurattu, kooltaan noin 3,5 x 4,5 metriä oleva neliömäinen kiveys, jonka pinta kallistui viistosti etelään. Rakenne osoittautui väylämerkiksi eli kummeliksi, minkä varmistivat myös vanhan öljymaalin jäljet muutamissa kivissä.

Kummelin alla oleva kehämäinen kiveys tulkittiin muinaishaudan pohjakiveykeksi, jossa erottui halkaisijaltaan noin 4,5 metriä oleva reunakehä sekä keskellä hieman hiilensekaista hiekkamoreenia. Korkeutensa perusteella mahdollinen muinaishauta olisi tehty aikaisintaan aivan rautakauden lopussa.

Muinaisjäännöstä entisöitäessä pyrittiin havainnollistamaan molemmat ajalliset kerrostumat. Muinaishaudan pohja jätettiin esiin ja sen päällä ollut epämääräinen täytekiveys kasattiin röykkiön kaakkoispuolelle. Kummelirakennelma ladottiin selkeämmäksi niin, että syntyi etelään viettävä pintarakenne. Saaren länsirannan kalliolla on myös vanha kummeli (pkoo:6703775, ikoo:3521910).

Tutkimukset: Timo Miettinen 1992, tarkastus: Tarkastuksen aiheena oli Pertti Lommin ilmoitus kiviröykkiöstä Pörstingin saarella.
Timo Miettinen 1993, tarkastus.
Timo Miettinen 1994, kaivaus.
Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäännöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.

Löydöt: -
Diapositiivit: f. 60170-60171 (Enqvist 2006).
Mustavalkonegatiivit: Ks. Miettisen (1994) kaivauskertomuksen liitteenä olevat kuvat 1-10; f. 143465-143466 (Enqvist 2006).

56. Västäri 917 01 0059

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	hautapaikat – <i>hautaröykkiöt</i>
<i>Ajoitus:</i>	rautakautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Lukumäärä:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6699460, ikoo: 3522030, z: 6,5 m mpy
<i>Peruskartta:</i>	304107 + 08 KUKIO

Kuvaus: Kaksi esineistön perusteella viikinkiaikaisiksi ajoitettua hautaröykkiötä sijaitsevat rantakalliolla, Västärin saaren kaakkoispäässä olevan niemen itäreunalla. Ylempi röykkiö (1) sijaitsee kallion tasaisella lakialueella saaren eteläosan korkeimmalla kohdalla, noin 45 metrin päässä rantaviivasta. Alempi röykkiö (2) sijaitsee kalliotasanteen reunalla, röykkiöön 1 nähden noin 1,5 metriä alempana ja noin 35 metrin etäisyydellä rannasta.

Miltei ehjän, pyöreän röykkiön 1 halkaisija on noin 5 metriä ja korkeus noin 0,4 m. Röykkiön reunoilla havaittiin kaivaustutkimuksissa vuosina 1993 ja 1994 neljä kivistä ladottua sakaramaista ulkonemaa, jotka noudattavat likipitäen pääilmansuuntia. Röykkiön 1 löytöjä olivat mm. viikinkiaikaisen palaneen luukamman ja pronssikorujen katkelmat, ontot pronssihelmet, rautaveitsen katkelma sekä palanut luu. Röykkiössä oli merkkejä vahvasta tulenpidosta, pintakallio oli paikoin lohkeillut kuumuudessa. Röykkiöstä 1 löytyneestä hillestä tehty radiohiiliajoitus osui 1300-luvulle. On mahdollista, että hautakiveyksen päällä on pidetty tulta joskus keskiajalla, ja hiiltä on varissut kivien väliin.

Röykkiö 2 paljastui vuoden 1994 kaivauksissa 5,7 metrin pituiseksi ja 3,5 metrin levyiseksi, pitkänomaiseksi rakenteeksi, joka levenee hieman koillispästään. Röykkiön morfologiset piirteet viittaavat siten laivalatomukseen. Ainoana löytönä röykkiöstä 2 saatiin pronssivartaan katkelma.

<i>Tutkimukset:</i>	Timo Miettinen 1992, tarkastus: Kohde tuli tarkastajan tietoon paikallisten Pentti Pitkäsen & Eeva-Liisa Rintasen Tammiassa ja sen lähisaarilla suorittaman systemaattisen maastoinventoinnin tuloksena. Timo Miettinen 1993, kaivaus. Timo Miettinen 1994, kaivaus. Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinajäänöksissä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.
<i>Löydöt:</i>	KM 28177 (Miettinen 1993); KM 28704 (Miettinen 1994).
<i>Diapositiivit:</i>	f. 60173 (Enqvist 2006).
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	Ks. Miettisen (1994) kaivauskertomuksen liitteenä olevat kuvat 1-21; f. 143467-143468 (Enqvist 2006).

57. Kipanaisenniemi 917 01 0060

<i>Muinajäänöstyyppi:</i>	hautapaikat – <i>hautaröykkiöt</i>
<i>Ajoitus:</i>	rautakautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Lukumäärä:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6699650, ikoo: 3522490, z: 7,5 m mpy
<i>Peruskartta:</i>	304107 + 08 KUKIO

Kuvaus: Tammion saaren Kipanaisenniemen kallioiden luoteiskärjen laella on röykkiö ja laivalatomus. Röykkiö, jonka halkaisija on 9 metriä ja korkeus 1,5 metriä, sijaitsee laen korkeimmalla kohdalla kivikkoisessa männikössä. Sitä on kaiveltu melko pahasti. Laivalatomuksen tyyppinen, pitkänomainen rakenne on kooltaan noin 4 x 2,5 metriä ja sijaitsee röykkiöstä noin 10 m eteläkaakkoon. Latomuksen pohjoispää on purettu.

Laivalatomuksesta noin 15 m eteläkaakkoon, suurehkon maakiven kyljessä on ryssänuuniksi nimitetty kivirakenne, joka on kooltaan 1 x 1,5 metriä. Kyseessä saattaa olla konekivääripesäke suojapoteroinen.

<i>Tutkimukset:</i>	Timo Miettinen 1992, tarkastus: Kohde tuli tarkastajan tietoon paikallisten Pentti Pitkäsén & Eeva-Liisa Rintasen Tammiassa ja sen lähisaarilla suorittaman systemaattisen maastoinventoinnin tuloksena. Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksissä ei ole tapahtunut muutoksia, mutta niiden välittömässä läheisyydessä on kesämökki. Paikalla mukana olleen, eläkkeellä olevan sotilasmestarin, Matti Häkälän mukaan Kipanaisenniemen "ryssänuuni" olisi konekivääripesäke suojapoteroinen.
<i>Löydöt:</i>	-
<i>Diapositiivit:</i>	f. 60174 (Enqvist 2006).
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143469-143471 (Enqvist 2006).

58. Suurivuori 917 01 0061

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6720750, ikoo: 3506520, z: 15–20 m mpy
<i>Peruskartta:</i>	304202 REITKALLI

Kuvaus: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Suurivuoren ja Luoperinvuoren välissä, pienellä lounaseen viettävällä tasanteella noin 300 m Suurivuoren läpäisevän rautatietunnelin läntisestä suuaukosta kaakkoon. Maasto on loivasti lounaseen Summajokeen päin viettävää kuusi- ja mäntymetsää. Paikka on osittain tuhoutunut hiekanoton ja eroosion takia. Asuinpaikan säilynyt osa rajoittuu ilmeisesti koillisessa ja kaakossa sorateihin ja luoteessa Suurivuoren jyrkähkään kaakkoisrinteeseen. Inventointilöytöinä on talletettu tyyppillistä kampakeramiikkaa sekä kvartsi-iskoksia.

<i>Tutkimukset:</i>	Jan Fast 1993, tarkastus: Tarkastuksen aiheena oli Rolf Bergerin ilmoitus kivikautisten esineiden löytymisestä kyseiseltä paikalta 1970-luvun lopulla. Johanna Enqvist 2006, tarkastus: Muinaisjäänöksessä tai maankäytössä ei ole tapahtunut muutoksia.
<i>Löydöt:</i>	KM 27988:1-7 tyyppillistä kampakeramiikkaa ja kvartsi-iskoksia (Fast 1993).
<i>Diapositiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143410-143411 (Enqvist 2006).

59. Tursanmetsä 1 1000 00 3048

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	hautapaikat – hautaröykkiöt
-----------------------------	-----------------------------

Ajoitus:	pronssi- ja/tai rautakautinen
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	2
Yhtenäiskoordinaatit:	pkoo: 6718067, ikoo: 3516451, z: 8 m mpy
Peruskartta:	304204 HAMINA

Kuvaus: Kaksi kiviröykkiötä sijaitsevat Tursanmetsä-nimisen ojitetun suoalueen pohjoispuolisella, pienellä kalliopaljastumalla, sen eteläreunalla. Noin 90 m röykkiöistä koilliseen kulkee huonokuntoinen metsätie, jolle voi kääntyä Valtatie 7:ltä, Haminan kaupungin itäpuolelta. Kalliopaljastuman pinta on lähes täysin sammaleen ja jäkälän peitossa, ja sen päällä kasvaa muutamia kitukasvuisia havupuuta.

Röykkiö A on kahdesta röykkiöstä ehjempi ja selkeämpi, pohjakaavaltaan pyöreähkö ja leikkaukseltaan kupera. Röykkiö on halkaisijaltaan 2,5–3 m ja korkeudeltaan (korkein kohta) n. 0,6 m. Kivien halkaisija on 0,2–0,4 m; osa kivistä on sammaleen peitossa. Röykkiö on rakennettu kalliopinnalle, kivien seassa ei ole maata. Röykkiötä on pengottu, ja se on saattanut alun perin olla pohjakaavaltaan neliömäinen.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 4 m koilliseen, katkenneen ja pystyyn kuivaneen kuusen alla. Röykkiö B on lähes täysin sammaleen peitossa ja hieman matalampi, mutta muuten rakenteeltaan ja kooltaan samankaltainen kuin A.

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2004, inventointi. Johanna Enqvist & Esa Mikkola 2004, tarkastus. Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.
---------------------	--

<i>Löydöt:</i>	-
<i>Diapositiivit:</i>	f.53633-53634 (Enqvist 2004).
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f.132057-132060 (Enqvist 2004).

60. Tursanmetsä 2 1000 00 3049

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	kivirakenteet – röykkiöt
<i>Ajoitus:</i>	rautakautinen ja/tai keskiaikainen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6718067, ikoo: 3516451, z: 8 m mpy
<i>Peruskartta:</i>	304204 HAMINA

Kuvaus: Matala maansekainen kiviröykkiö sijaitsee etelään viettävässä rinteessä Tursanmetsä-nimisen ojitetun suoalueen koillispuolella. Noin 50 m röykkiöstä koilliseen kulkee huonokuntoinen metsätie, jolle voi kääntyä Valtatie 7:ltä, Haminan kaupungin itäpuolelta. Röykkiö sijaitsee välittömästi laajan raivausaukion itäpuolella. Röykkiön pohjois- ja itäpuolella kasvaa kuusivaltaista metsää, maaperä on karkeaa hiekkaa.

Röykkiön pohjakaava on neliömäinen ja koko 2,5 m x 2 m. Röykkiön korkein kohta (0,5 m) on sen ylärinteiden puoleisessa reunassa. Röykkiö koostuu pääasiassa särmikkäistä, mutta myös muutamasta pyöreästä kivistä, joiden halkaisija on n. 0,2–0,4 m. Kivien seassa ja päällä on turvetta ja sammalta. Röykkiö on perustettu maapohjalle. Sijaintikorkeus ja typologiset seikat viittaavat rautakauteen tai historialliseen aikaan. Röykkiön pohjoispuolisella metsäalueella on voimakas hiilikerros heti pintaturpeen alla ja toinen hiilikerros hieman syvemmillä. Kyseessä on todennäköisesti vanha kaskialue, ja röykkiö saattaa siten olla kaskiraunio.

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2004, inventointi. Johanna Enqvist & Esa Mikkola 2004, tarkastus.
---------------------	--

Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -
Diaposiitivit: f.53637-53638 (Enqvist 2004).
Mustavalkonegatiivit: f.132067-132069 (Enqvist 2004).

61. Oronoja 1 1000 00 3050

Muinaisjäännöstyyppi: muinaisjäännösryhmät
Ajoitus: varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6718553, ikoo: 3516374, z: 10–15 m mpy
Peruskartta: 304204 HAMINA

Kuvaus: Alhonmäki-nimisen luode-kaakko -suuntaisen kalliomuodostuman luoteisosassa kalliopaljastumaa ympäröi kuiva kangas, jossa on ainakin 6 pyyntikuopaksi tulkittavissa olevaa painannetta. Alhonmäkeä kiertää sen itäpuolella Hirvikankaantie, jolle voi kääntyä valtatie 7:ltä. Pyyntikuopat ja asuinpaikka-alue sijaitsevat Hirvikankaantien välittömässä läheisyydessä, sen etelä- ja länsipuolella. Mäntyvaltaista kangasta leikkaavan, Hirvikankaantien kanssa risteävän metsäautotien profiilissa on hiiltä, nokea sekä harmaanruskeaa likamaata. Metsäautotien leikkauksesta on löytynyt myös kvartsiydin sekä kivilaji-iskoksia. Muinaisjäännösalue voidaan rajata kalliopaljastumien sekä Hirvikankaantien väliselle hiekkaiselle terassille.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2004, inventointi.
Johanna Enqvist & Esa Mikkola 2004, tarkastus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.
Löydöt: KM 34728:1-3 kvartsiydin ja kivilaji-iskoksia (Enqvist 2004).
Diaposiitivit: f.53635-53636 (Enqvist 2004).
Mustavalkonegatiivit: f.132061-132066 (Enqvist 2004).

62. Oronoja 2 1000 00 3051

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6718733, ikoo: 3516357, z: 10 m mpy
Peruskartta: 304204 HAMINA

Kuvaus: Oronoja-nimisen pienen puron pohjoisrannalla 10 m mpy olevalta terassilta löytyi kvartsi-iskoksia sekä jälkiä kulttuurikerroksesta. Terassin halkaisee Hirvikankaantie-niminen hiekkatie, joka kääntyy Valtatie 7:ltä pohjoiseen Haminan itäpuolella. Kvartsit löytyivät Hirvikankaantielta sekä sen välittömästä läheisyydestä tien länsipuolelta. Tien itäpuolelle tehdyissä koepistoissa oli havaittavissa voimakkaan punainen kerros so. mahdollinen kulttuurikerros – heti huuhtoutumiskerroksen alla. Kyseistä kerrosta ei havaittu tien länsipuolelle tehdyissä lapionpistoissa. Maaperä paikalla on hienoa hiekkaa. Koepistoissa ei ollut löytöjä.

Alue on raivattu ja paikoin aurattu. Ylempää kalliopaljastuman vierestä on otettu hiekkaa. Metsäauran vaot ja metsäkoneiden ajojäljet ulottuvat kuitenkin suurelta osin vain huuhtoutumiskerrokseen, joka on paikalla suhteellisen paksu. Kohteella on siten mahdollisesti

säilynyt myös tuhoutumatonta kulttuurikerrosta. Kyseessä on joka tapauksessa hyvin pienialainen asuinpaikka.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2004, inventointi.
Johanna Enqvist & Esa Mikkola 2004, tarkastus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: KM 34729:1-2 kvartsi-iskoksia (Enqvist 2004).

Diaposiitivit: f.53639-53640 (Enqvist 2004).

Mustavalkonegatiivit: f.132070-132072 (Enqvist 2004).

63. Linnakallio 1000 00 3052

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat – *hautaröykkiöt*

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6717268, ikoo: 3504743, z: 15 m mpy

Peruskartta: 304201 SUMMA

Kuvaus: Kiviröykkiön pohja sijaitsee Linnakallio-nimisen kalliopaljastuman länsilaidalla Kuninkaantiestä 130 m pohjoiseen. Kallio on ollut pronssikaudella merenlahdelle etelään pistävä kapea niemen kärki.

Röykkiö on kalliopohjalla, aivan kallion reunalla, kohdassa joka viettää jo voimakkaasti alas länteen. Osa röykkiön kivistä on sortunut rinnettä alas. Jäljellä on yksi kivikerta, joka on pohjakaavaltaan ellipsin muotoinen ja halkaisijaltaan leveimmästä kohdasta n. 2 m. Kivien halkaisija on 15–30 cm, ja ne ovat pyöreitä luonnonkiviä. Osa kivistä on sammaloituneita.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2004, inventointi.
Johanna Enqvist & Esa Mikkola 2004, tarkastus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diaposiitivit: f.53642-53643 (Enqvist 2004).

Mustavalkonegatiivit: f.132080-132081 (Enqvist 2004).

64. Lakaliininmäki 1000 00 4369

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6724950, ikoo: 3506490, z: 20–24 m mpy

Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Lakaliininvuoresta kaakkoon sijaitsevan Lakaliininmäen itärinteessä, Teerisuon länsireunalla olevalta pieneltä terassimaiselta tasanteelta on löytynyt kampakeramiikkaa. Maaperä tasanteella on hiekkaa ja soraa. Maasto on yleisesti ottaen melko epätyypillinen kivikautiselle asuinpaikalle: rinne on jyrkkä ja kivinen. Saviastian palat löytyivät 10.9.2005, metsä-äkeen vaosta, noin kolmen metrin matkalta, muutaman metrin päästä alueen läpi kulkevasta polusta itään. Alueella on näkyvissä erikoinen kivi, jonka pinnassa on mahdollisesti hakkausjälkiä.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi: Tarkastuksen syynä oli Lasse Huttusen ilmoitus, jonka mukaan paikalta oli löytynyt kampakeramiikkaa metsä-äkeen vaosta. Maasto, jyrkkä ja kivinen rinne, vaikutti hyvin epätyypilliseltä kivikautiselle asuinpaikalle; tasanne josta löydöt on ilmeisesti tehty on pienialainen. Äestysjäljet olivat kasvaneet jo umpeen. Mahdollisia hakkausjälkiä sisältävää kiveä ei havaittu. Paikalle on erittäin hankala päästä, metsäautotie on lähes ajokelvoton.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143431 (Enqvist 2006).

4.2. Mahdolliset muinaisjännökset

1. Kärmevuori 917 00 0001

Muinaisjännöstyyppi: maarakenteet
Ajoitus: ajoittamaton
Rauhoitusluokka: ei määritetty
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6724060, ikoo: 3508520, z: 20 m mpy
Peruskartta: 304202 REITKALLI

Kuvaus: Kärmevuoren pohjoisrinteessä maantien eteläpuolella on useita kymmeniä "asuinkuopiksi" arveltuja kuoppia yhdessä tai kahdessa korkeuskäyrien suuntaisessa rivissä. Kuoppien koko on 1,5 x 3 m ja syvyys 0,5-0,8 m.

Kuopista on tutkittu yksi. Koekaivauksen perusteella kyseessä voisi olla naurishauta, sotaomien seurauksena syntynyt jännös tai pyyntikuoppa. Maannosprofiilin perusteella kuoppa on kaivettu muutaman viimeisen sadan vuoden aikana. Huolimatta ulkoisesta samankaltaisuudesta kuopilla voi kuitenkin olla eri funktioita.

Tutkimukset: Anne Vikkula 1985, koekaivaus.
Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 63044-63045 (Vikkula 1985).

2. Jaskala 2 917 00 0002

Muinaisjännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: ei määritetty
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6734920, ikoo: 3511380, z: 45 m mpy
Peruskartta: 304206 PYHÄLTÖ

Kuvaus: Kohde on törmän päällä sijaitseva, loivasti itään viettävä hiekansekainen pelto. Löytöjen perusteella paikkaa on arveltu Suomusjärven kulttuurin asuinpaikaksi. Löydöt eivät kuitenkaan liene aitoja kivikautisia esineitä.

Tutkimukset: Timo Miettinen 1995, tarkastus.
 Kohdetta ei tarkastettu v. 2006 inventoinnin yhteydessä.

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: -

5. Vuoden 2006 inventoinnissa löydetty esihistorialliset muinaisjäännökset

Seuraavassa taulukossa on listattu vuoden 2006 Haminan inventoinnissa löytyneet uudet esihistorialliset muinaisjäännöskohteet, sekä kiinteät muinaisjäännökset että mahdolliset muinaisjäännökset. Kohteiden muinaisjäännösrekisterinumeroiden ja ajoitusten lisäksi on ilmoitettu muinaismuistolain suojaamien kiinteiden muinaisjäännösten rauhoitusluokitus.

Nimi	Mjrekino	Laji	Rauhoitus- luokka	Ajoitus
1. Viidankangas 1	1000005820	kiinteä muinaisjäännös	1	kivi- ja/tai pronssikautinen
2. Viidankangas 2	1000005821	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
3. Viita	1000007953	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
4. Hietala	1000007954	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
5. Suuri Sikovuori	1000007955	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
6. Tommola	1000007956	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
7. Ruoti	1000007957	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
8. Luoperinvuori	1000007958	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
9. Vanhatalo	1000007959	kiinteä muinaisjäännös	1	varhaismetallikautinen
10. Leirinkangas	1000007960	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
11. Lehtiniemi	1000007961	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen

12. Posti-Ahokas	1000007962	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
13. Uusiniitty	1000007963	kiinteä muinaisjäännös	2	kivikautinen
14. Tavastsaari	1000007964	kiinteä muinaisjäännös	2	pronssikautinen
15. Ruukkimaa	1000007965	kiinteä muinaisjäännös	3	kivikautinen
16. Lakiakangas	1000007966	mahdollinen muinaisjäännös	-	kivikautinen
17. Hakulinkallio	1000007967	mahdollinen muinaisjäännös	-	kivikautinen
18. Koskosojanmäki	1000007968	mahdollinen muinaisjäännös	-	kivikautinen
19. Koskosoja	1000007969	mahdollinen muinaisjäännös	-	kivikautinen

5.1. Kiinteät muinaisjäännökset

1. Viidankangas 1 1000005820

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat – *asumuspainanteet*

Ajoitus: kivi- ja/tai pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6723720, *ikoo:* 3504290, *z:* 15–25 m mpy

Koord. selite: Koordinaatit viittaavat muinaisjäännösalueen keskipisteeseen.

Peruskartta: 3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Suurijärven eteläpuolella, muinaisen merenlahden itärannalla, kallioisten mäkien ympäröimän hiekkaluonnon pohjoisosassa. Muinaisjäännöksen eteläpuolella on valtava hiekanottoalue, johon liittyvä pienempi hiekkakuoppa on osin tuhonnut jäännöstä. Osittaisesta tuhoutumisesta huolimatta paikalla on säilynyt ainakin kuusi asumuspainannetta 15–25 m mpy korkeuksilla. Kohteen pitkäikäisyyteen viittaa korkeuden ohella monipuolinen löytömateriali, johon kuuluu tyypillisen kampakeramiikan lisäksi varhaiskampakeramiikkaa, myöhäiskampakeramiikkaa sekä tekstiilipainanteista keramiikkaa. Keramiikan ohella paikalta löytyy runsaasti kvartsi-iskoksia, piitä ja palanutta luuta. Painanteiden lisäksi muinaisjäännösalueen maaperässä on voimakkaan punaisia läiskiä, joiden yhteydestä löytyy rautamalmia.

Kohdetta pirstovan hiekkakuopan eteläpuolella, hiekkaisella nuorta mäntyä ja kuusta kasvavalla kankaalla, 25 m mpy korkeudella on vierekkäin ainakin kaksi suhteellisen matalaa painannetta hiekkakuopan ja metsäautotien välissä. Painanne 1 (pkoo: 6723671, ikoo: 3504359) on kooltaan noin 5 x 3 metriä ja sen syvyys keskeltä on noin 0,4 metriä. Painanne 2

(pkoo: 6723673, ikoo: 3504351) on kooltaan noin 4 x 3 metriä ja sen syvyys keskeltä on noin 0,3 metriä.

Hiekkakuopan lounaispuolella noin 20 m mpy olevalta alueelta on maanpinta kuorittu pois, ja näkyvissä on "punamultaläiskiä", nokista hiekkaa sekä yhtenäisempi punertava kerros hiekkakuopan länsileikkauksessa. Läiskien yhteydestä on löytynyt keramiikkaa, kvartseja ja palanutta luuta sekä materiaalia, jonka kohteen löytänyt paikallinen harrastaja-ärkeologi ja –seppä Seppo Kallio määrittäi aluksi rautakuonaksi. Myöhemmin kävi ilmi, että kyseessä on luontainen rautamalmiesiintymä.

Hiekkakuopan länsipuolella, muinaisella luoteeseen katsovalla pienellä niemellä on ainakin neljä painannetta. Kolme isompaa painannetta sijaitsevat ylemmällä noin 20 m mpy olevalta terassilla, ison maakiven pohjoispuolella ja yksi pienempi alemmalla noin 15 m mpy olevalta terassilla. Painanne 3 (pkoo: 6723781, ikoo: 3504307, z: 20 m mpy) on kooltaan noin 6 x 5 metriä, painanne 4 (pkoo: 6723780, ikoo: 3504296, z: 20 m mpy) on kooltaan noin 8 x 6 metriä, painanne 5 (pkoo: 6723780, ikoo: 3504286, z: 20 m mpy) on kooltaan noin 4 x 4 metriä ja painanne 6 (pkoo: 6723807, ikoo: 3504313, z: 15 m mpy) on kooltaan noin 4 x 3 metriä. Alue on raivattu ja maanpinta on paikoin rikki, mutta painanteet lienevät suurelta osin ehjiä. Löytöinä on talletettu keramiikkaa molemmilta terasseilta sekä jonkin verran kvartseja. Yksi suuren siirtolohkareen sivuista näyttää kuumuuden rapauttamalta; aivan kiven juurelta on S. Kallion mukaan löytynyt niin ikään keramiikkaa.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi: Oppaana kohteella toimi 15.5.2006 muinaisjäännöksen löytäjä Seppo Kallio, jolloin mukana oli myös Ilkka Kaskinen Haminan museosta. Kohde kartoitettiin ja tarkastettiin uudelleen 16.5.2006, jolloin mukana olivat Museoviraston tutkija Katja Vuoristo ja Teemu Mökkönen Helsingin yliopistosta.

Löydöt: KM 36641:1-17 keramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta.

Diapositiivit: f. 60158-60163.

Mustavalkonegatiivit: f. 143424-143428.

Kiinteistörekisteritunnus: 07541800010011, 07541800010012, 07541800010023, 07541800010132.

f. 60160–60163. Viidankangas 1, kolme asumuspainannetta hiekkakuopan luoteisosassa. S–N, 17.5.2006/J.Enqvist.

2. Viidankangas 2 **1000005821**

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6723550, ikoo: 3504070, z: 20 m mpy

Koord. selite: Koordinaatit viittaavat muinaisjäänösalueen keskipisteeseen.

Peruskartta: 3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Suurijärven eteläpuolella, Uuperinmäki -nimisen kallioisen mäen kaakkoisjuurella, vastapäätä Viidankangas 1:n asuinpaikkaa, muinaisen merenlahden koillisrannalla. Kivikautinen asuinpaikka erottuu koilliseen viettävän pellon reunassa noin 100 m pitkänä vaaleana hiekka-alueena, joka seurailee 20 m mpy olevaa terassia. Pellossa olevan löytöalueen ja sen luoteispuolella kulkevan metsäautotien välissä on pienialainen nuorta sekametsää kasvava alue, jonne asuinpaikka saattaa ylettyä. Metsäalue on ilmeisesti hiekanotosta syntyneiden kuoppien rikkoma. Maaperä on hienoa hiekkaa. Inventointilöytöinä paikalta talletettiin keramiikkaa, hioimen katkelma, kvartsi- ja porfyryri-iskoksia sekä palanutta luuta.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi.

Löydöt: KM 36642:1-8 keramiikkaa, hioimen katkelma, kvartsi- ja porfyryri-iskoksia, palanutta luuta.

Diapositiivit: f. 60164.

Mustavalkonegatiivit: f. 143429.

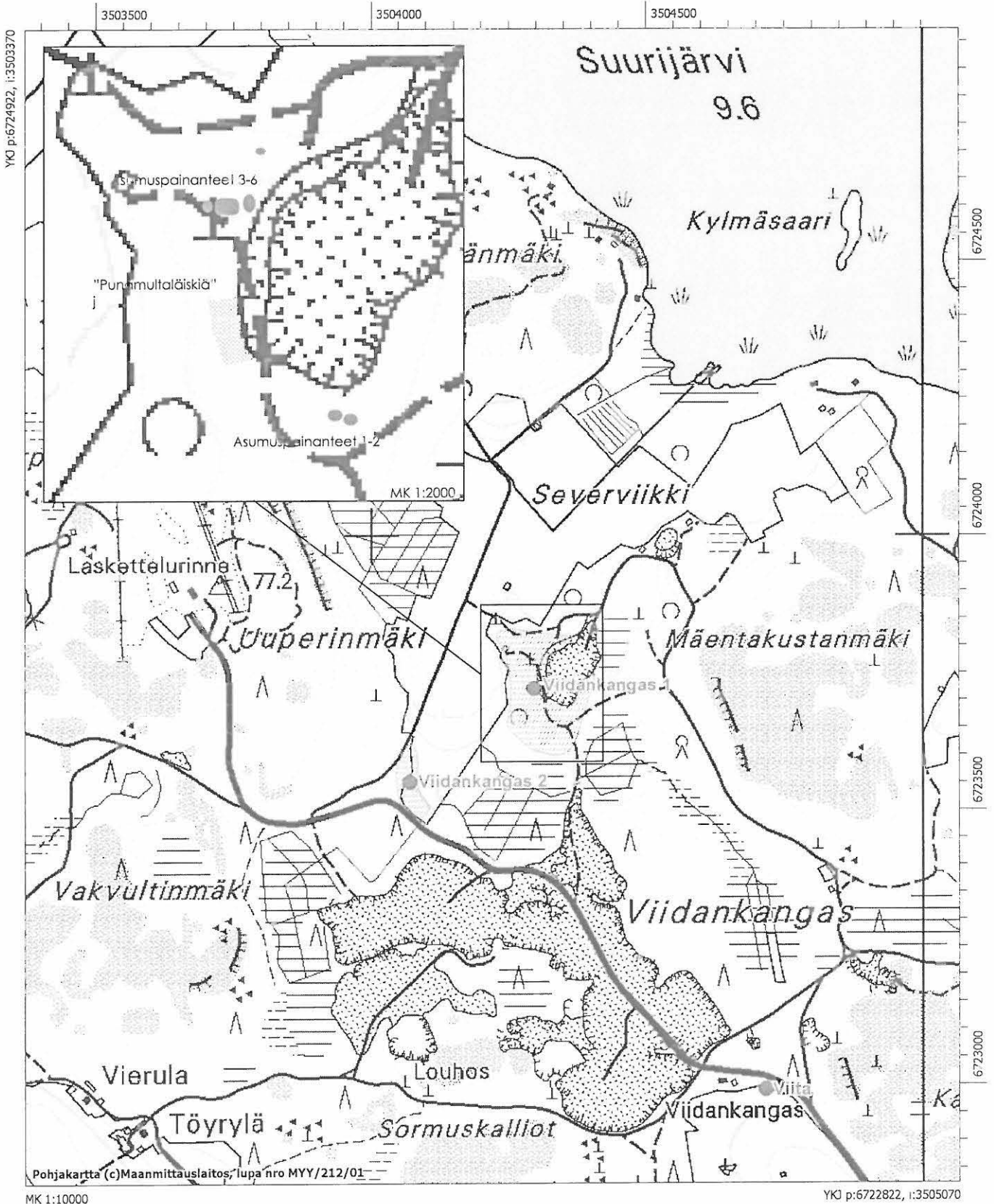
Kiinteistörekisteritunnus: 07541800010011, 07541800010127.

f. 60164. Viidankangas 2, kivikautinen asuinpaikka erottuu pellossa vaaleana, hiekkaisena alueena. NE-SW, 17.5.2006/J.Enqvist.

Hamina Viidankangas 1,
 Hamina Viidankangas 2,
 (Hamina Viita)

PK 3142 02 REITKALLI

MK 1:10000

YKI p:6722822, i:3505070

3. Viita **1000007953**

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6722991, ikoo: 3504716, z: 20 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) keramiikan löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.
<i>Peruskartta:</i>	3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Suurijärven eteläpuolella, kallioisten mäkien ympäröimän Viidankangas -nimisen hiekka-alueen kaakkoisosassa, valtavan hiekanottoalueen eteläpuolella. Viidankankaan talon eteläpuolisen pellon hiekkaisesta pohjoispäädystä, sen tienpuoleisesta reunasta, talletettiin kaksi palaa keramiikkaa sekä palanutta luuta. Asuinpaikka saattaa jatkua pellon ja tien pohjoispuolella olevalle pienelle rakentamattomalle metsäalueelle. Toinen keramiikanpaloista on mustapintaista, kovapolttoista ja lasittamatonta: mahdollisesti historiallisen ajan karjalaista keramiikkaa. Viidan asuinpaikasta noin 300 metriä etelään sijaitsee samassa yhteydessä löydetty Hietalan (1000007954) kivikautinen asuinpaikka.

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2006, inventointi.
<i>Löydöt:</i>	KM 36643:1-3 keramiikkaa, palanutta luuta.
<i>Diaposiitivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	-
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07540700120011.

4. Hietala **1000007954**

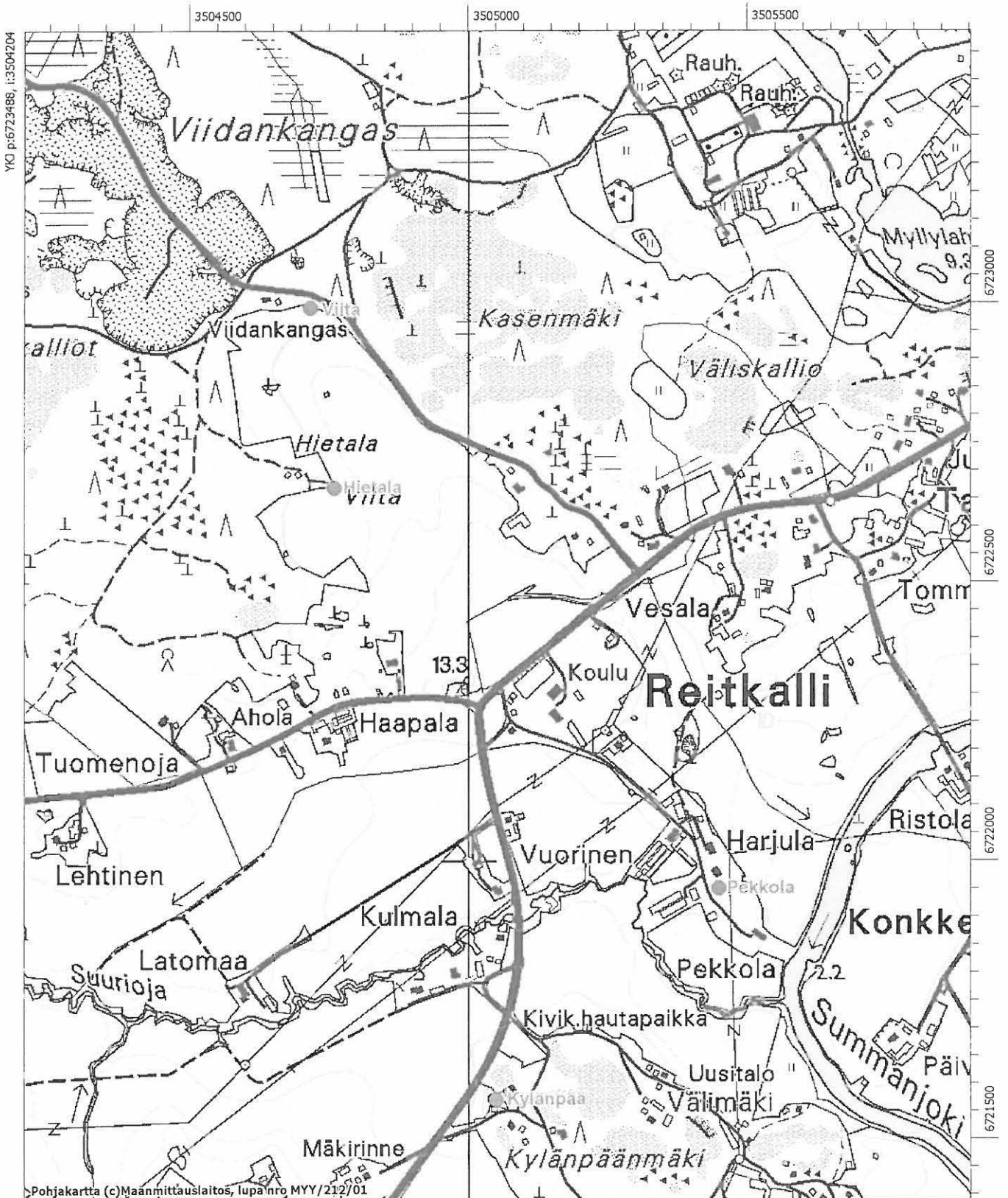
<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6722668, ikoo: 3504759, z: 18–20 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) keramiikan löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.
<i>Peruskartta:</i>	3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Suurijärven, kallioisten mäkien ympäröimän Viidankangas -nimisen, massiivisen hiekanoton tuhoaman hiekka-alueen eteläpuolella. Hietalan talon itäpuolisesta pellostä, peltoon pistävän metsäisen ja hiekkaisen niemekkeen kärjestä talletettiin pala kivikautista keramiikkaa. Asuinpaikka saattaa jatkua pellon länsipuolelle Hietalan talon pihaluodeelle ja metsään, vaikka alueen koekuopitus ei tuottanutkaan tulosta. Hietalan pää- ja ulkorakennusten ympäristössä havaittiin pieniä kuopanteita, joista ainakin osa on hiekanoton synnyttämiä.

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2006, inventointi.
<i>Löydöt:</i>	KM 36644 keramiikan pala.
<i>Diaposiitivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	-
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07540700040029.

Hamina Viita ,
Hamina Hietala,
(Hamina Pekkola,
Hamina Kylänpää)

Pk 3142 02 REITKALLI

Pohjakartta (c)Maanmittauslaitos, lupa nro MYY/212/01

MK 1:10000

YKJ p:6721388, i:3505904

5. Suuri Sikovuori 1000007955

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726043, ikoo: 3506899, z: 30 m mpy
Koord. selite: Koordinaatit viittaavat muinaisjäänösalueen keskipisteeseen.
Peruskartta: 3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Merkjärven eli Portimon eteläpuolella, Suuri Sikovuori -nimisen kalliomäen länsijuurella, hiekkateiden risteyksessä. Kivikautinen asuinpaikka on länteen katsovalla pienellä niemikkeellä Pienestä Merkjärvestä etelään laskevan Sahaojan itärannalla. Kohteen koillispuolella sitä rajaavat hiekkakuopat, muualla se rajautunee 30 m mpy olevalle terassille. Inventointilöytöinä talletettiin kvartsi- ja porfyryri-iskoksia sekä palanutta luuta tien länsileikkauksesta sekä metsäautotien pinnasta. Etelään johtavan metsäautotien alla on kulttuurikerrosta jäljellä ainakin 10–15 cm. Korkeutensa puolesta asuinpaikka voi olla mesoliittinen.

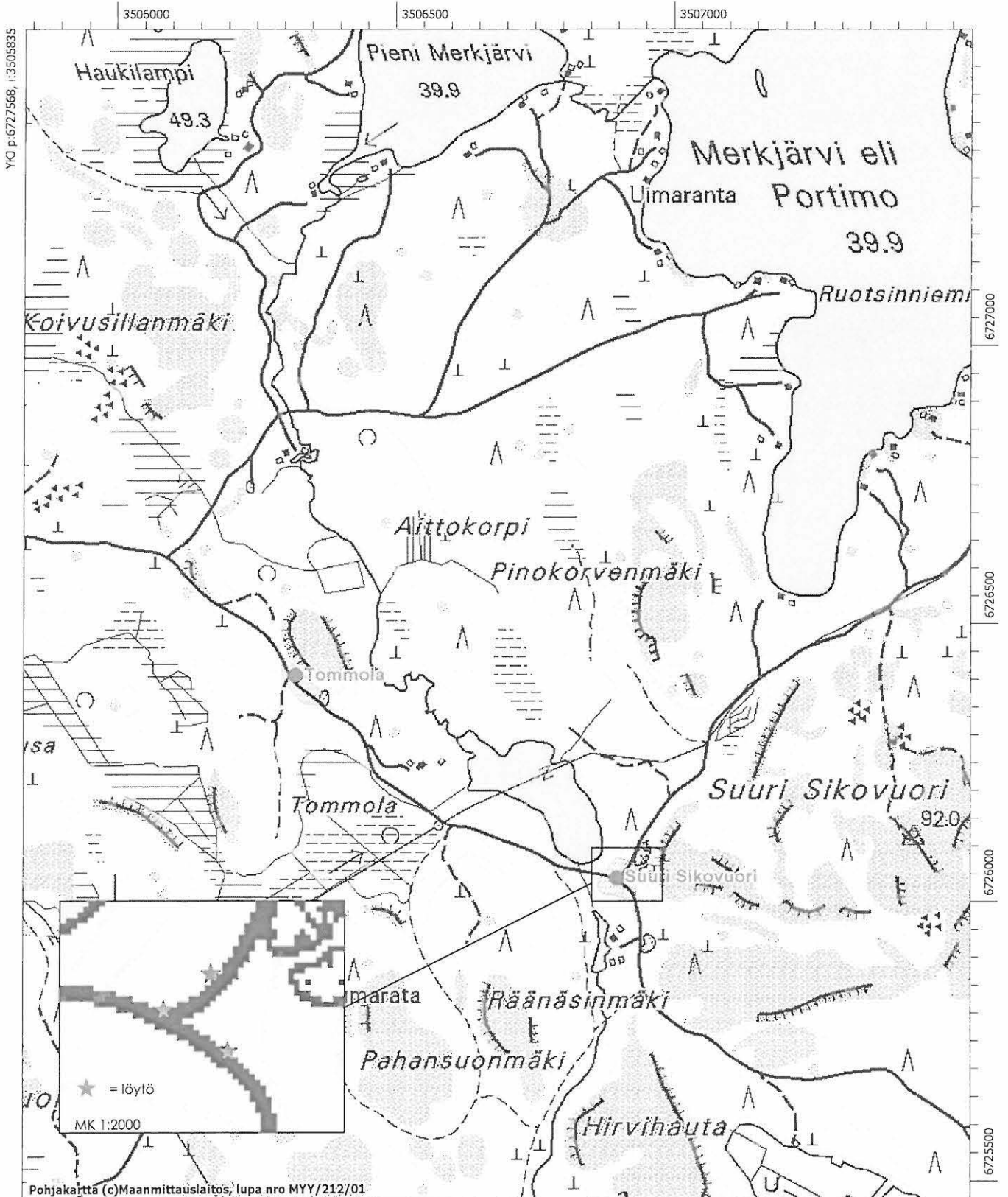
Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi.
Löydöt: KM 36645:1-6 kvartsi- ja porfyryri-iskoksia, palanutta luuta.
Diaposiivit: -
Mustavalkonegatiivit: f. 143437-143440.
Kiinteistörekisteritunnus: 07541800020050, 07541800030139, 07541800030176.

6. Tommola 1000007956

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6726408, ikoo: 3506322, z: 35–40 m mpy
Koord. selite: Koordinaatit viittaavat muinaisjäänösalueen keskipisteeseen.
Peruskartta: 3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Merkjärven eli Portimon lounaispuolella, Pienestä Merkjärvestä etelään laskevan Sahaojan soistuneen laajentuman pohjoisrannalla, alueen läpi kulkevan tien molemmin puolin noin 100 metrin matkalla. Kivikautisen asuinpaikan kaakkoispuolella on pieni hiekkakuoppa ja sen luoteispuolella laaja vanha hiekanottoalue, joka ei näy enää nykyisessä peruskartassa. Inventointilöytöinä talletettiin kvartsi- ja porfyryri-iskoksia tien koillis- ja lounaisleikkauksista. Koillisessa muinaisjäänös rajautunee kalliopaljastumaan, länsirajaa ei voida löytöjen perusteella määritellä, topografian ja maaston puolesta asuinpaikka saattaa jatkua lännessä 35 m mpy olevaa terassia seurailleen vielä useita kymmeniä metrejä. Hiekkainen kangas kasvaa nuorta mäntyä; alueella on tehty jonkin verran metsän raivausta. Korkeutensa puolesta asuinpaikka voi olla mesoliittinen.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi.
Löydöt: KM 36646:1-2 kvartsi- ja porfyryri-iskoksia.
Diaposiivit: -
Mustavalkonegatiivit: f. 143441-143443.
Kiinteistörekisteritunnus: 07541800030191.

7. Ruoti 1000007957

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6721555, ikoo: 3506240, z: 20 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) kvartsi-iskosten löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.
<i>Peruskartta:</i>	3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Sopenvuoren ja Summanjoen välissä, muinaiseen merenlahteen pistäneen niemekkeen länsiosassa. Ruotin talosta noin 120 metriä etelään, hieman länteen viettävästä hiekkaisesta pellostä löytyi kvartsi-iskoksia. Löytöpaikan ja pellon eteläpuolella on pieni kallioiden rajaama metsäalue, jonne asuinpaikka saattaa ulottua. Ruotin ja läheisen Viikarin talon pelloista on löydetty useita irtolöytöjä.

<i>Tutkimukset:</i>	A.R. Blomqvist 1800-l. loppu, kaksi irtolöytöä. Tuomas Ruoti 1899, irtolöytö. Ragnar Rosén 1918, irtolöytö. Johanna Enqvist 2006, inventointi.
---------------------	---

<i>Löydöt:</i>	KM 2453:49 tasataltta, KM 2483:6 tasataltta (Blomqvist 1800-l. loppu); KM 3682:9 tasataltta (Ruoti 1899); KM 7468:3 kiviaseen kappale (Rosén 1918); KM 36647 kvartsi-iskoksia (Enqvist 2006).
----------------	---

<i>Diapositiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143412-143415.
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07540700040004.

8. Luoperinvuori 1000007958

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	raaka-aineen hankintapaikat – louhokset
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6720480, ikoo: 3506861, z: 30–35 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) luolan suuaukon kohdalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.
<i>Peruskartta:</i>	3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Summanjoen itäpuolella kallioisen Luoperinvuoren lounaisjuurella. Kalliojyrkänteen alaosassa on louhosluola kvartsijuonen kohdalla. Luolan suuaukko on halkaisijaltaan noin metrin ja se jatkuu kallion sisään noin 1,5 metriä. Louhosluolan suuaukon edusta on täynnä kvartsi-iskoksia. Kalliopaljastuman kiviaines on rapautuvaa.

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2006, inventointi: Oppaana kohteella toimi 15.5.2006 paikan löytänyt harrastaja-arkeologi Seppo Kallio.
<i>Löydöt:</i>	KM 36648 kvartsia.
<i>Diapositiivit:</i>	f. 60152.
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143407-143409.
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07540700040037.

9. Vanhatalo 1000007959

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	varhaismetallikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6720197, ikoo: 3506907, z: 10–15 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit viittaavat muinaisjäänösalueen keskipisteeseen.
<i>Peruskartta:</i>	3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee kallioisen Luoperinvuoren eteläpuolella ja Summanjoen itäpuolella. Kallio- ja louhikko-alueen sekä maantien rajaamalla hiekkaisella mäntykankaalla, hieman etelään ja länteen viettävällä terassilla, muinaisen merenlahden pohjois- ja itärannalla on korkeuden perusteella pronssi- /varhaismetallikauteen ajoittuva asuinpaikka sekä ainakin kuusi pientä painannetta rivissä terassin reunalla. Alueelta on kaadettu puita, ja maaperä on paikoin rikki. Paikalta on löytynyt keramiikkaa sekä kvartsi- ja porfyryri-iskoksia.

Pitkänomaiset painanteet ovat kooltaan 2-5 metriä x 1-3 metriä, ja niiden syvyys on noin 0,5 metriä. (Painanne 1: pkoo: 6720226, ikoo: 3506865, Ø noin 5 x 3 metriä; Painanne 2: pkoo: 6720231, ikoo: 3506855, Ø noin 3 x 2 metriä; Painanne 3: pkoo: 6720235, ikoo: 3506846, Ø noin 4 x 2 metriä; Painanne 4 (epäselvä): pkoo: 6720236, ikoo: 3506840, Ø noin 4 x 3 metriä; Painanne 5: pkoo: 6720243, ikoo: 3506837, Ø noin 3 x 1,5 metriä; Painanne 6: pkoo: 6720242, ikoo: 3506828, Ø noin 2 x 1 metriä.) Painanteet ja asuinpaikkavyöhyke saattavat jatkua 10 m mpy olevaa terassia pitkin vielä etelään. Asuinpaikan ja painanteiden suhteen selvittäminen vaatisi lisätutkimuksia, painanteet saattavat liittyä myös pronssikautta myöhempään käyttövaiheeseen. Kohteesta noin 850 metriä länsilounaaseen, samalla korkeustasolla, Summanjoen länsirannalla sijaitsee Kellokosken pronssi- ja/tai rautakautiseksi ajoitettu hautaröykkiö.

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2006, inventointi: Oppaana kohteella toimi 15.5.2006 paikan löytänyt harrastaja-arkeologi Seppo Kallio.
<i>Löydöt:</i>	KM 36649:1-3 keramiikkaa, kvartsi- ja porfyryri-iskoksia.
<i>Diapositiivit:</i>	f. 60153-60157.
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143416-143423.
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07540700050006, 07540700050017, 07540700050024.

f. 60156–60157. Vanhatalo, pronssikautinen/varhaismetallikautinen asuinpaikka ja painanteita. NW–SE, 16.5.2006/J.Enqvist.

Hamina Ruoti,

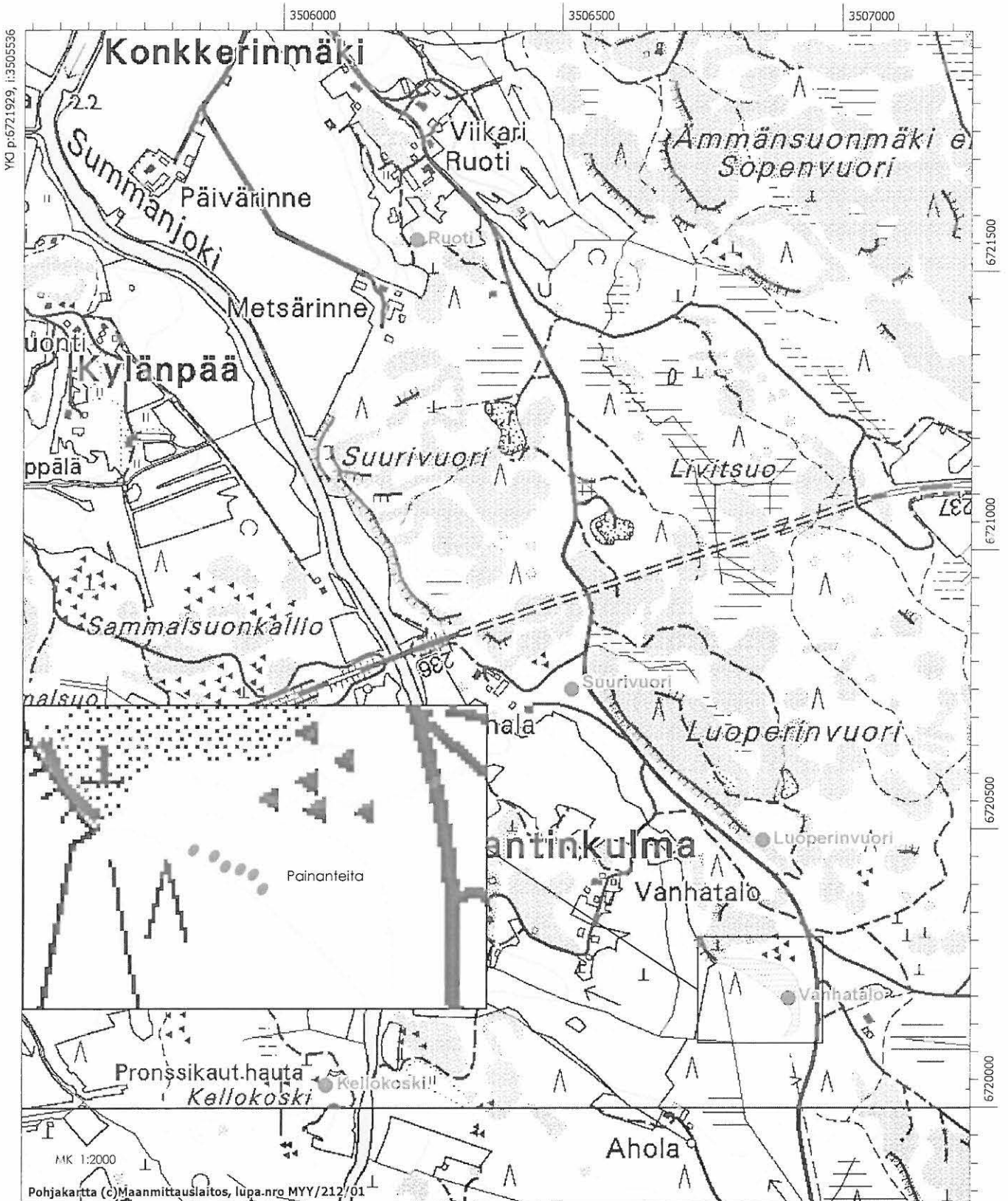
Pk 3142 02 REITKALLI

Hamina Luoperinvuori,

(Hamina Suurivuori,

Hamina Vanhatalo,

Hamina Kellokoski).

YKJ p:6721929, I:3505536

6721500

6721000

6720500

6720000

MK 1:2000

Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa.nro MYY/212/01

YKJ p:6719829, I:3507236

MK 1:10000

10. Leirinkangas 1000007960

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6724841, ikoo: 3513039, z: 22,5–25 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit viittaavat muinaisjäänösalueen keskipisteeseen.
<i>Peruskartta:</i>	3142 05 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Myllykylän kappelin ja hautausmaan itäpuolella, laajan Leirinkangas –nimisen, hiekkaisen mäntykankaan koillisosassa. Aluetta halkovilta metsäautoteiltä sekä teiden rajaamalta raiviolta talletettiin inventointilöytöinä kvartsi- ja liuske-iskoksia sekä palanutta luuta. Löydöt tehtiin 22,5 ja 25 m mpy olevilta terasseilta, loivasti koilliseen muinaista rantaa kohden laskevasta rinteestä.

Alueella on paikoin tehty metsän raivausta ja se on teiden sekä hiekanotossa syntyneiden kuoppien rikkoma, mutta laajoilta osin ehjä. Kivikautisesta asuinpaikasta noin 100 metriä lounaaseen on maastossa kymmeniä painanteita, jotka liittyvät 1700-luvun sotilasleiriin (Leirinkankaan leripaikka).

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2006, inventointi.
<i>Löydöt:</i>	KM 36650:1-5 kvartsi- ja liuske-iskoksia, palanutta luuta.
<i>Diapositiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143446-143447.
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07541500030097, 07541500030100, 07541500030123, 07541500030129, 07541500070000.

11. Lehtiniemi 1000007961

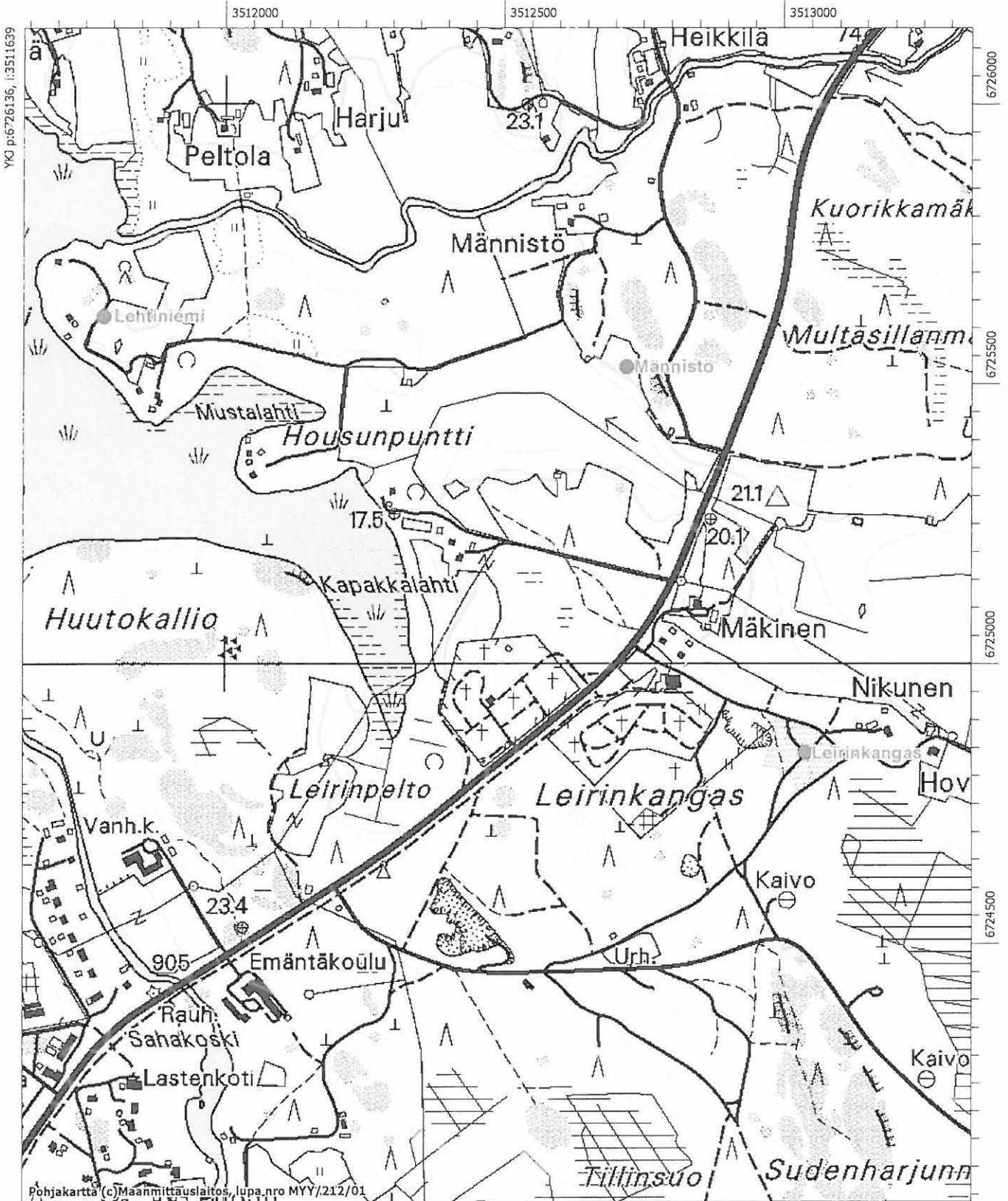
<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6725620, ikoo: 3511783, z: 20 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) kvartsi-iskosten löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.
<i>Peruskartta:</i>	3142 05 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Vehkajärveen idästä pistävän Lehtiniemi –nimisen niemen eteläosassa, etelään viettävällä hiekkaisella peltorinteellä. Pellon länsireunasta 20 m mpy olevalta terassilta talletettiin inventointilöytöinä kvartsi-iskoksia. Paikalta on 1900-luvun alussa löytynyt irtolöytönä tasataltta. Kivikautinen asuinpaikka saattaa jatkua pellon länsipuolella olevalle kuusta, koivua ja runsasta aluskasvillisuutta kasvavalle metsäalueelle.

<i>Tutkimukset:</i>	Wihtori Uski 1911, irtolöytö. Johanna Enqvist 2006, inventointi.
<i>Löydöt:</i>	KM 7468:9 tasataltta (Uski 1911); KM 36651 kvartsi-iskoksia (Enqvist 2006).
<i>Diapositiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143448-143449.
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07543300010096.

Hamina Leirinkangas,
Hamina Lehtiniemi,
(Hamina Männistö)

Pk 3142 05 PAIJÄRVI

Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa_nro MYY/212/01

MK 1:10000

YKJ p:6724036, i:3513339

12. Posti-Ahokas 1000007962

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725601, ikoo: 3514069, z: 18,5 m mpy
Koord. selite: Koordinaatit viittaavat muinaijäänösalueen keskipisteeseen.
Peruskartta: 3142 05 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Pajjärven eteläpuolella, etelään muinaisen merenlahden rantaa kohti viettävällä hiekkaisella peltorinteellä. 18,5 m mpy olevalta terassilta talletettiin inventointilöytöinä kvartsi-iskoksia. Kivikautinen asuinpaikka saattaa jatkaa pellon kaakkoispuolella olevalle metsäalueelle.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi.
Löydöt: KM 36652:1-3 kvartsi-iskoksia.
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: f. 143453-143454.
Kiinteistörekisteritunnus: 07542300030149; 07542300030152 .

13. Uusiniitty 1000007963

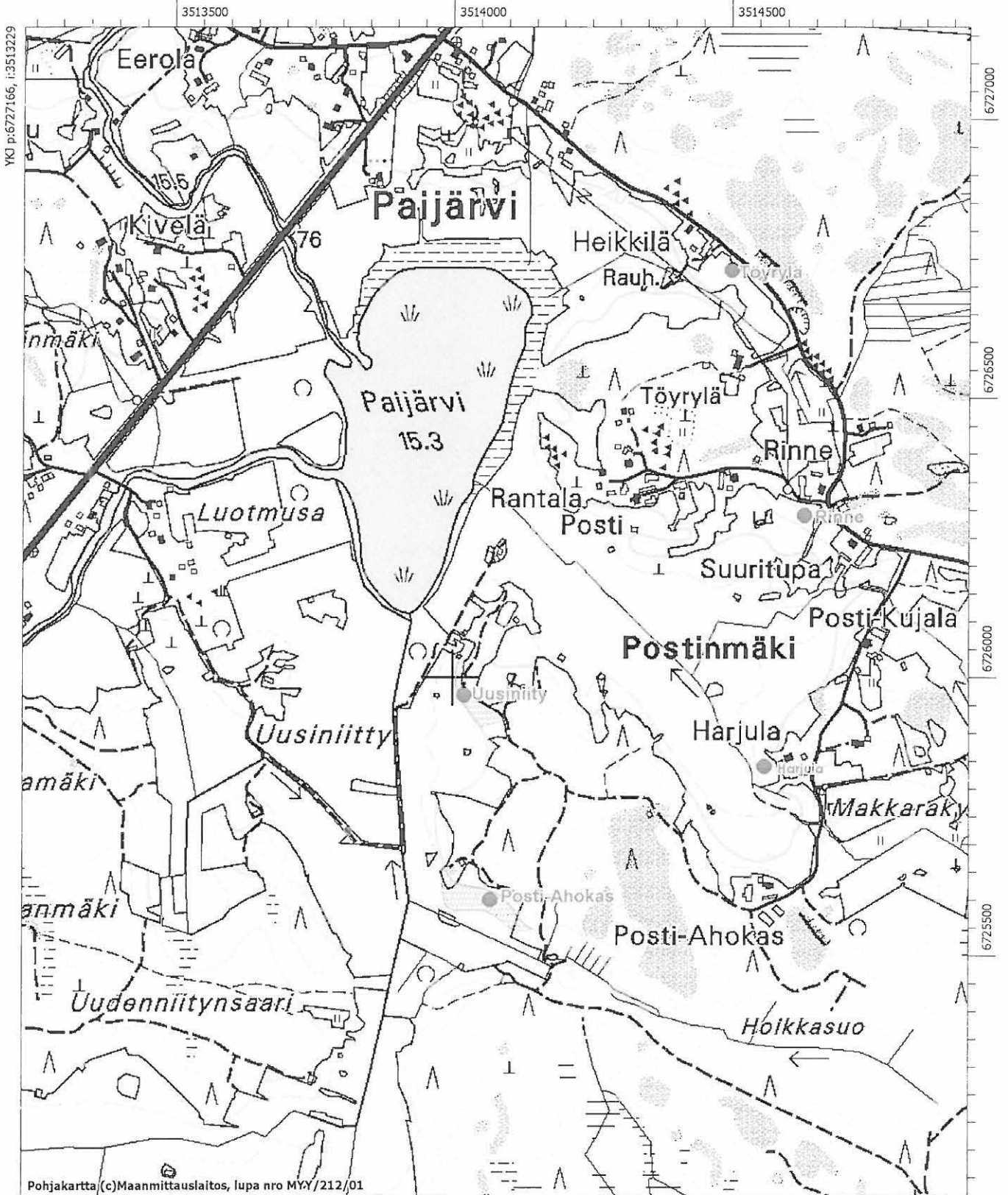
Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6725968, ikoo: 3514021, z: 20 m mpy
Koord. selite: Koordinaatit viittaavat muinaijäänösalueen keskipisteeseen.
Peruskartta: 3142 05 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Pajjärven eteläpuolella, muinaiseen merenlahteen etelästä pistäneen pienen niemen tyvessä. 20 m mpy olevalta terassilta, länteen ja lounaaseen kohti muinaista rantaa viettävältä saviselta peltorinteeltä talletettiin inventointilöytöinä kvartsi-iskoksia. Kivikautinen asuinpaikka saattaa jatkaa pohjoiseen seurailleen em. terassia; kyseisellä alueella oleva pellon osa ei ollut inventointiajankohtana viljelyksessä. Löytöalueen pohjois- ja itäpuolella oleva metsäalue on täynnä pellosto raivattuja kiviä.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi.
Löydöt: KM 36653:1-2 kvartsi-iskoksia.
Diapositiivit: -
Mustavalkonegatiivit: f. 143450-143452.
Kiinteistörekisteritunnus: 07542300030113; 07542300030173.

Hamina Posti-Ahokas,
Hamina Uusiniitty,
(Hamina Töyrylä,
Hamina Rinne, Hamina Harjula)

Pk 3142 05 PAIJÄRVI

YKJ p:6727166, i:3513229

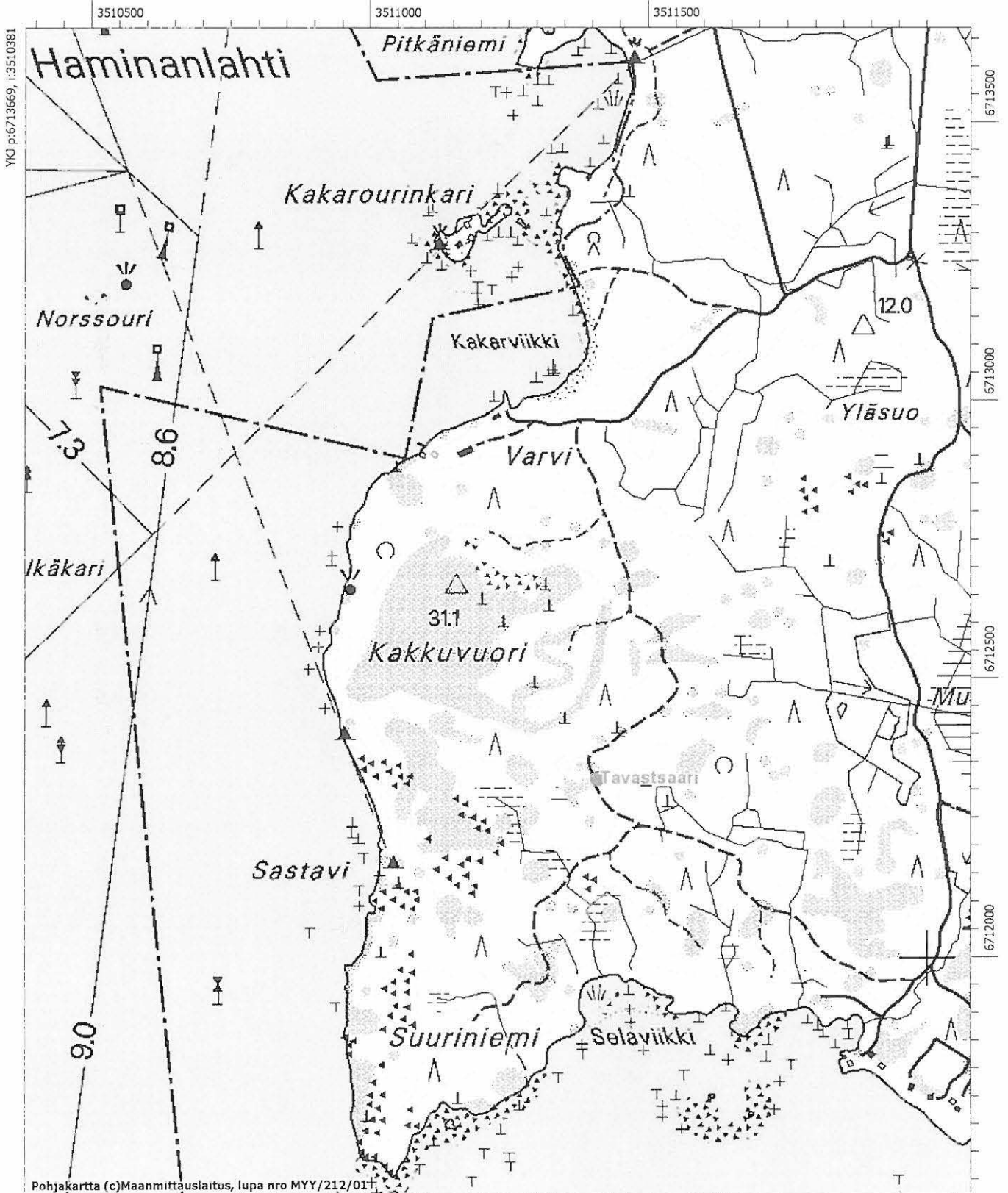
YKJ p:6725066, i:3514929

14. Tavastsaari 1000007964

- Muinaisjäännöstyyppi:* hautapaikat – *hautaröykkiöt*
Ajoitus: pronssikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Yhtenäiskoordinaatit: *pkoo:* 6712320, *ikoo:* 3511410, *z:* 10 m mpy
Koord. selite: Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) röykkiön keskipisteestä; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.
Peruskartta: 3142 04 HAMINA
Kuvaus: Kohde sijaitsee Haminan kaupungin eteläpuolella, Haminanlahteen pistävän Ristiniemen länsirannalla kohoavan Kakkuvuoren lounaislaidalla, pienellä kalliotasanteella. Kakkuvuorta kiertävän polun itäpuolella on pitkänomainen, kooltaan noin 4 x 1,5 x 0,5 metriä oleva röykkiö. Röykkiö on koottu 0,2–0,3 metriä halkaisijaltaan kokoisista luonnonkivistä. Kivet ovat sammaloituneita. Korkeutensa perusteella röykkiö ajoittuu pronssikauden lopulle.
Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi: Kakkuvuoren kaakkoislaidalla olevasta röykkiöstä oli vihjannut nurmijärveläinen Pertti Lilja Museoviraston tutkija Johanna Sepälle keväällä 2006. Lilja oli havainnut röykkiön joskus armeija-aikoinaan useita kymmeniä vuosia aikaisemmin.
Löydöt: -
Diapositiivit: f. 60178-60179.
Mustavalkonegatiivit: -
Kiinteistörekisteritunnus: 07540800080056.

f. 60178. Tavastsaari, pronssikautinen hautaröykkiö. NW–SE, 9.10.2006/J.Enqvist.

YKO p:6713669, i:3510381

Pohjakartta (c)Maanmittauslaitos, lupa nro MYY/212/01

MK 1:10000

YKO p:6711569, i:3512081

15. Ruukkimaa 1000007965

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 3

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6719158, ikoo: 3502032, z: 25 m mpy

Koord. selite: Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) kvartsi-iskosten löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.

Peruskartta: 3142 01 SUMMA

Kuvaus: Kohde sijaitsee Neuvottoman kylän ja valtatie 7 pohjoispuolella, ison hiekkakuopan tuhoamalla soraharjulla, voimalinjan alla. Tuhoutuneeseen kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavat paikalta löytyneet kvartsi-iskokset ja palanut luu sekä kohteesta 400 m luoteeseen olevalta pellolta irtolöytönä talletettu kourutaltilta ja 550 metriä etelälounaaseen olevalta pellolta löydetty poikkiteräinen kirves. Kohteesta noin 600 metriä eteläkaakkoon sijaitsee Heinsuo 2:n kivikautinen asuinpaikka ja 350 metriä kaakkoon Heinsuo 1:n kuppikivi.

Tutkimukset: Seppo Kelkka 1983, kaksi irtolöytöä.

Johanna Enqvist 2006, inventointi: Oppaana paikalla toimi 8.6.2006 kohteen löytänyt harrastaja-arkeologi Seppo Kallio.

Löydöt: KM 22179 kourutaltilta, KM 22180 poikkiteräinen kirves (Kelkka 1983); KM 36656:1-2 kvartsi-iskoksia, palanutta luuta (Enqvist 2006).

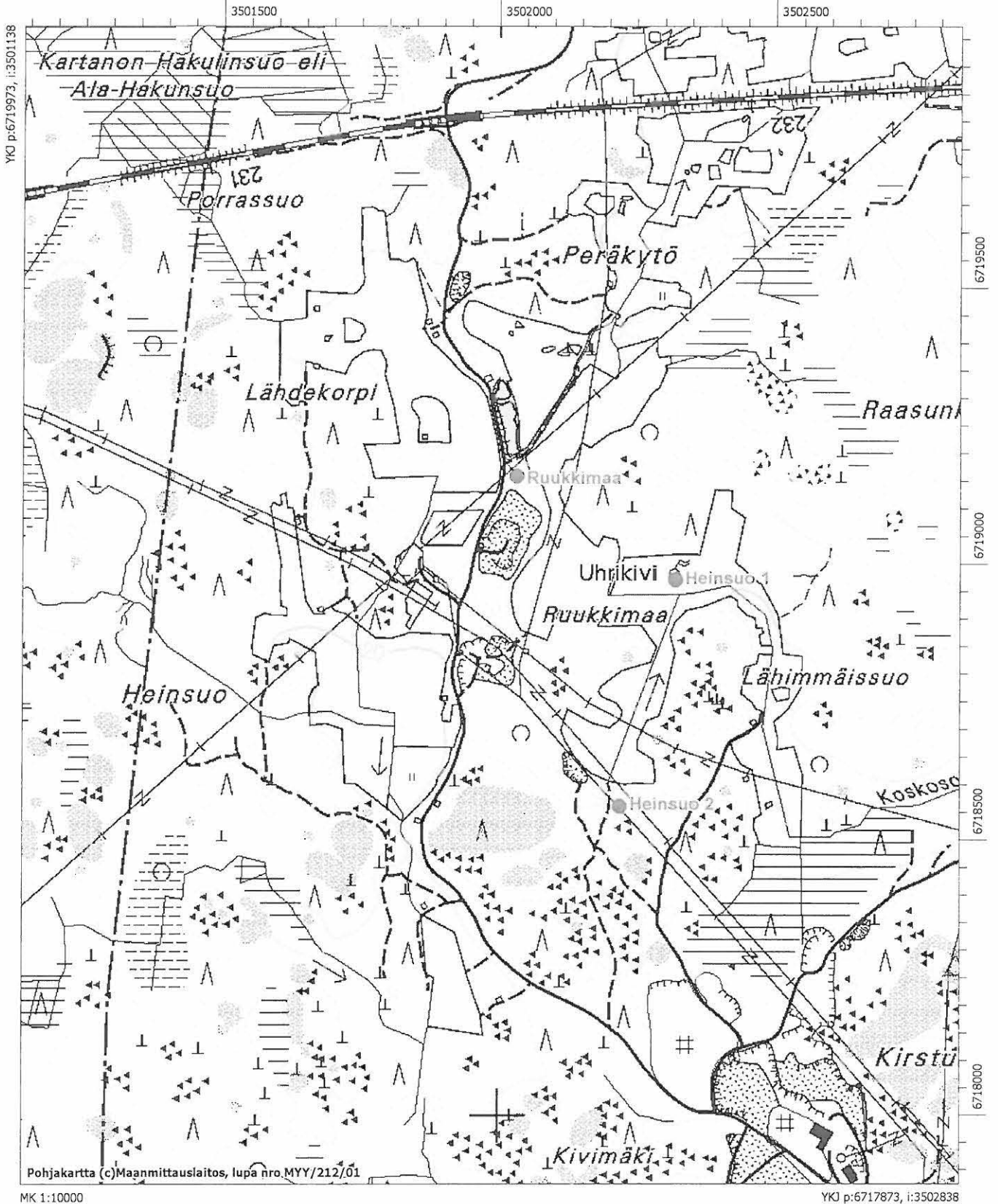
Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143474-143475.

Kiinteistörekisteritunnus: 07542100070014.

Hamina Ruukkimaa
(Hamina Heinsuo 1,
Hamina Heinsuo 2)

Pk 3142 01 SUMMA

MK 1:10000

YKJ p:6717873, i:3502838

5.2. Mahdolliset muinaisjännökset

16. Lakiakangas 1000007966

Muinaisjännöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivistinen

Rauhoitusluokka: -

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6724068, ikoo: 3514697, z: 20 m mpy

Koord. selite: Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) kvartsi-iskoksen löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ± 5 m.

Peruskartta: 3142 05 PAIJÄRVI

Kuvaus: Kohde sijaitsee Myllykylän itäpuolella noin 2,5 km Vehjärvestä kaakkoon, Lakiakangas -nimisen hiekkakankaan eteläreunassa. Tien leikkauksesta löytyi yksi kvartsi-iskos, tien koillispuolelle tehdyt koekuopat olivat löydöttömiä. Maaperä on hiekkaa/hiekkamoreenia. Paikka olisi sopiva kivistiselle asuinpaikalle.

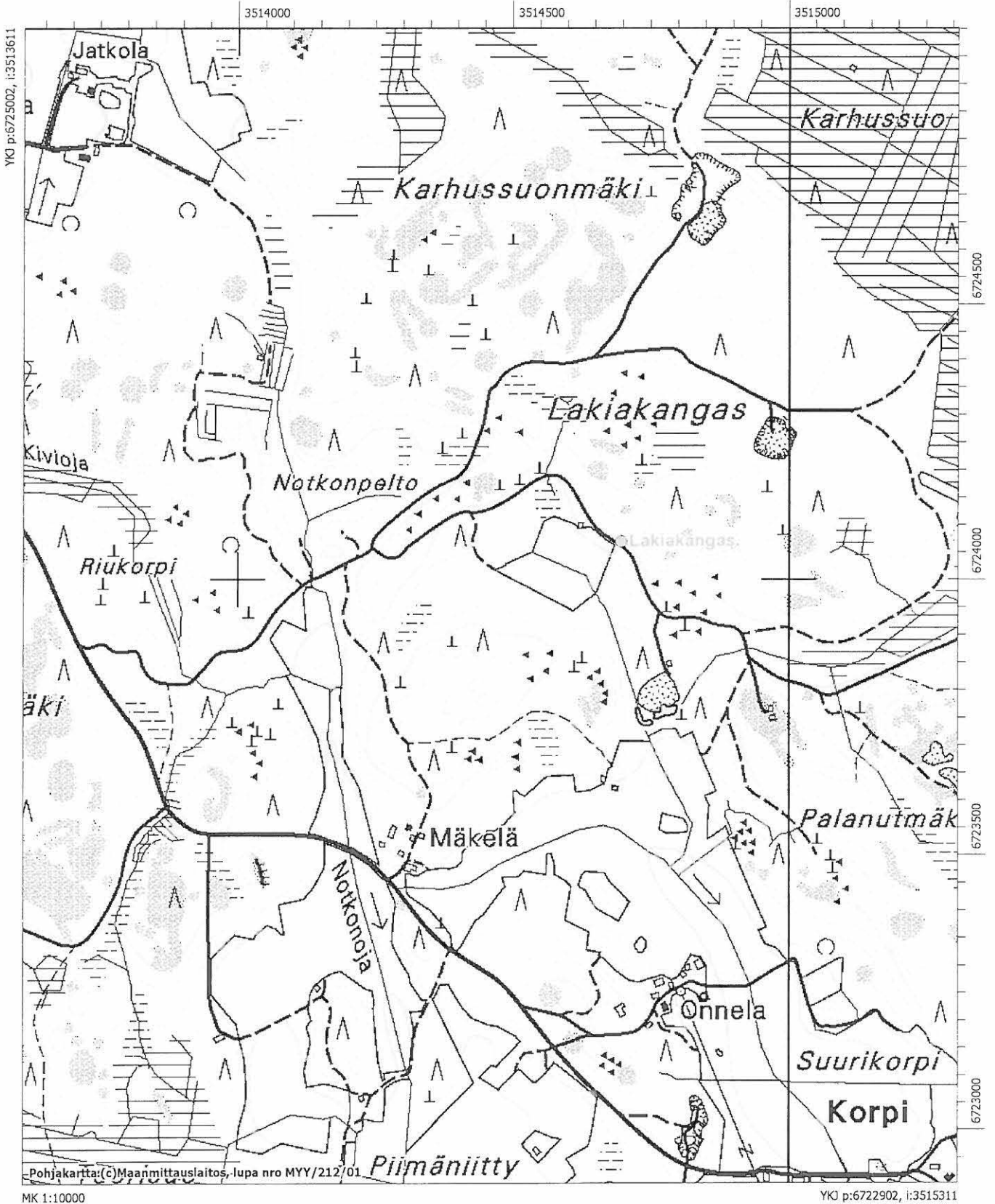
Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi.

Löydöt: KM 36654 kvartsi-iskos.

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143444.

Kiinteistörekisteritunnus: 07541900040017.

17. Hakulinkallio 1000007967

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: -

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6720196, ikoo: 3501614, z: 25 m mpy

Koord. selite: Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) kvartsi-iskoksen löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.

Peruskartta: 3142 02 REITKALLI

Kuvaus: Kohde sijaitsee aivan Haminan länsirajalla, rautatien pohjoispuolella, Ala-Hakunsuon itäpuolella, suon ja Hakulinkallio -nimisen kalliokohouman välissä. 25 m mpy olevaa terassia leikkaavan hiekkakuopan länsiprofiilista löytyi kvartsi-iskos. Mahdollinen kivikautinen asuinpaikka on ainakin osittain tuhoutunut hiekanotossa.

Tutkimukset: Johanna Enqvist 2006, inventointi.

Löydöt: KM 36655 kvartsi-iskos.

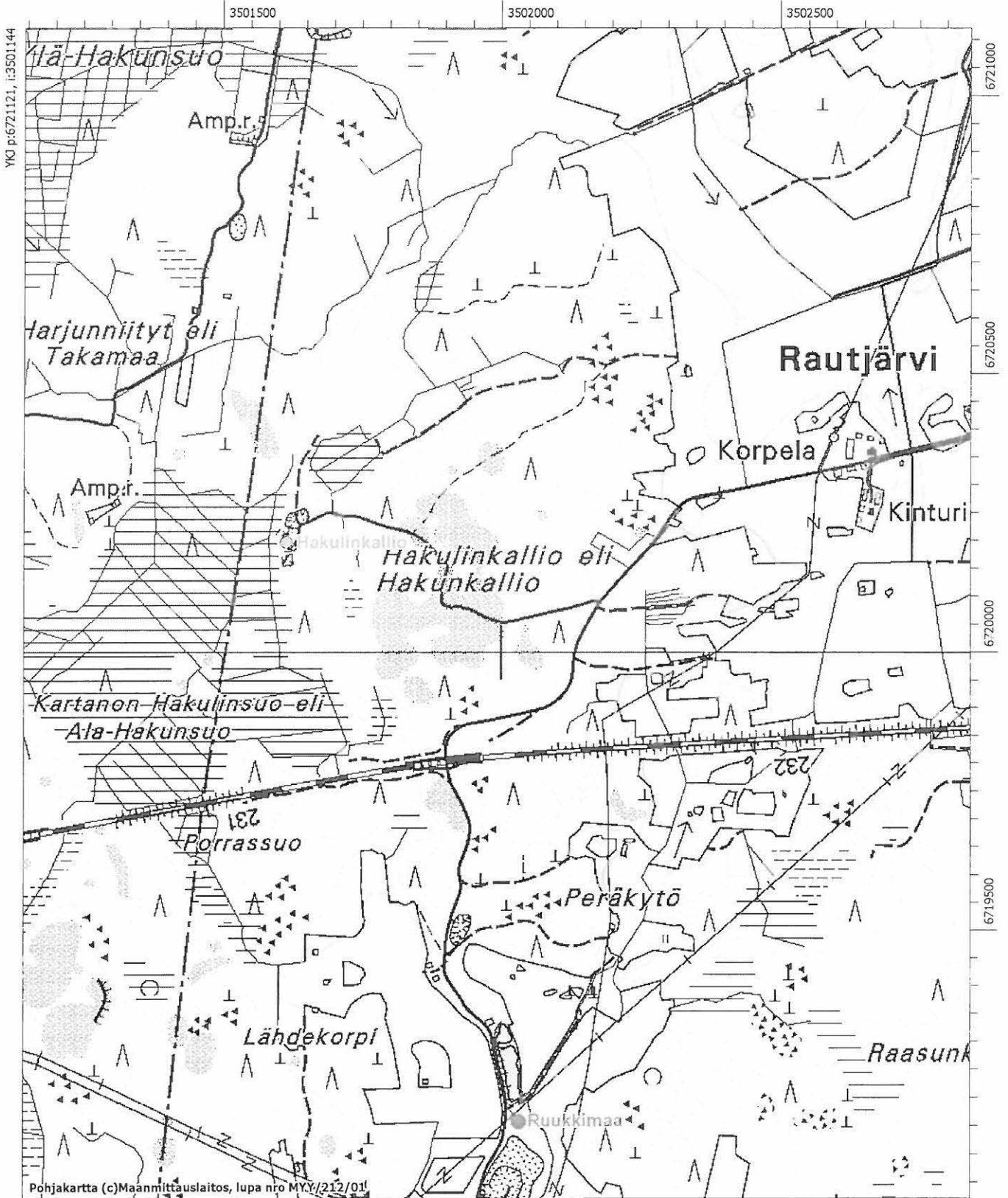
Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: f. 143488-143489.

Kiinteistörekisteritunnus: 07540700030100.

Hamina Hakulinkallio,
(Hamina Ruukkimaa)

Pk 3142 02 REITKALLI

Pohjakartta (c)Maanmittauslaitos, lupa nro M.Y./212/01

MK 1:10000

YKJ p:6719020, i:3502844

18. Koskosojanmäki 1000007968

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	-
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6718702, ikoo: 3503101, z: 25 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) kvartsi-iskoksen löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.
<i>Peruskartta:</i>	3142 01 SUMMA

Kuvaus: Kohde sijaitsee Neuvottoman kylän ja valtatie 7 pohjoispuolella, Koskosojanmäki –nimisen kalliokohouman luoteispuolella ja mäkeä sivuavan Koskosojan pohjoispuolella. Koskosojaan koillisesta laskevan pienen puron pohjoispuolelta, hiekkaiselta tasanteelta löytyi koekuopasta kvartsi-iskos. Maanpinnalla oli näkyvissä palanutta kiveä, jota havaittiin myös aivan puron rannassa olevan pienen hiekanottokuopan leikkauksessa. Paikalta otettua hiekkaa on levitetty alueen läpi kulkevalle metsäautotielle. Maaperä on paikoin voimakkaan punainen, ja siinä esiintyy rautaoksidisaostumia.

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2006, inventointi: Oppaana paikalla toimi 8.6.2006 kohteen löytänyt harrastaja-arkeologi Seppo Kallio.
<i>Löydöt:</i>	KM 36657 kvartsi-iskos.
<i>Diaposiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143480-143486 (Enqvist 2006).
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07542100070050.

19. Koskosoja 1000007969

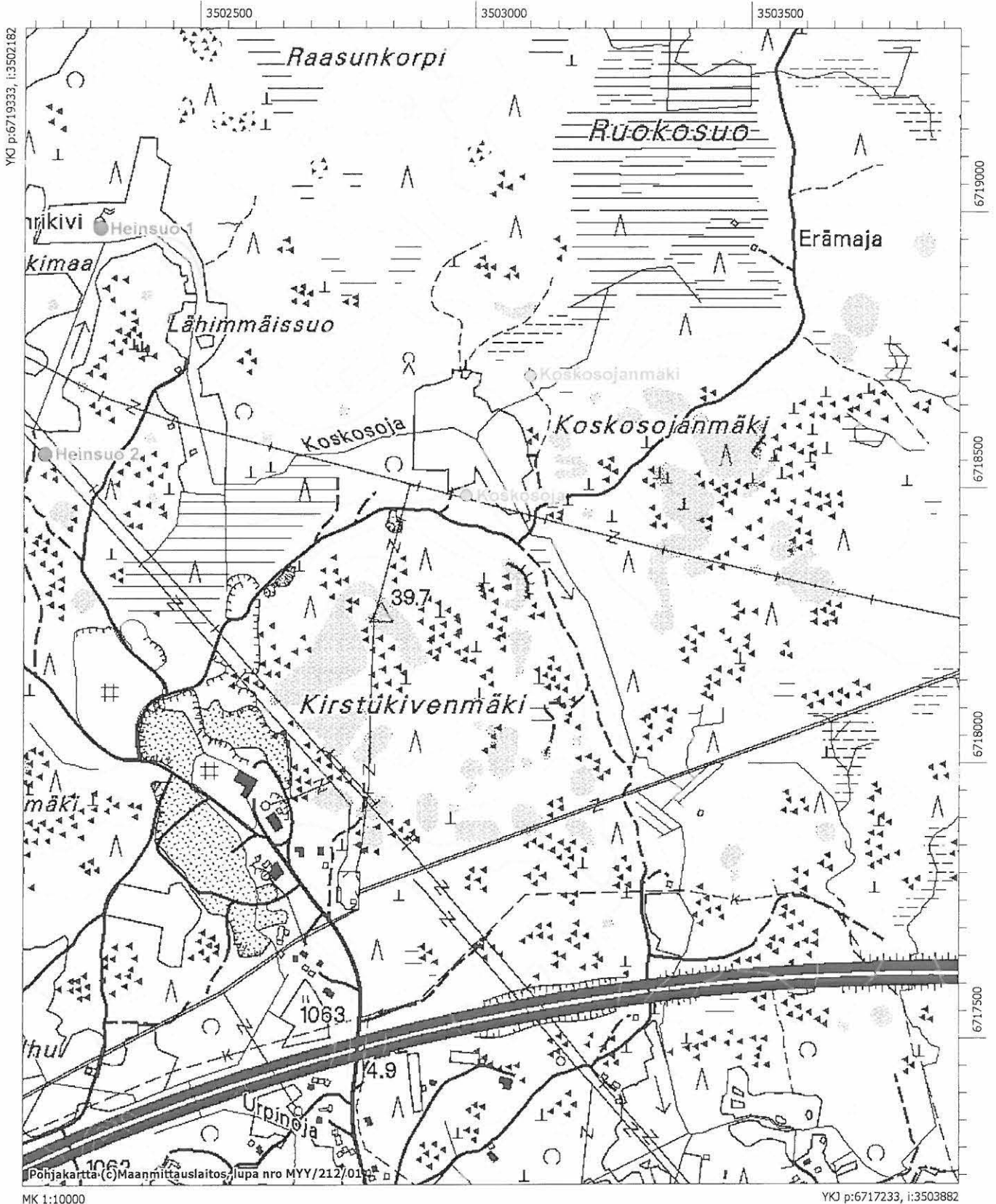
<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	-
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6718485, ikoo: 3502985, z: 20–25 m mpy
<i>Koord. selite:</i>	Koordinaatit on määritetty GPS -paikantimella (Garmin GPSIII) kvartsi-iskosten löytöpaikalta; laitteen ilmoittama tarkkuus ±5 m.
<i>Peruskartta:</i>	3142 01 SUMMA

Kuvaus: Kohde sijaitsee Neuvottoman kylän ja valtatie 7 pohjoispuolella, Kirstukivenmäki –nimisen kalliokohouman ja mäkeä kiertävän Koskosojan välissä, mäen pohjoislaidalla olevalla hiekkatasanteella. Paikka on muinaisen salmen etelärannalla sijainnut niemeke, joka on osittain hiekanoton tuhoama. Maaperä on hiekkamoreenia; kuivan mäntykankaan lisäksi terassin pohjoisreunalla on kosteampi sekametsää kasvava vyöhyke, jonka jälkeen alkavat Koskosojaa seurailevat rantapellot. Harrastaja-arkeologi Seppo Kallion mukaan paikalta on löytynyt aikaisemmin kvartsi-iskoksia, mutta inventointihetkellä niitä ei havaittu. Terassin reunassa, pellon puolella on useita pitkänomaisia kuopanteita, jotka vaikuttavat jyrkkine reunoineen melko nuorilta ja liittynevät hiekanottoon.

<i>Tutkimukset:</i>	Johanna Enqvist 2006, inventointi: Oppaana paikalla toimi 8.6.2006 kohteen löytänyt harrastaja-arkeologi Seppo Kallio.
<i>Löydöt:</i>	-
<i>Diaposiivit:</i>	-
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	f. 143476-143479 (Enqvist 2006).
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	07542100070050.

Hamina Koskosojanmäki
Hamina Koskosoja
(Hamina Heinsuo 1,
Hamina Heinsuo 2)

Pk 3142 01 SUMMA

Lähteet

Suulliset tiedonannot

Kaskinen, Ilkka 2007: Haminan museon tutkija, FM. Keskustelu Haminassa 24.5.2007.

Arkistolähteet

Kansallisarkisto (KA): MHA = Maanmittaushallituksen kartta-arkisto
SAY = Suomen asutuksen yleisluettelo

Nimiarkisto (NA)

Painamattomat lähteet

Edgren, T. 1957: Kertomus ylioppilas Torsten Edgrenin tutkimuksista Vehkalahtien Onkamaan kivikautisella asuinpaikalla 9-11.7.1957. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Enqvist, J. 2004: Haminan ohikulkutien (Vt 7/E 28) muinaisjäännösinventointi. Inventointikertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Erä-Esko, A. 1959: Vehkalahti Paijärvi Ahola (Punamultapelto). Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Fast, J. 1993: Vehkalahti Reitkalli Suurivuori, kivikautinen asuinpaikka. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Hirviluoto, A.-L. 1964: Vehkalahtien Salmin kylän Hevossaaren raunioiden tarkastus. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Huurre, M. 1967: Vehkalahti, inventointi. Inventointikertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Kehusmaa, A. 1969: Vehkalahti Onkamaa Tuomela. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Keskitalo, O. 1969: Kivikko Vehkalahtien pitäjän Husulan kylän Alhon talon maalla. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Lesell, K. 1999a: Vehkalahti Houvanmäki 2, kivilouhos. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Lesell, K. 1999b: Vehkalahti Klemolan seisake, kivikautinen asuinpaikka. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Miettinen, T. 1990a: Vehkalahti Houtere, kivilatomuksia ja -valleja. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Miettinen, T. 1990b: Vehkalahti Kuorsalo liiviinvuori, ryssänuuni. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

- Miettinen, T. 1990c:** Vehkalahti Kuorsalo Savilahti, kaksi röykkiöhautaa. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1991:** Rautakautisen röykkiöhaudan ja laivalatomuksen kaivaus Vehkalahden Kuorsalossa 3.6.-20.6.1991. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1993:** Selvitys Vehkalahden Tammion Västärin röykkiöhaudan ja vehkalahden Kuorsalon Pörstongin mahdollisen röykkiöhaudan kaivauksista kesällä 1993; jatkotutkimuksen tarve. Tutkimuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1994a:** Omakotitalon rakennuspaikan tarkastus Vehkalahden Metsäkylän Klemolan seisakkeen kivikautisella asuinpaikalla. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1994b:** Vehkalahden Kuorsalon Pörstingin röykkiön kaivaus 1994. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1994c:** Vehkalahden Tammion Västärin rautakautisten röykkiöhautojen kaivaus 1993-94. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1995a:** Omakotitalon rakennuspaikan tarkastus Vehkalahden Vehjärven rantakallion talon maalla. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1995b:** Vehkalahden Jaskalan kivikautinen asuinpaikka ja Kannusjärven paikallistien 14675 parantaminen Kitulan kylän kohdalla. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1995c:** Vehkalahden Metsäkylän Klemolan seisakkeen kivikautisen asuinpaikan kaivaus 1994-95. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Miettinen, T. 1996:** Vehkalahti Ulko-Tammion luoto, kalliopiirroksia. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Mökkönen, T. 2003:** Vehkalahti – Veckelax (1653-1712), Hamina – Fredrikshamn (1723-). Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti. Inventointikertomus Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.
- Pälsi, S. 1932:** Vehkalahti Vehjärvi Tonttilan – Jaakkolan kivikauden löytöpaikat, koekaivaus. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Rosén, G. 1947:** Vehkalahti Summa Pässkärrä. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Rosén, G. 1950a:** Vehkalahti Neuvottoma Korvenharju 1, Vehkalahti Salmi Talvapaanvuori, Reitkallin reikäkirveshaudat (Kylänpää), Pampyöli Haralinvuori. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Rosén, G. 1950b:** Yhteenveto Kymenlaakson Osakunnan kotiseuduntutkimustyön yhteydessä vuosina 1948-49 suoritetuista arkeologisista tutkimuksista. Tutkimuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Rosén, G. 1951: Arkeologisia tutkimuksia Vehkalahdella 1951: Reitkalli Kylänpää, Reitkalli Kellokoski, Pampyöli Haralinvuori, Metsäkylä Santamäki. Tutkimuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Rosén, G. 1960: Uusien tiesuuntien tarkastus Vehkalahdella. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Salo, U. 1953: Vehkalahti Metsäkylä Kuusisto. Kertomus kivikautisen asuinpaikan kaivauksista 24.8.-31.8.1953. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Taavitsainen, J.-P. 1983(?): Vehkalahti Salmi Lokapää 1 & 2. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Uino, P. & Vanhatalo, S. 1996: Vehkalahti Vehkjärvi Tonttila. Tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Vikkula, A. 1985: Vehkalahti Husula Kärmevuori. Oletetun asuinpaikan koekaivaus. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Painetut lähteet ja kirjallisuus

Eronen, M. 1988: A scrutiny of the late Quaternary history of the Baltic Sea. *Geological Survey of Finland, Special Paper 6*, s. 11–18.

Eronen, M. & Haila, H. 1982: Shoreline displacement near Helsinki, southern Finland during the Ancylus Lake Stage. *Annales Academiae Scientiarum Fennicae A III* 134, s. 111–138.

Hyypä, E. 1937: Post-glacial changes of shore-line in south Finland. *Bulletin de la Commission géologique de Finlande* 120, s. 225.

Hyypä, E. 1966: The Late-quaternary land uplift in the Baltic sphere and the relation diagram of the raised and tilted shore levels. III. *Geologica–Geographica* 90, s. 153–168. *Annales Academiae Scientiarum Fennicae. Series A.*

Kalliola, R. 1973: *Suomen kasvimaantiede*. Porvoo.

Kaskinen, I. & Kauppi U.-R. 1992: *Haminan linnoitus*. Jyväskylä.

Korhonen, M. 1981: *Vehkalahden pitäjän historia* II. Yhteiskunnallisesta kehityksestä 1600-luvulla sekä maakirjatilojen synty. Hamina.

Maiseman muisti 2001: Valtakunnallisesti merkittävät muinaisjäännökset. (vast. toim. Purhonen, P.). Museovirasto, Helsinki.

Miettinen, A. 2002: Relative Sea Level Changes in the Eastern Part of the Gulf of Finland during the Last 8000 Years. *Geologica–Geographica* 162. *Annales Academiae Scientiarum Fennicae.*

Miettinen, T. 1998: *Kymenlaakson esihistoriaa*. Kymenlaakson maakuntamuseon julkaisuja no 26. Kotka.

Nordenstreng, S. & Halila, A. 1974: *Haminan historia* I. Ruotsin vallan aika (v:een 1742). Mikkeli.

Nordenstreng, S. & Halila, A. 1975: *Haminan historia* II. Venäjän vallan alusta 1900-luvun alkuun (1742– n. 1900). Mikkeli.

Rankama, K. 1964: *Suomen geologia*. Helsinki.

Rosén, R. 1936: *Vehkalahden pitäjän historia* I. Suur-Vehkalahden asutus- ja aluehistoria n. vuoteen 1610. Helsinki.

Simonen, A. 1964: Kallioperä. *Suomen geologia* (toim. Rankama, K.). Helsinki.

Suomen geologinen kartta 1:100 000, 3042 Hamina 1958: Maaperäkartta. Geologinen tutkimuslaitos & Maanimittaushallitus.

Tikkanen, M. & Oksanen, J. 2002: Late Weichselian and Holocene shore displacement history of the Baltic Sea in Finland. *Fennia* 180: 1–2, s. 9–20.

Valovirta, V. 1972: *Maaperäkartan selitykset. Suomen geologinen kartta 1:100 000.* Lehdet 3023+3014 Kotka, 3024 Karhula, 3041+3043 Haapasaari, 3042 Hamina. Kymen läänin rannikkoalueen maaperä. Geologinen tutkimuslaitos, Espoo.

Internet –lähteet

Wikipedia, Vapaa tietosanakirja, 2.5.2006

><http://fi.wikipedia.org/wiki/Hamina><

Liitteet

Haminan esihistorialliset kiinteät muinaisjännökset karttalehdittäin

3041 09 KUORSALO

Savilahti
Pörstinki

3041 07+08 KUKIO

Västäri
Kipanaisenniemi

3042 01 SUMMA

Talviapajanvuori
Ruunanpohjanvuori
Lappalaisenniemi
Korvenharju
Pässkärrä
Kiilimäki
Heinsuo 1
Heinsuo 2
Lokapä 1 & 2
Linnakallio
Ruukkimaa

3042 02 REITKALLI

Kellokoski
Kylänpää
Pekkola
Mäkelä
Rantala
Välittikangas
Hietojanvuori
Santamäki
Kelkkamäki

Klemolan seisake

Kuusisto
Klemolan peltokumpu

Kuusela
Gyllingin kauppa

Houvanmäki 1
Houvanmäki 2

Kivimaa
Sartonen

Koskela
Lännenmaa

Suurivuori
Lakaliininmäki

Viidankangas 1
Viidankangas 2

Viita
Hietala

Suuri Sikovuori
Tommola

Ruoti
Luoperinvuori

Vanhatalo

3042 04 HAMINA

Haralinmäki
Ilkanpyöli
Tursanmetsä 1
Tursanmetsä 2
Oronoja 1
Oronoja 2
Tavastsaari

3042 05 PAIJÄRVI

Saunaniemi
Punkkasinkallio

Rutakorpi
Rännärinoja

Puustellinharju
Ahola

Mokkala
Jaskala

Lautamies-Uski
Tonttila

Lempiö
Männistö

Ahola/Punamultapeltto
Kuorikka

Hanisuo
Hanisuo kangas

Harjula
Rinne

Töyrylä
Leirinkangas

Lehtiniemi
Posti-Ahokas

Uusiniitty

3042 09 LAPPJÄRVI

Tuomela
Lamminmaa

3131 07 PURHO

Hitonharjun Pirunpesä

Haminan irtolöydöt

1. KM 2083:1-8, 10

(Liittyy kohteeseen Ruoti 1000007955.)

8 kiviasetta ja latuskainen kivi. Esineet ovat löytyneet Reitkallin kylästä, Wiikarin talon mailta. Läh. U. Kurtén 1881.

PK 3042 02 REITKALLI

2. KM 2240:1

Vasarakirves, jonka löysi Anton Muurman "ison lähteen likeltä vanhaa niittyä kynettäessä Reitkallin kylässä" 1880-luvun alussa. Läh. Olli Berg.

PK 3042 02 REITKALLI

3. KM 2240:2

Tasataltta, joka on tavattoman suuri, on löytynyt Reitkallin kylästä 1880-luvun alussa.

PK 3042 02 REITKALLI

4. KM 2453:43-45

(Liittyy kohteeseen Lautamies-Uski 917010038.)

Kourutaltta (:43), kourutaltan teelmä (:44) ja kourutaltan katkelma (:45) ovat löytyneet Lautamies-Uskin talon mailta Vehkjärven kylästä. Läh. A.R. Blomqvist.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

5. KM 2453:46

Hiomaton reikäkivi on löytynyt Kosken tilalta Ihamaan kylästä. Läh. A.R. Blomqvist.

PK 3042 06 PYHÄLTÖ

6. KM 2453:47

Leveäteräinen tasataltta on löytynyt Pyhällön kylästä. Läh. A.R. Blomqvist.

PK 3042 06 PYHÄLTÖ

7. KM 2453:48

Kaksoistaltta (tasa- ja kourutaltta) on löytynyt Pajjärven kylästä, suosta. Läh. A.R. Blomqvist.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

8. KM 2453:49

(Liittyy kohteeseen Ruoti 1000007955.)

Pieni tasataltta on löytynyt Reitkallin kylästä, Elias Viikarin tilalta. Läh. A.R. Blomqvist.

PK 3042 02 REITKALLI

9. KM 2483:6

(Liittyy kohteeseen Ruoti 1000007955.)

Pieni tasataltta on löytynyt Reitkallin kylästä, Elias Viikarin tilalta. Läh. A.R. Blomqvist.

PK 3042 02 REITKALLI

10. KM 2483:6-7

Tasataltta ja kaksois-tasataltta ovat löytyneet ilmeisesti Metsäkylästä. Läh. Helena Huovila J.R. Aspelinin kautta v. 1886.

PK 3042 02 REITKALLI

11. KM 3455:1

Tasataltta on löytynyt Wehkalahdelta. Läh. Olli Berg.

11. KM 3551:13

Harjataltta on löytynyt Summankylästä. Läh. Eero Wäkiparta 1898.
PK 3042 01 SUMMA

12. KM 3551:14

Tasataltta on löytynyt Metsäkylästä. Läh. Eero Wäkiparta 1898.
PK 3042 02 REITKALLI

13. KM 3682:1

Tasataltta, jonka on löytänyt "Metsäkylästä Pyysyn talon isäntä Anttooni niityn ojaa kaivaessa noin 3 kilometriä talosta länteenpäin". Läh. Atte Salmi 1899.
PK 3042 02 REITKALLI

15. KM 3682:2

(Liittyy kohteeseen Mäkelä 917010010.)

Viistoteräinen kivi on löytänyt Reitkallin kylästä, joen rannasta Mäkelän talon emäntä Eeva-Stiina. Läh. Atte Salmi 1899.
PK 3042 02 REITKALLI

16. KM 3682:3

Pieni tasataltta, jonka on löytänyt pellostä Reitkallin kylästä Toolperin (Stålbergin?) talon emäntä Mari. Läh. Atte Salmi 1899.
PK 3042 02 REITKALLI

17. KM 3682:5-6

Pieni tasataltta ja kourutaltta ovat löytyneet Reitkallin kylästä, Toolperin talon pellostä. Läh. Atte Salmi 1899.
PK 3042 02 REITKALLI

18. KM 3682:7

Pieni taltta on löytynyt Reitkallin kylästä, Toolperin talon pellostä, talon akkunan alta. Läh. Atte Salmi 1899.
PK 3042 02 REITKALLI

19. KM 3682:8

Kiviaseen keskiosa, jonka on löytänyt Reitkallin kylästä Kitusen talon isäntä Antti. Läh. Atte Salmi 1899.
PK 3042 02 REITKALLI

20. KM 3682:9

(Liittyy kohteeseen Ruoti 1000007955.)

Tasataltta, jonka on löytänyt Reitkallin kylästä Ruotin talon isäntä Tuomas "pohjan peltoa kyntäessä". Läh. Atte Salmi 1899.
PK 3042 02 REITKALLI

21. KM 3682:11

Tasataltta tai oikokirves, jonka on löytänyt pellostä Summan kylästä Sakin talon tytär Leena Stiina. Läh. Atte Salmi 1899.
PK 3042 01 SUMMA

22. KM 3682:12

Pieni tasataltta, jonka on löytänyt Summan kylästä Pajan talon emäntä. Läh. Atte Salmi 1899.

PK 3042 01 SUMMA

23. KM 3682:13

Kourutaltan (?) keskiosa, jonka on löytänyt Summan kylästä Antti Pasi. Läh. Atte Salmi 1899.

PK 3042 01 SUMMA

24. KM 3813:1

Tasataltta, jonka on löytänyt Metsäkylästä Lautalan talon isäntä. Läh. Atte Salmi 1900.

PK 3042 02 REITKALLI

25. KM 3813:2

Piikkiteräinen kiviase, jonka on löytänyt Metsäkylästä Lautalan talon tytär. Läh. Atte Salmi 1900.

PK 3042 02 REITKALLI

26. KM 7133:1

Tasataltta, on löytynyt Myllykylästä, Puonnin (Puontin) talon Rahinpellosta. Saanto Ragnar Rosén 1916.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

27. KM 7133:2

Poikkikirves (?), jonka on löytänyt Myllykylästä, Puonnin (Puontin) talon Ryytingin pellosta renki Emil Teikari. Saanto Ragnar Rosén 1916.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

28. KM 7468:3

(Liittyy kohteeseen Ruoti 1000007955.)

Kiviaseen kappale, joka on löytynyt Reitkallin kylästä, Wiikarin talon pellosta. Saanto Ragnar Rosén 1918.

PK 3042 02 REITKALLI

29. KM 7468:4

Kourutaltan terän puolikas, jonka on löytänyt Reitkallin ja Metsäkylän rajalta, Reitkallin hovin(?) portin läheisyydessä sijaitsevan maantien länsipuolella olevasta hietakuopasta emäntä Helena Ahola. Saanto Ragnar Rosén 1918.

PK 3042 02 REITKALLI

30. KM 7468:5-6

(Liittyy kohteeseen Koskela 917010025.)

Karjalaistyyppinen tasataltta ja hioinkivi, jotka on löytänyt Metsäkylän Seppälän tilan Uudestapellosta maanviljelijä Roopert Anttila. Saanto Ragnar Rosén 1918.

PK 3042 02 REITKALLI

31. KM 7468:7

(Liittyy kohteeseen Koskela 917010025.)

Mahdollinen oikokirveen teelmä on löytynyt Metsäkylän Seppälän tilan Ahopellosta, läheltä Seppälän ojan rantaa. Samasta paikasta on löytynyt myös monikulmainen hioin (KM 8642), jota on säilytetty Metsäkylän kansakoululla. Saanto Ragnar Rosén 1918.

PK 3042 02 REITKALLI

- 32. KM 7468:8** (Liittyy kohteeseen *Puustellinharju 917010034.*)
Pohjalaisen kourutaltan terän puolikas on löytynyt Vehkjärven kylästä, mahdollisesti Wähjärven luoteisrannalta, pellostä. Esineen lahjoitti Eerolan talosta isännän sisar, "Eerolan täti". Saanto Ragnar Rosén 1918.
PK 3042 05 PAIJÄRVI
- 32. KM 7468:9** (Liittyy kohteeseen *Lehtiniemi 1000007961.*)
Tasataltta, jonka on löytänyt v. 1911 Vehkjärven kylästä, Vehkjärven koillispuolella olevasta Lehtiniemestä, luultavasti niemen eteläosasta, maanviljelijä Wihtori Uski. Saanto Ragnar Rosén 1918.
PK 3042 05 PAIJÄRVI
- 33. KM 7468:10-14** (Liittyy kohteeseen *Tonttila 917010039.*)
Eteläkarjalainen tasataltta, kourutaltta, 2 oikokirvestä ja poikkikirves, jotka on löytänyt Vehkjärven kylästä, Tonttilan (Uskin) talon mailta, ns. Lännenniitystä, maanviljelijä Wihtori Uski. Saanto Ragnar Rosén 1918.
PK 3042 05 PAIJÄRVI
- 34. KM 7605:1** (Liittyy kohteeseen *Pekkola 917010009.*)
Kehdonjalaksenmuotoisen kuokan puolikas, jonka on löytänyt Reitkallin kylästä, Pekkolan talon perunamaasta, talollinen Eljas Viikari. Saanto Ragnar Rosén 1919.
PK 3042 02 REITKALLI
- 35. KM 7605:2** (Liittyy kohteeseen *Hietala 1000007954.*)
Värttinäkivi, jonka on löytänyt Reitkallin kylästä, Aholan talon pihamaalta, talollinen Eljas Viikari. Saanto Ragnar Rosén 1919.
PK 3042 02 REITKALLI
- 36. KM 7878** (Liittyy kohteeseen *Koskela 917010025.*)
Kivikirves on löytynyt Metsäkylästä, Seppälän talon Uudestapellostä. Saanto Ragnar Rosén 1921.
PK 3042 02 REITKALLI
- 37. KM 7994:18**
Rautaveitsi on löytynyt Kuorsalosta(?). Läh. E. Bergroth 1922.
PK 3041 09 KUORSALO
- 38. KM 8039**
Piistä tehty keihäänkärki, jonka on löytänyt Myllykylästä, Tolppalan talon maalta, maanviljelijä Ville Teikari. Esine löytyi savikuopasta, joka sijaitsi ns. Tolppalan haassa Peippossuon niityn itäpuolella. Löytöpaikka on länteen viettävää rinnettä; maaperä on savea, jonka päällä on noin 20 cm paksu ruokamultakerros. Kärki löytyi ilmeisesti mullan ja savikerroksen rajapinnasta. Saanto Ragnar Rosén 1922.
PK 3042 05 PAIJÄRVI
- 39. KM 8642:1** (Liittyy kohteeseen *Kelkkämäki 917010015.*)
Oikokirves, jonka on löytänyt v. 1913 Metsäkylästä, noin 1,5 km pohjoiseen Reitkallin asemalta, rautatien viereisestä niitystä, opettaja Tilda Vuorisalo. Saanto Ragnar Rosén 1925.
PK 3042 02 REITKALLI

40. KM 8642:2-3

Kiviesine ja kiviesineen katkelma, jotka on löytänyt Metsäkylästä opettaja Tilda Vuorisalo. Saanto Ragnar Rosén 1925.

PK 3042 02 REITKALLI

41. KM 8642:4

(Liittyy kohteeseen Koskela 917010025.)

Hioin, jonka on löytänyt maanviljelijä Roopert Anttila Metsäkylästä, Seppälän tilan Ahopellolta, läheltä Seppälän ojaa, suuren kiven itäpuolelta. Saanto Tilda Vuorisalo Ragnar Rosénin kautta 1925.

PK 3042 02 REITKALLI

42. KM 8642:5-8

Kirves (:5), itäkarjalainen taltta (:6), kourutaltta (:7) ja taltta (:8), jotka on löydetty Metsäkylästä. Saanto Tilda Vuorisalo Ragnar Rosénin kautta 1925.

PK 3042 02 REITKALLI

43. KM 9441:1-3

(Liittyy kohteeseen Tonttila 917010039.)

4 saviastianpalasta (:1), kirveen terän katkelma (:2) ja 3 iskettyä ja hiottua kiven kappaletta (:3), jotka ovat löytäneet Vehkjärven kylästä, Uskin talon ja järven väliseltä pellolta, talollinen Ilmari Uskin pojat Esko, Yrjö ja Teemu Uski. Läh. Jaakko Lonka 1931.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

44. KM 9606:1-2

(Liittyy kohteeseen Tonttila 917010039.)

70 saviastianpalaa (:1), 4 iskettyä kiveä, 3 kiven sirpaletta ja 4 kvartsin sirpaletta (:2) jotka ovat löytäneet Vehkjärven kylästä, Uskin talon Kotipellosta esiin tulleen kivilieden kohdalta, talollinen Ilmari Uskin pojat Esko, Yrjö ja Teemu Uski. Saanto Sakari Pälsi 1932.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

45. KM 9839

(Liittyy kohteeseen Hanisuo 917010045.)

Kourutaltta, jonka on löytänyt talollisen poika Nestori Heikkilä v. 1934 Vehkjärven ja Paijärven kylien rajalta, hiekkakankaasta. Läh. Tri V. Tolvanen 1934.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

46. KM 11067

(Liittyy kohteeseen Ahola/Punamultapello 917010042.)

Kourutaltta, jonka on löytänyt talollisen poika Viljam Heikkilä v. 1939 Paijärven kylän Ville Heikkilän talon maalta, savimultapellosta. Löytöpaikka on Vehkajoen oikealla rannalla, noin 80 metriä joesta ja noin 160 metriä maantiestä. Läh. Opettaja Nestor Tynys 1939.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

47. KM 11264:1,3

(Liittyy kohteeseen Kuusisto 917010017.)

Keskentekoinen karhunpääase (:1) ja 18 saviastianpalaa (:3) ovat löytyneet Metsäkylästä. Saanto Sakari Pälsi 1940.

PK 3042 02 REITKALLI

48. KM 11264:2

Nelisivuinen poikkikirves, jonka on löytänyt Väinö Klemola Metsäkylästä, maantien ja rautatien välistä, Klemolan seisakkeelta 200 metriä itään. Saanto Sakari Pälsi 1940.

PK 3042 02 REITKALLI

49. KM 11444:1

Oikokirves on löytynyt Metsäkylästä; tarkempi löytöpaikka on tuntematon. Saanto Ragnar Rosén 1945.

PK 3042 02 REITKALLI

50. KM 11444:2-3

(Liittyy kohteeseen Koskela 917010025.)

Siimanpaino (:2) ja reikäkivi (:3) ovat löytyneet Metsäkylästä, Aarne Anttilan talosta noin 300 metriä länsiluoteeseen, pellosta läheltä metsän reunaa. Saanto Ragnar Rosén 1945.

PK 3042 02 REITKALLI

51. KM 11563:1-18

(Liittyy kohteeseen Kuusisto 917010017.)

Saviastianpaloja, kaavin, kvartsi- ja pii-iskoksia, jotka G. Rosén oli joko kaivauttanut tai poiminut Metsäkylästä, Kuusikon (Kuusiston?) talon lähellä olevasta hiekkakuopasta. Saanto Ragnar Rosén 1946.

PK 3042 02 REITKALLI

52. KM 12053:1-2

Suippokantainen kivikirves (:1) ja poikkikirves (:2), jotka löysi maanviljelijä Viktor Sigvart v. 1948 Reitkallin kylästä, omistamaltaan Pihlajanmäki n:o 938 tilalta, Rainio-nimisestä pellosta. Samasta pellosta oli löydetty aikaisemmin myös kiilamainen hiottu kivesine. Saanto Viktor Sigvart 1949.

PK 3042 02 REITKALLI

53. KM 12448

Pieni reikäkirves (kipsijäljennös), jonka löysi maanviljelijä Eemil Seppälä Summan kylästä, omistamansa talon pellosta. Pidätetty Summan koulun kokoelmasta 1950.

PK 3042 01 SUMMA

54. KM 13560

(Liittyy kohteeseen Kuusisto 917010017.)

Kourutaltta, jonka löysi maanviljelijä Väinö Klemola Metsäkylästä, ilmeisesti Kuusiston talon maalta. Saanto Unto Salo 1954.

PK 3042 02 REITKALLI

55. KM 13561

Kourutaltta, jonka löysi ennen talvisotaa maanviljelijä Väinö Klemola Metsäkylästä, omistamansa Klemolan talon pellolta noin 500 metriä ojasta, tasaiselta maalta, läheltä metsän reunaa. Pelto on Puolijoen (Pyölijoen?) rantapeltoja noin 4 km Klemolan talosta itään. Saanto Unto Salo 1954.

PK 3042 02 REITKALLI

56. KM 13581

Kourutaltta, jonka löysi v. 1953 maanviljelijä Lauri Hovi Metsäkylästä, Suurjärven rantapellostä. Lunastettu Metsäkylän kansakoulun kokoelmista 1954.

PK 3042 02 REITKALLI

57. KM 13972

Kourutaltta, jonka löysi v. 1956 Elmeri Lautala Kannusjärven kylän Lautalan tilan maalta, Kurkisuonpellosta, talosta noin 400 metriä itään. Lunastettu Elmeri Lautalalta 1956.

PK 3042 06 PYHÄLTÖ

58. KM 14123:1-3

Poikkikirves (:1), saviastianpaloja (:2) ja hioin (:3), jotka löysi maanviljelijä Lasse Roimola Onkamaan kylästä uutispeltoa raivatessaan. Löytöpaikka on merkitty verifikaateissa olevaan karttaan. Saanto Torsten Edgren 1957.

PK 3042 09 LAPPJÄRVI

59. KM 14128

Hioin, joka on löytynyt Haminan kaupungista Väinönkatu 8:sta. Saanto opettaja Niilo Hoikkala 1957.

PK 3042 04 HAMINA

60. KM 14153:1-2

(Liittyy kohteeseen Lamminmaa 917010050.)

Tasataltta (:1) ja pieni poikkikirves (:2), jotka löysi maanviljelijä Uuno Hellberg 1930-luvulla Onkamaan kylästä uutispeltoa raivatessaan. Löytöpaikka on merkitty verifikaateissa olevaan karttaan. Saanto Torsten Edgren 1957.

PK 3042 08 ONKAMAA

61. KM 15322:1

Poikkikirves, jonka löysi v. 1948 maanviljelijä Toivo Manninen Metsäkylästä, omistamaltaan Järvenpään niittypalstalta savenotossa. Löytöpaikka on savikumpare Summanjoen ja Kouvola-Hamina maantien välissä, noin 150 metriä sekä joesta että maantiestä. Lunastettu rva Silja Virolaiselta 1961.

PK 3042 02 REITKALLI

62. KM 15430:1-6

Kampakeramiikkaa, kirves, reikäkivi, pii-iskos, 3 kivi-iskosta, jotka on löytänyt koululainen Asko Lautala Metsäkylästä, Anton Klemolan pellostä, noin 150 metriä . Klemolan seisakkeelta etelään, rautatien alikulkusillan seisakkeen puoleiselta tien reunalta, Lunastettu Asko Lautalalta 1962.

PK 3042 02 REITKALLI

63. KM 16286:1-8

(Liittyy kohteeseen Lamminmaa 917010050.)

Poikkiteräisen pikkutaltan terän puolisko, kivikirveen kappale, hioin, 2 hioimen kappaletta, saviastianpaloja (nuorakeramiikkaa), kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, jotka löysi maanviljelijä Lasse Roimola Onkamaan kylästä Onkamaan (Lamminmaan) asuinpaikalta. Saanto Lasse Roimola 1964.

PK 3042 09 LAPPJÄRVI

64. KM 17126:1-38

(Liittyy kohteeseen Lamminmaa 917010050.)

Hioinkivi, hioinkiven kappaleita, saviastianpaloja (nuorakeramiikkaa), kvartsisine ja -iskoksia, jotka löysi maanviljelijä Lasse Roimola Onkamaan kylästä Onkamaan (Lamminmaan) asuinpaikalta. Saanto Torsten Edgren 1966.

PK 3042 09 LAPPJÄRVI

65. KM 17365

Reikäkivi, jonka on löytänyt Tuulikki Ala-Turkia Reitkallin kylän Pihlajamäen tilan perunapellosta. Saanto Matti Huurre 1967.

PK 3042 02 REITKALLI

66. KM 17366

(Liittyy kohteeseen Töyrylä 917010048.)

Kaksoistaltta, joka on löytynyt Paijärven kylästä, Heikkilän talon maalta. Saanto maanviljelijä Viljam Heikkilä 1967.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

67. KM 17545

Soikea tuluskivi, joka on löytynyt Reitkallin kylästä. Saanto Arne Muurman 1968.

PK 3042 02 REITKALLI

68. KM 17686

Oikokirves, jonka on löytänyt Marjaana Haapanen Onkamaan kylässä sijaitsevan kotinsa (Kujala) kasvimaasta, 10-15 cm:n syvyydestä. Löytöpaikan koordinaatit pkoo: 672970, ikoo: 352374, z: 30-31 m mpy. Saanto Aimo Kehusmaa 1968.

PK 3042 08 ONKAMAA

69. KM 18762

Kampakeramiikkaa, ei tarkempia löytötietoja. Saanto Ville Luho 1972.

70. KM 19221

Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä, ei tarkempia löytötietoja. Saanto Matti Huurre 1973.

71. KM 20475

Tasataltta, jonka on löytänyt Arvo Hannén Myllykylästä, omistamansa Teikarin tilan Rakinpellosta. Löytöpaikan kartta on verifikaateissa. Saanto Anita Pöllänen 1979.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

72. KM 20568

Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä, jotka ovat löytyneet Haminan kaupungista Keskikatu 10:stä, kukkapenkin raivauksessa. Paikalle on ilmeisesti tuotu maata muualta; alkuperä on tuntematon. Saanto Aino & Seppo Sipilä 1979.

PK 3042 04 HAMINA

73. KM 22179 (deponoitu Vehkalahden museoon v. 1984)

Kourutaltta, jonka on löytänyt v. 1983 Seppo Kelkka Neuvottoman kylästä, Peräkytynimiseltä pellolta. Löytöpaikan koordinaatit pkoo: 671940, ikoo: 350160, z: 22 m mpy. Saanto Päivi Kilpi 1983.

PK 3042 01 SUMMA

74. KM 22180 (deponoitu Vehkalahden museoon v. 1984)

Poikkiteräinen kirves, jonka on löytänyt v. 1983 Seppo Kelkka Neuvottoman kylästä, pellotöissä ollessaan. Löytöpaikan koordinaatit pkoo: 671860, ikoo: 350183, z: n. 20 m mpy. Saanto Päivi Kilpi 1983.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

75. KM 23164:1-20

(Liittyy kohteeseen Tonttila 917010039.)

Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä, jotka on löytänyt Vehkajärven kylästä Eino Mäkelä (:1-19) Tonttilan pellosta ja Eedla Uski (:20) Kivelän tilan navetan länsipuolelta, pkoo: 672616, ikoo:351160, z:25 m mpy. Saanto Päivi Kilpi 1983.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

76. KM 25255

Soikea reikäkivi on löytynyt Paijärven Kammettasta (Kammusa?). Löytöpaikan koordinaatit ovat : pkoo:672512, ikoo:351648, z:15 m mpy. Saanto Eija Kunnari 1989.
PK 3042 05 PAIJÄRVI

77. KM 27132

Reikäkivi on löytynyt Reitkallin Mäyräharjusta (Mäyränmäki Haminan ja Kotkan rajalla?). Saanto Antero Forsman 1992.
PK 3042 02 REITKALLI

78. KM 31437

Kivitaltta on löytynyt Kuivasuolta. Saanto Jorma Tuohimaa 1999.
PK 3042 04 HAMINA

79. Viipurin Museo 1992

Kourutaltta on löytynyt Kolsilan kylästä, metsästä puun tyven sisästä.
PK 3042 05 PAIJÄRVI

80. Viipurin Museo 1993

Kiviaseen katkelma, tarkempi löytöpaikka on tuntematon.

81. Viipurin Museo 1994-15

Reikäkivi, joka on löytynyt Sivatikylästä, Naakan talon pellosta. Esinettä on käytetty rysänpainona 1800-luvun lopulla.
PK 3042 05 PAIJÄRVI

82. Haminan Museo 136

Tasataltta ja kaksi kiviesinettä, tarkempi löytöpaikka on tuntematon. Esineet on museon kokoelmiin toimittanut opettaja Olli Berg.

83. Turun historiallinen museo 6370

Skandinaavinen oikokirves, jonka on löytänyt talonpoika Tuomas Ryysy Metsäkylästä, perunamaasta.
PK 3042 02 REITKALLI

84. Vehkalahden kotiseutumuseo

Hioin ja oikokirves, jotka on löytänyt v. 1963 maalari Eino Huusko Vilniemen kylästä, löytäjän tontilla olevan rakennuksen kivijalan alta.
PK 3042 04 HAMINA

85. Vehkalahden kotiseutumuseo

(Liittyy kohteeseen *Lautamies-Uski* 917010038.)

Kourutaltta, jonka on löytänyt emäntä Esteri Uski Vehkajörven Rantalan talon pihalahden kohdalla navettaa rakennettaessa. Löytöpaikan koordinaatit ovat: pkoo:672580, ikoo:351130, z:22,5-25 m mpy (Koordinaatit viittaavat Uutelan taloon?).
PK 3042 05 PAIJÄRVI

86. Vehkalahden kotiseutumuseo

(Liittyy kohteeseen *Harjula* 917010046.)

Oikapääkirves, jonka on löytänyt livo Lankila v. 1967 Paijärven kylästä Harjulan talon perunamaasta. Löytöpaikan koordinaatit ovat: pkoo:672585, ikoo:351458, z:17,5-20 m mpy.
PK 3042 05 PAIJÄRVI

87. Husulan kansakoulu

2 kivistä, joilla ei ole tarkempia löytötietoja.

88. Myllykylän kansakoulu

22 kampakeraamista saviastian palasta (Ka II:1 ja Ka II:2), jotka on löydetty Vehkajärven kylästä ns. Uskin rinteestä v. 1930.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

89. Myllykylän kansakoulu

(Liittyy kohteeseen Tonttila 917010039.)

Pieni tasataltta ja kivilaji-iskos on löydetty Vehkajärven kylästä ns. Uskin rinteestä v. 1930. Taltassa on ollut löytöhetkellä mahdollisesti sarvituppi ja varsi tallella.

PK 3042 05 PAIJÄRVI

90. Metsäkylän kansakoulu

Reikäkivi, jonka on löytänyt Urho Ilomäki 1940-luvulla Metsäkylästä, ns. Talsverin pellolta.

PK 3042 02 REITKALLI

91. Kannusjärven kansakoulu (sittemmin kadonnut?)

Kourutaltta, joka on löytynyt luultavasti Kannusjärven kylästä, Tykän talolta. Esine voi olla peräisin myös Sippolan Kerkonkylästä. Esineen toimitti koulun kokoelmiin maanviljelijä Erik Tykkä.

PK 3042 06 PYHÄLTÖ

92. Neuvottoman kansakoulu (siirretty myöh. Vehkalahden kotiseutumuseoon)

Veneenmuotoinen vasarakirves, jonka on löytänyt v. 1917 talollisen poika Arvo Penttilä Neuvottoman kylästä, Penttilän talon Ryöpingistä (I. Ruopingista).

PK 3042 06 PYHÄLTÖ

93. Haminan yhteislyseon kokoelmat

Hiontakivi/oikokirveen teelmä, jonka on löytänyt v. 1958 Viljo Tolvanen Kannusjärven kylästä, omistamansa Hyrmä-nimisen mökin savimultapellolta, päärakennuksesta noin 50 metriä eteläkaakkoon. Löytöpaikan korkeus on noin 45 m mpy.

PK 3042 06 PYHÄLTÖ

94. Myllykylä, maanviljelijä Aleksander Koskenheimon talo

Suippohamarainen reikäkirves, jonka on löytänyt Salmenkylästä (Strömsby) talollisen poika Alfred Husgafvel.

PK 3042 01SUMMA

95. Myllykylä, maanviljelijä Aleksander Koskenheimon talo

Yksinkertainen reikäkirves, jonka on löytänyt Husulan kylästä kaupanhoitaja Aleksander Lähti

PK 3042 02 REITKALLI

96. Helsinki, omistaa maisteri Ragnar Rosén

Reikäkirves, joka on löytynyt n. 1920 Metsäkylästä kylätieltä. Esine on joutunut tielle todennäköisesti sorakuorman mukana.

PK 3042 02 REITKALLI

Mustavalkonegatiiviluettelo

<u>Nro</u>	<u>Selite</u>	<u>Kuvaussuunta</u>	<u>Pvm</u>
143407	Luoperinvuori, louhosluolan suuaukko	SW-NE	16.5.
143408	Luoperinvuori, louhosluolan suuaukko	SW-NE	16.5.
143409	Luoperinvuori, louhosluolan suuaukko	SW-NE	16.5.
143410-11	Suurivuori, kivikautinen asuinpaikka teiden rajaamalla metsäalueella. Panoraama.	NE-SW	16.5.
143412-13	Ruoti, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Panoraama.	E-W	16.5.
143414-15	Ruoti, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Panoraama.	NW-SE	16.5.
143416-17	Vanhatalo, varhaismetallikautinen asuinpaikka mäntykankaalla. Panoraama.	SE-NW	16.5.
143418	Vanhatalo, painanne 2.	NE-SW	16.5.
143419	Vanhatalo, painanne 3.	SE-NW	16.5.
143420	Vanhatalo, painanne 5.	SW-NE	16.5.
143421-23	Vanhatalo, varhaismetallikautinen asuinpaikka mäntykankaalla. Panoraama.	NW-SE	16.5.
143424	Viidankangas 1, hiekkakuopan lounaisosa, "punamultaläiskien" alue.	S-N	17.5.
143425-28	Viidankangas 1, kivikautinen asuinpaikka, jossa asumuspainanteita. Panoraama.	S-N	17.5.
143429	Viidankangas 2, löytöalue erottuu pellossa vaaleana, hiekkaisena alueena.	NE-SW	17.5.
143430	Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka mäntykankaalla ja peltorinteessä.	NW-SE	17.5.
143431	Lakaliininmäki, kivikautinen asuinpaikka vanhalla raiviolla.	S-N	18.5.

Nro	Selite	Kuvaussuunta	Pvm
143432	Välftikangas, kivikautinen asuinpaikka maantien länsipuolella.	N-S	18.5.
143433	Hietojanvuori, kivikautinen asuinpaikka mäntykankaalla maantien itäpuolella.	SW-NE	18.5.
143434	Hietojanvuori, kivikautinen asuinpaikka mäntykankaalla maantien itäpuolella.	SW-NE	18.5.
143435	Santamäki, osittain tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka peltojen ympäröimällä soraharjulla.	SE-NW	18.5.
143436	Koskela, kivikautinen asuinpaikka peltorinteellä.	SW-NE	23.5.
143437-38	Suuri Sikovuori, hiekkateiden halkoma kivikautinen asuinpaikka. Panoraama.	NE-SW	29.5.
143439-40	Suuri Sikovuori, hiekkateiden halkoma kivikautinen asuinpaikka. Panoraama.	SW-NE	29.5.
143441-42	Tommola, kivikautinen asuinpaikka, löydöt tien leikkauksesta. Panoraama.	SE-NW	30.5.
143443	Tommola, kivikautinen asuinpaikka, löydöt tien leikkauksesta.	NW-SE	30.5.
143444	Lakiakangas, mahdollinen kivikautinen asuinpaikka, kvartsilöytö tien leikkauksesta.	W-E	31.5.
143445	Lakiakangas, mahdollinen kivikautinen asuinpaikka, kvartsilöytö tien leikkauksesta.	W-E	31.5.
143446	Leirinkangas 1, kivikautinen asuinpaikka raivatulla alueella, tien eteläpuolella.	NW-SE	1.6.
143447	Leirinkangas 1, kivikautinen asuinpaikka raivatulla alueella, tien eteläpuolella.	NW-SE	1.6.
143448	Lehtiniemi, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä.	SE-NW	1.6.
143449	Lehtiniemi, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä.	SE-NW	1.6.

Nro	Selite	Kuvaussuunta	Pvm
143450-52	Uusiniitty, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Panoraama.	SE-NW	1.6.
143453-54	Posti-Ahokas, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Panoraama.	E-W	2.6.
143455	Lappalaisenniemi, pronssikautinen hautaröykkiö.	S-N	5.6.
143456	Ruunanpohjanvuori, pronssikautinen hautaröykkiö.	E-W	5.6.
143457	Talviapajanvuori, pronssikautinen laivalatomus (latomus d).	S-N	5.6.
143458	Talviapajanvuori, pronssikautinen laivalatomus (latomus d).	S-N	5.6.
143459	Talviapajanvuori, pronssikautinen hautaröykkiö (röykkiö a).	S-N	5.6.
143460	Talviapajanvuori, pronssikautinen hautaröykkiö (röykkiö b).	NW-SE	5.6.
143461	Lokapäähä 1 & 2, pronssikautinen hautaröykkiö.	SE-NW	5.6.
143462	Korvenharju, pronssikautinen hautaröykkiö.	NW-SE	5.6.
143463	Savilahti, rautakautinen hautaröykkiö.	E-W	6.6.
143464	Savilahti, rautakautinen laivalatomus.	E-W	6.6.
143465	Pörstinki, rautakautinen hautaröykkiö/kummeli, taustalla röykkiöstä puretuista kivistä koottu latomus.	W-E	6.6.
143466	Pörstinki, rautakautinen hautaröykkiö/kummeli.	S-N	6.6.
143467	Västäri, rautakautinen hautaröykkiö (röykkiö 1).	W-E	7.6.
143468	Västäri, rautakautinen hautaröykkiö (röykkiö 1).	SW-NE	7.6.

Nro	Selite	Kuvaussuunta	Pvm
143469	Kipanisenniemi, rautakautinen hautaröykkiö.	E-W	7.6.
143470	Kipanisenniemi, rautakautinen laivalatomus.	NW-SE	7.6.
143471	Kipanisenniemi, "ryssänuuni"/ konekivääripesäke.	NE-SW	7.6.
143472	Majasaari, pirunpeltoa.	S-N	7.6.
143473	Majasaari, pirunpeltoa.	S-N	7.6.
143474-75	Ruukkimaa, kivikautinen asuinpaikka soraharjulla, voimalinjan alla. Panoraama.	NE-SW	8.6.
143476-79	Koskosoja, mahdollinen kivikautinen asuinpaikka. Panoraama.	SW-NE	8.6.
143480-82	Koskosojanmäki, kivikautinen asuinpaikka, hiekanottoalue. Panoraama.	SE-NW	8.6.
143483-86	Koskosojanmäki, kivikautinen asuinpaikka, kvartsien löyöalue. Panoraama.	SW-NE	8.6.
143487	Hakulinkallio, mahdollinen kivikautinen asuinpaikka, kvartsin löytöpaikka hiekkakuopan leikkauksessa.	SE-NW	8.6.
143488-89	Hakulinkallio, mahdollinen kivikautinen asuinpaikka, kvartsin löytöpaikka hiekkakuopan leikkauksessa. Panoraama.	N-S	8.6.
143490	Heinsuo 1, kuppikiven kuppi.	-	8.6.
143491	Heinsuo 1, kuppikivi suuren kuusen alla.	SE-NW	8.6.
143492	Heinsuo 1, kuppikivi suuren kuusen alla.	SE-NW	8.6.
143493	Heinsuo 1, kuppikivi suuren kuusen alla.	SE-NW	8.6.
143494	Vihdaskankaanniitty, jatulintarha (1).	SE-NW	3.10.
143495	Vihdaskankaanniitty, jatulintarha (1).	NW-SE	3.10.
143496	Vihdaskankaanniitty, jatulintarha (2).	NE-SW	3.10.
143497	Vihdaskankaanniitty, jatulintarha (2).	SW-NE	3.10.
143498	Vihdaskankaanniitty, "röykkiö".	S-N	3.10.

Nro	Selite	Kuvaussuunta	Pvm
143499	Vihdaskankaanniitty, "röykkiö". Kuvassa paikallinen harrastaja-arkeologi S. Kallio metallinilmäisimensä kanssa.	S-N	3.10.
143500-02	Kuusela, kivi-kaautinen asuinpaikka peltokumpareella, vanhan hiekkakuopan kohdalla. Panoraama.	SW-NE	3.10.
143503	Kuusela, kivi-kaautinen asuinpaikka, etualalla uusi löytöalue hiekkaisessa peltorinteessä.	S-N	3.10.
143504-06	Kuusela, kivi-kaautinen asuinpaikka, etualalla uusi löytöalue hiekkaisessa peltorinteessä. Vanha löytöalue pelto- kumpareella rakennuksen takana. Panoraama.	S-N	3.10.
143507-510	Klemolan seisake, teiden, rautatien ja rakennusten pirstoma kivi-kaautinen asuinpaikka. Panoraama.	SW-NE	4.10.
143511-12	Gyllingin kauppa, teiden ja rakennusten alle jäänyt kivi-kaautinen asuinpaikka. Panoraama.	S-N	4.10.
143513-19	Hitonharjun Pirunpesä, kivi-kaautinen kvartsilouhos. Louhosonkalo ja yksityiskohtia.	SE-NW	5.10.
143520	Hanisuo, kivi-kaautinen asuinpaikka mäntykankaan reunalla.	N-S	6.10.
143521	Ahola, kivi-kaautinen asuinpaikka peltorinteessä.	N-S	6.10.

Kuvaaja: Johanna Enqvist

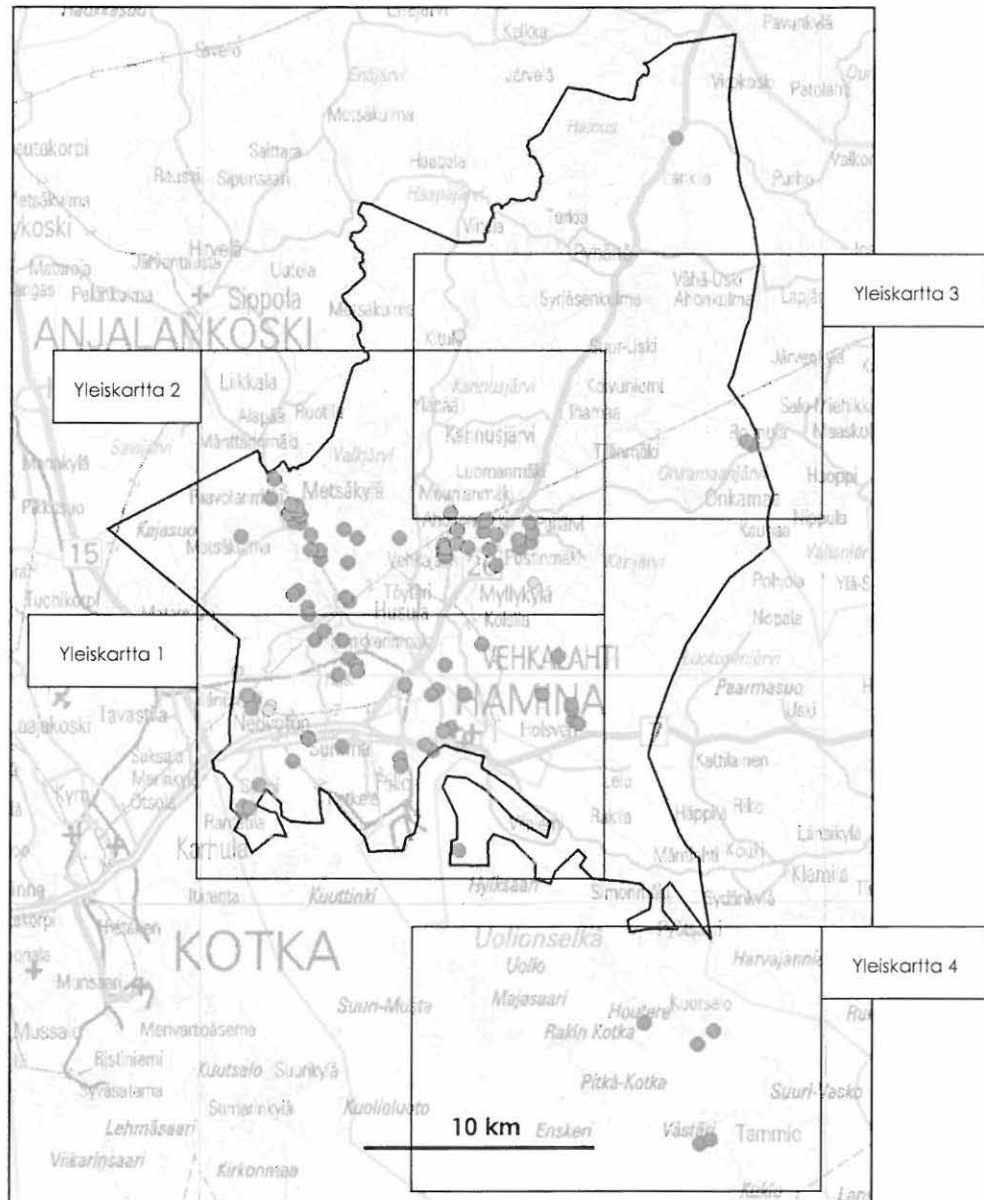
Diapositiiviluettelo

<u>Nro</u>	<u>Selite</u>	<u>Kuvaussuunta</u>	<u>Pvm</u>
60152	Luoperinvuori, louhosluolan suuaukko	SW-NE	16.5.
60153-54	Vanhatalo, varhaismetallikautinen asuinpaikka mäntykankaalla. Panoraama.	SE-NW	16.5.
60155	Vanhatalo, painanne 4.	SW-NE	16.5.
60156-57	Vanhatalo, varhaismetallikautinen asuinpaikka mäntykankaalla. Panoraama.	NW-SE	16.5.
60158	Viidankangas 1, hiekkakuopan lounaisosa, "punamultaläiskien" alue.	S-N	17.5.
60159	Viidankangas 1, hiekkakuopan lounaisosa, "punamultaläiskien" alue, hiekkakuopan länsiprofiili	E-W	17.5.
60160-63	Viidankangas 1, kivikautinen asuinpaikka, jossa asumuspainanteita. Panoraama.	S-N	17.5.
60164	Viidankangas 2, löytöalue erottuu pellossa vaaleana, hiekkaisena alueena.	NE-SW	17.5.
60165	Lappalaisenniemi, pronssikautinen hautaröykkiö.	S-N	5.6.
60166	Ruunanpohjanvuori, pronssikautinen hautaröykkiö.	E-W	5.6.
60167	Talviapajanvuori, pronssikautinen laivalatomus (latomus d).	S-N	5.6.
60168	Savilahti, rautakautinen hautaröykkiö.	E-W	6.6.
60169	Savilahti, rautakautinen laivalatomus.	E-W	6.6.
60170	Pörstinki, vanha kummeli veneestä kuvattuna.	S-N	6.6.

<u>Nro</u>	<u>Selite</u>	<u>Kuvaussuunta</u>	<u>Pvm</u>
60171	Pörstinki, rautakautinen hautaröykkiö/kummeli, taustalla röykkiöstä puretuista kivistä koottu latomus. Kuvassa myös Matti Häkälä.	W-E	6.6.
60172	Pörstinki, vanha kummeli rantakalliolla.	NW-SE	6.6.
60173	Västäri, rautakautinen hautaröykkiö (röykkiö 1).	W-E	7.6.
60174	Kipanaisenniemi, rautakautinen hautaröykkiö.	E-W	7.6.
60175-77	Hitonharjun Pirunpesä, kivikautinen kvartsilouhos. Louhosonkalo ja yksityiskohtia.	SE-NW	5.10.
60178	Tavastsaari, pronssikautinen hautaröykkiö.	NW-SE	9.10.
60179	Tavastsaari, pronssikautinen hautaröykkiö.	SE-NW	9.10.

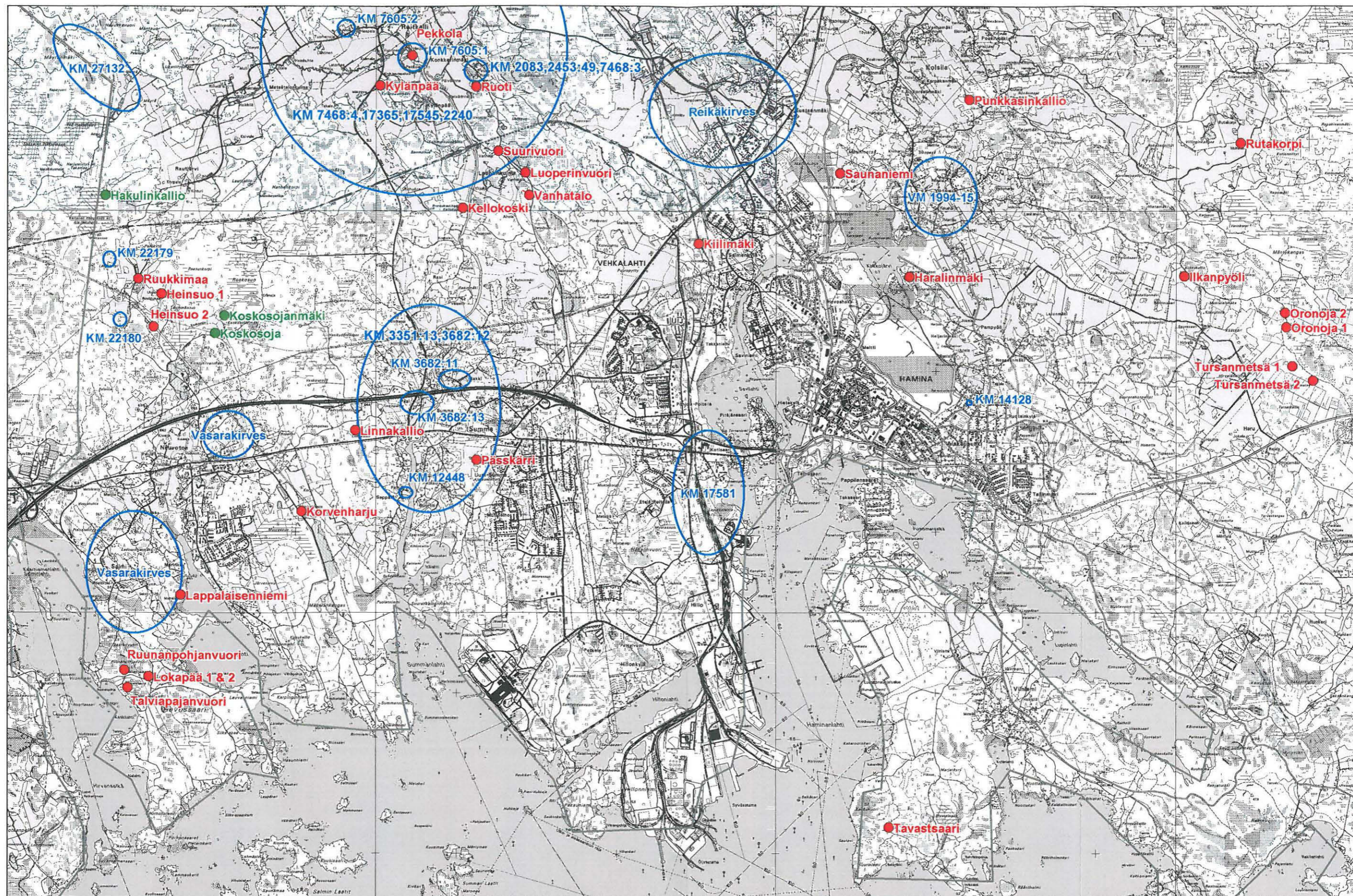
Kuvaaja: Johanna Enqvist

Yleiskartat

Yleiskarttojen 1–4 kattamat alueet.

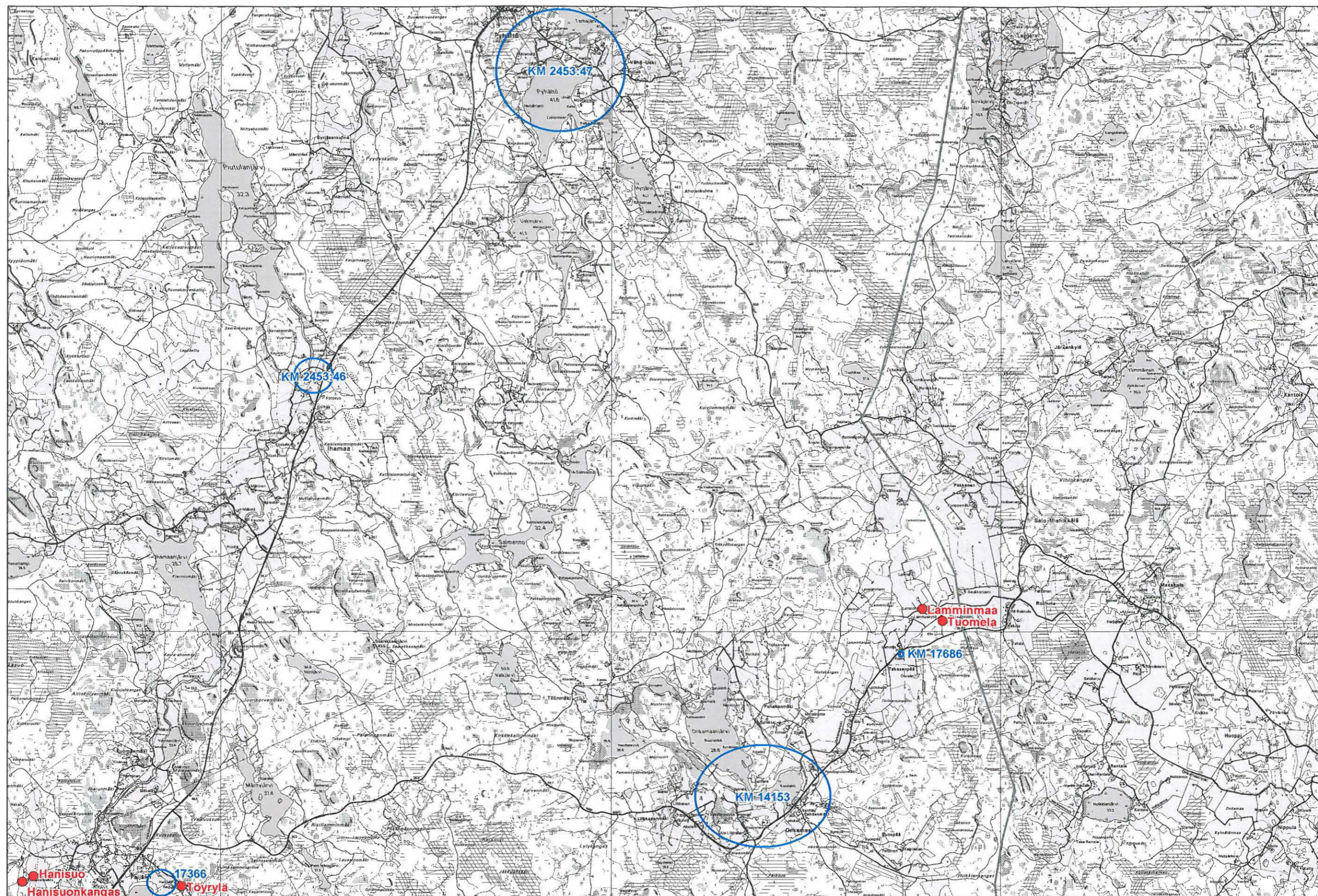
Seuraavaan neljään yleiskarttaan on merkitty mittakaavaan 1: 50 000 Haminan alueella olevat esihistorialliset kiinteät muinaisjännökset punaisella, mahdolliset muinaisjännökset vihreällä sekä sinisellä ne irtolöydöt, jotka on pystytty paikantamaan joltisellakin tarkkuudella. Irtolöytöjen löytöpaikat on esitetty mahdollisina alueina, koska tarkkoja löytötietoja ei suurimmasta osasta ole saatavilla.

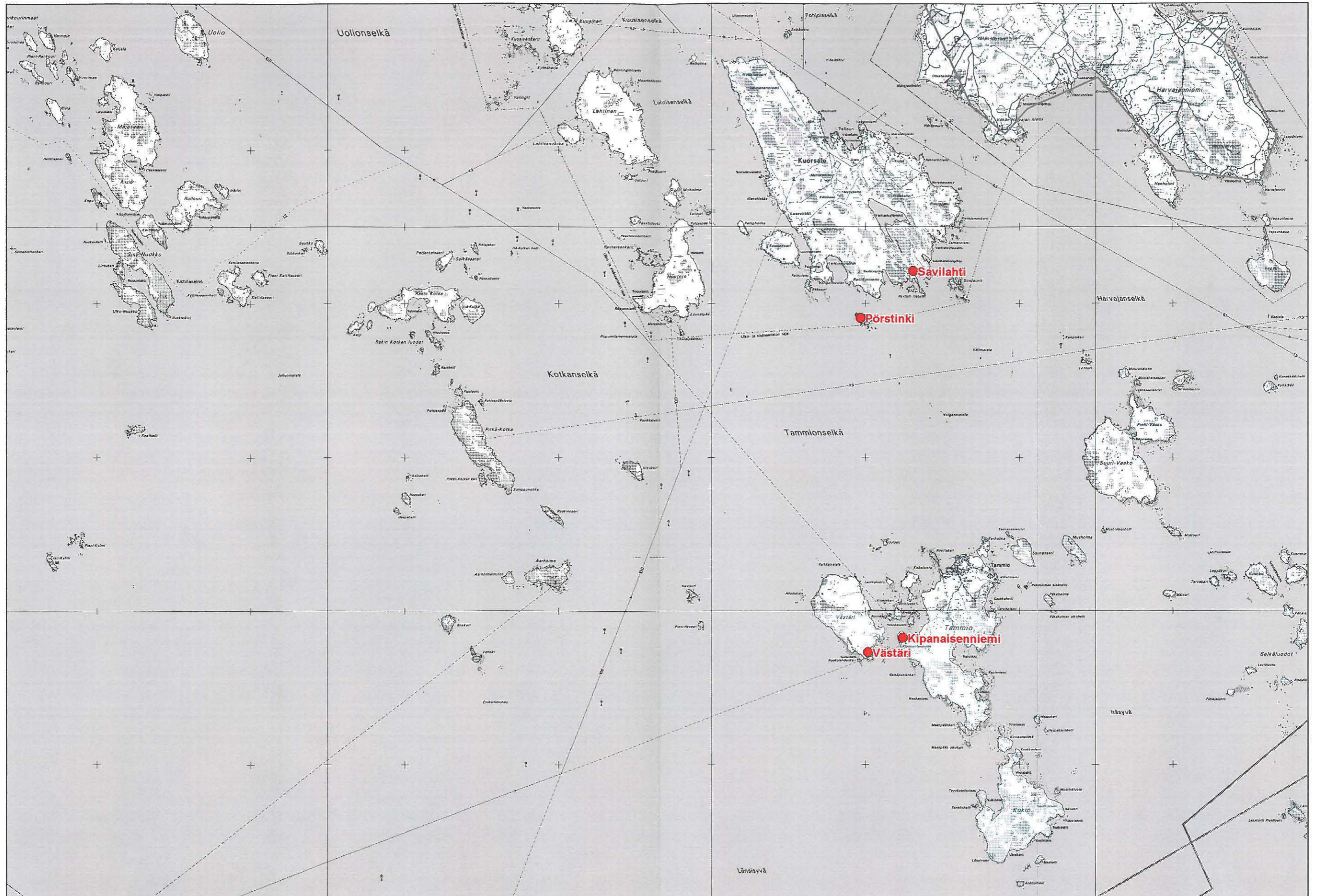
Yleiskartta 1. Esihistorialliset kiinteät muinaisjäänneet, mahdolliset muinaisjäänneet ja irtolöydöt Haminan eteläosassa. Mk 1:50 000. Pk 3042 01, 3042 02, 3042 04, 3042 05 (PerusCD 2004/Museovirasto).

Yleiskartta 2. Esihistorialliset kiinteät muinaisjännökset, mahdolliset muinaisjännökset ja irtolöydöt Haminan luoteisosassa. Mk 1:50 000. Pk 3042 02, 3042 03, 3042 05, 3042 06 (PerusCD 2004/Museovirasto).

Yleiskartta 3. Esihistorialliset kiinteät muinajäännökset, mahdolliset muinajäännökset ja irtolöydöt Haminan koillisosassa. Mk 1:50 000. Pk 3042 05, 3042 06, 3042 08, 3042 09 (PerusCD 2004/Museovirasto).

Yleiskartta 4. Esihistorialliset kiinteät muinaisjännökset merialueella Haminan kaakkoisosassa. Mk 1:50 000. Pk 3041 05, 3041 06, 3041 08, 3041 09 (PerusCD 2004/Museovirasto).

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143407. Luoperinvuori,
louhosluolan suuaukko. SW-NE.
16.5.2007/J. Enqvist.

f. 143409. Luoperinvuori, louhosluolan suuaukko.
SW-NE. 16.5.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143410-11. Suurivuori, kivikautinen asuinpaikka teiden rajaamalla metsäalueella. NE-SW.
16.5.2007/J. Enqvist.

f. 143412-13. Ruoti, kivikautinen asuinpaikka pellossa. E-W. 16.5.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143416-17. Vanhatalo, varhaismetallikautinen asuinpaikka terassilla, osin raivatulla mäntykankaalla. SE-NW. 16.5.2007/J. Enqvist.

f. 143420. Vanhatalo, etualalla painanne 5. SW-NE. 16.5.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143421-23. Vanhatalo, varhaismetallikautinen asuinpaikka ja painanteita terassilla, osin raivatulla mäntykankaalla. NW-SE. 16.5.2007/J. Enqvist.

f. 143424. Viidankangas 1, hiekkakuopan lounaisosa. S-N. 17.5.2007/J. Enqvist.

f. 143425-28. Viidankangas 1, kolme asumuspainannetta raivatulla alueella. S-N. 17.5.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143429. Viidankangas 2,
löytöalue erottuu pellossa
vaaleana, hiekkaisena alueena.
NE-SW. 17.5.2007/J. Enqvist.

f. 143430. Mäkelä, kivikautinen
asuinpaikka mäntykankaalla ja
peltorinteessä. NW-SE.
17.5.2007/J. Enqvist.

f. 143431. Lakaliininmäki,
kivikautinen asuinpaikka
vanhalla raiviolla. S-N.
18.5.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143432. Välttikangas,
kivikautinen asuinpaikka
maantien länsipuolella. N-S.
18.5.2007/J. Enqvist.

f. 143433. Hietojanvuori,
kivikautinen asuinpaikka
mäntykankaalla maantien
itäpuolella. SW-NE.
18.5.2007/J. Enqvist.

f. 143435. Santamäki,
kivikautinen asuinpaikka
peltojen ympäröimällä
soraharjulla. SE-NW.
18.5.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143436. Koskela, kivikautinen
asuinpaikka peltorinteellä. SW-NE.
23.5.2007/J. Enqvist.

f. 143437-38. Suuri Sikovuori, hiekkateiden halkoma kivikautinen asuinpaikka.
NE-SW. 29.5.2007/J. Enqvist.

f. 143439-40. Suuri Sikovuori, hiekkateiden halkoma kivikautinen asuinpaikka.
Löydöt etualan metsätieltä sekä kuvan vasemmassa laidassa olevasta tien
leikkauksesta. SW-NE. 29.5.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143441-42. Tommola, kivistinen asuinpaikka, löydöt tien leikkauksesta. SE-NW.
30.5.2007/J. Enqvist.

f. 143444. Lakiakangas, mahdollinen kivistinen asuinpaikka, kvartsilöytö tien leikkauksesta. W-E.
31.5.2007/J. Enqvist.

f. 143446. Leirinkangas 1, kivistinen asuinpaikka raivatulla alueella, tien eteläpuolella. NW-SE.
1.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143448. Lehtiniemi,
kivikautinen asuinpaikka
peltorinteessä. SE-NW.
1.6.2007/J. Enqvist.

f. 143450-52. Niittymäki, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. SE-NW. 1.6.2007/J. Enqvist.

f. 143453-54. Posti-Ahokas,
kivikautinen asuinpaikka
peltorinteessä. E-W.
2.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143455. Lappalaisenniemi,
pronssikautinen hautaröykkiö.
S-N. 5.6.2007/J. Enqvist.

f. 143458. Ruunanpohjanvuori,
pronssikautinen hautaröykkiö.
E-W. 5.6.2007/J. Enqvist.

f. 143459. Talviapajanvuori,
pronssikautinen hautaröykkiö
(röykkiö a). S-N.
5.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143458. Talviapajanvuori,
pronssikautinen laivalatomus (latomus d).
S-N. 5.6.2007/J. Enqvist.

f. 143460. Talviapajanvuori,
pronssikautinen hautaröykkiö (röykkiö b).
NW-SE. 5.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143461. Lokapää 1 & 2,
pronssikautinen hautaröykkiö.
SE-NW. 5.6.2007/J. Enqvist.

f. 143462. Korvenharju,
pronssikautinen hautaröykkiö.
NW-SE. 5.6.2007/J. Enqvist.

f. 143463. Savilahti,
rautakautinen hautaröykkiö.
E-W. 6.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143464. Savilahti,
rautakautinen laivalatomus.
E-W. 6.6.2007/J. Enqvist.

f. 143465. Pörsinki,
ennallistettu rautakautinen
hautaröykkiö, jonka päällä
kummeli. Taustalla
kaivauksissa poistetuista
kivistä koottu latomus. W-E.
6.6.2007/J. Enqvist.

f. 143467. Västäri,
rautakautinen hautaröykkiö
(röykkiö 1).
W-E. 7.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143469. Kipanisenniemi,
rautakautinen
hautaröykkiö. E-W.
7.6.2007/J. Enqvist.

f. 143471. Kipanisenniemi,
ryssänuuni/konekivääripesäke.
NE-SW. 7.6.2007/J. Enqvist

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143470. Kipanisenniemi, rautakautinen laivalatomus. NW-SE. 7.6.2007/J. Enqvist.

f. 143474-75. Ruukkimaa, kivikautinen asuinpaikka soraharjulla, voimalinjan alla. NE-SW. 8.6.2007/J. Enqvist.

f. 143476-79. Koskosoja, mahdollinen kivikautinen asuinpaikka. SW-NE. 8.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143480-82. Koskosojanmäki, hiekanottoalue mahdollisella kivikautisella asuinpaikalla. Kuvassa vasemmalla paikallinen harrastaja-arkeologi Seppo Kallio. SE-NW. 8.6.2007/J. Enqvist.

f. 143483-86. Koskosojanmäki, kvartsien löytöalue kivikautisella asuinpaikalla. SW-NE. 8.6.2007/J. Enqvist.

f. 143487. Hakulinkallio, mahdollinen kivikautinen asuinpaikka, kvartsilöytö hiekkakuopan leikkauksesta. SE-NW. 8.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143490. Heinsuo 1, kuppikiven kuppi kuusen oksan alla.
8.6.2007/J. Enqvist.

f. 143492. Heinsuo 1, kuppikivi suuren kuusen alla. SE-NW. 8.6.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143494. Vihdaskankaanniitty,
jatulintarha 1. SE-NW.
3.10.2007/J. Enqvist.

f. 143497. Vihdaskankaanniitty,
jatulintarha 2. SE-NW.
3.10.2007/J. Enqvist.

f. 143499. Vihdaskankaanniitty,
"röykkiö". Kuvassa paikallinen
harrastaja-arkeologi Seppo
Kallio metallinilmaisimiseen. S-N.
3.10.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143500–2. Kuusela, kivikautinen asuinpaikka peltokumpareella, vanhan hiekkakuopan kohdalla. SW-NE. 3.10.2007/J. Enqvist

f. 143504–6. Kuusela, kivikautinen asuinpaikka, etualalla uusi löytöalue hiekkaisessa peltorinteessä. Vanha löytöalue peltokumpareella rakennuksen takana. S-N. 3.10.2007/J. Enqvist

f. 143507–10. Klemolan seisake, teiden, rautatien ja rakennusten pirstoma kivikautinen asuinpaikka. SW-NE. 4.10.2007/J. Enqvist

HAMINAN INVENTOINTI

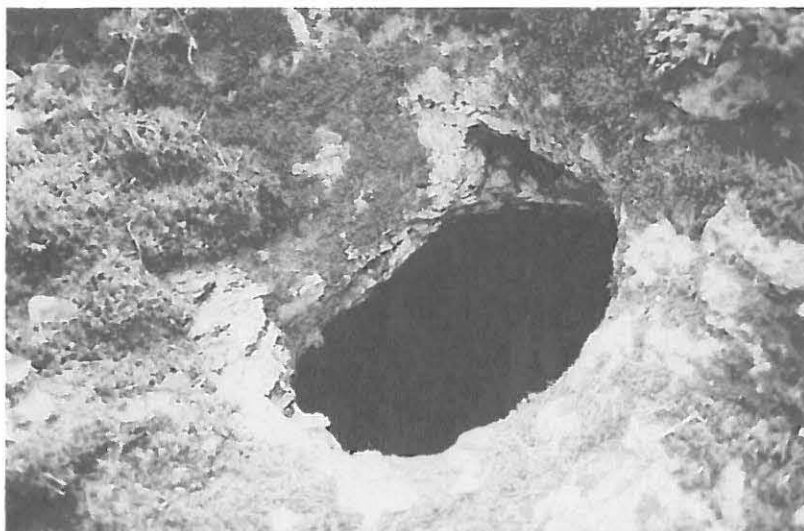
Johanna Enqvist 2006

f. 143511-12. Gyllingin kauppa, teiden ja rakennusten pirstoma kivikautinen asuinpaikka. Osa muinaisjäännöksestä on mahdollisesti vielä säilyneenä maantien länsipuolella. S-N. 4.10.2007/J. Enqvist

f. 143516. Hitonharjun Pirunpesä, kivikautinen kvartsilouhos. SE-NW. 5.10.2007/J. Enqvist

f. 143517. Hitonharjun Pirunpesä, louhosluolan suuaukko. SE-NW. 5.10.2007/J. Enqvist.

HAMINAN INVENTOINTI
Johanna Enqvist 2006

f. 143515. Hitonharjun
Pirunpesä, louhittu
kvartsijuoni kallioseinämässä.
SE-NW. 5.10.2007/J. Enqvist

f. 143518. Hitonharjun
Pirunpesä, louhosluolan
suuaukko. SE-NW.
5.10.2007/J. Enqvist

HAMINAN INVENTOINTI

Johanna Enqvist 2006

f. 143520. Hanisuo,
kivikautinen asuinpaikka
mäntykankaan reunalla. N-S.
6.10.2007/J. Enqvist

f. 143521.
Ahola/Punamultapelto,
kivikautinen asuinpaikka
peltorinteessä. N-S.
6.10.2007/J. Enqvist